

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

23

AUGUST

1944 - 1977

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN JUDEȚELE GORJ ȘI MEHEDINȚI

Într-o atmosferă entuziastă, un dialog rodnic cu oamenii muncii de pe meleagurile Olteniei privind modul cum se înfăptuiesc hotărârile Congresului al XI-lea al partidului

Printre constructorii combinatului de articole tehnice din cauciuc -Tg. Jiu

Primire însuflețită la Fabrica de sticlărie pentru menaj din capitala județului Gorj

Aspect de la Adunarea populară din orașul Motru

În Dechete Turbu-Sovazin

Printre oamenii muncii mehedinteni

„Înfăptuirea actului istoric de la 23 August 1944 a deschis calea unei dezvoltări noi, democratice și progresiste a societății românești, precum și a lichidării definitive a oricărei dependențe a poporului nostru față de monopolurile străine, de cercurile imperialiste internaționale. România și-a dobândit, pentru prima dată în mod cu adevărat plenar, independența și suveranitatea națională, la baza cărora au fost puse eliberarea poporului de orice exploatare și asupra, cucerirea puterii politice și economice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea, cu intelectualitatea, cu celelalte forțe sociale, edificarea noii orinduri socialiste în care masele muncitoare, poporul își făuresc în mod conștient propriul viitor, propria istorie”.

NICOLAE CEAUȘESCU

ROMÂNIA PE COORDONATELE CIVILIZAȚIEI SOCIALISTE

AUGUST 1944, a reprezentat un moment de răsunet în istoria poporului român, deschizând orizonturile făuririi unei Români independente, demne, cu o civilizație superioară.

Insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă din 23 august 1944 a fost rodul luptei și al voinței de libertate a poporului, cu rădăcini adânc împlintate în trecutul lui milenar, înscriindu-se ca o piatră de hotar pentru renașterea contemporană, ca un început de eră nouă.

În România existau, atunci în 1944, forțe progresiste, responsabile, cu o înaltă conștiință patriotică și revoluționară, capabile să rezolve problemele decisive pentru viitorul poporului nostru. Răspunderea națională, în acele momente hotărâtoare ale istoriei patriei a fost preluată cu toată fermitatea de către Partidul Comunist Român. El a înmănușat largile forțe patriotice ale poporului spre a semna marele act al insurecției din august 1944 și a da deschiderile înnoirii democratice și ale unei ample dezvoltări economice, sociale, culturale.

August 1944 a deschis un profund și amplu proces revoluționar pentru așezarea României pe verticala înălțării sale firești, pe măsura bogățiilor și energiilor creatoare ale unui popor încărcat de virtuți și de neprețuite învățăminte ale istoriei. Decisive, în etapa primilor ani ce au urmat victoriosului august 1944, au fost tăria forței conducătoare, a partidului, permanența inițiativei sale. Participarea României cu peste jumătate milion de ostași la victoria împotriva Germaniei hitleriste, instaurarea primului guvern democrat în martie 1945, reformele economice progresiste, izbînda în alegerile din noiembrie 1946 și instituirea întîiului parlament democratic, instaurarea Republicii, ca și alte prefaceri politice, sociale, culturale au dat noua fizionomie României populare democratice. Majoritatea covârșitoare a națiunii se angaja tot mai mult cu fiecare transformare progresistă, sub flamurile forței conducătoare a acestei vaste opere de înnoire radicală a societății românești. August 1944 a deschis porți largi istoriei contemporane, porți care la hotarul anilor 1947-1948, arătau clar hotărîrea poporului nostru de a merge ferm pe calea socialismului, a unei orinduri lipsite de exploatare, în care marile potențe materiale și spirituale ale națiunii să fie ridicate la rangul unei civilizații superioare. Timp de un veac alternativa capitalismului, probată în istoria țării noastre, cu toate eforturile maselor, ale minților luminate și forțelor politice patriotice, a avut finalitatea pe care o cunoaștem: România rămăsese obiect de dispută al marilor puteri, aflîndu-se la periferia țărilor capitaliste dezvoltate, hinterland al prosperității acestora, decalajul crescînd în defavoarea poporului român.

Altul trebuia să fie drumul pe care să se înscrie națiunea noastră, iar încercările mari ale istoriei îi arătasă forțele propulsoare spre adevărată independență și suveranitate, spre ampla afirmare a valorilor umane și a bogățiilor României.

August 1944 era nu numai răsturnarea unui regim politic aliat imperialismului hitlerist, era și afirmarea demnă a unui popor care se elibera din dependența marilor puteri, căuțînd noul drum pentru a începe o nouă eră a propriei istorii. Acest nou drum, trecînd prin

revoluția populară, avea să fie socialismul, cadrul politic, economic și social, radical schimbat de către masele muncitoare, în favoarea maselor.

Măsura capacităților creatoare ale poporului român trebuia să se afirme la scara unei națiuni libere, cu o puternică dezvoltare economică, caracterizată printr-un avînt cultural, științific pe toate planurile.

„Avem tot ce ne trebuie pentru îndeplinirea misiunii noastre istorice” — se preciza în raportul Congresului al VI-lea al P.C.R., din februarie 1948 — deci în pragul trecerii la construirea socialismului. Această misiune istorică, subliniau comuniștii, cerea clădirea unei civilizații în care să fie lichidată înapoierea economică, România să fie transformată într-o țară industrială agrară înaintată, asigurîndu-se maselor un nivel de trai ridicat. Era cuprins în acest credo al Partidului Comunist Român rostul acum trei decenii un adevărat program al ieșirii țării la noile limanuri de istorie.

În jurul partidului comunist, al programului său de înălțare a patriei spre socialism, s-a strîns tot ce avea mai înaintat România spre a croi noile destine ale națiunii noastre. Din primii ani ai prefacerilor socialiste au fost abordate domeniile fundamentale ale societății — puterea politică, industrializarea, transformarea socialistă a agriculturii, democratizarea socialistă, mari reforme culturale, administrative, ș.a.

Clasa muncitoare s-a dovedit matură pentru a lua în stăpînire avuția națională a țării, prin naționalizare, spre a o gospodări, planifica și dezvolta într-o viziune cu totul nouă și cu destinație radical schimbată. Preluînd în propriile mîini principalele frîne ale vieții economice ale României, în care industrializarea trecea pe primul plan, puterea politică a muncitorimii, programa în mod decisiv ieșirea României din subdezvoltare și înaintare fermă spre o plenară și suverană afirmare a entității sale.

În anii ce au urmat victoriosului august '44 și în anii construcției socialismului, nimeni nu s-a dăruit cu atîta abnegație ca muncitorimea și nu a înțeles cu atîta maturitate esența politicii partidului comunist pentru un efort general de scoatere din înapoiere a economiei țării și de realizare a unei industrii în stare să asigure un nivel de viață materială și culturală în continuă creștere.

Industrializarea socialistă — cheie de boltă a unei civilizații superioare —, departe de a fi o figură de stil, concentrează esența unei etape istorice verificată de contemporaneitatea țării noastre, fiind valabilă pentru multe țări care își propun realizarea suverană a dezvoltării economice, sociale, culturale.

Timp de trei decenii de construcție a socialismului în România s-a realizat o vastă operă revoluționarizatoare a bazelor economice, a relațiilor sociale, a culturii și conștiinței milioanele de constructori ai noii orinduri. Nu a fost un proces liniar, uniform ci străbătut de fibra vie a căuțărilor și creației neconținute, proprii particularităților țării noastre.

LA JUMĂTATEA DECENIULUI AL ȘAPTELEA, se consfințea realizarea economiei socialiste unitare, victoria deplină a socializmului în România. Era un strălucit bilanț al epocii deschise de august '44, care înscrisa pe durata multiseculară a istoriei românilor, făurirea orînduirii umane fără de clase exploatoare, condusă și creată de masele milioanele de oameni ai muncii în folosul lor, al ascensiunii întregului popor către nivele mereu mai înalte materiale și spirituale. Cu acest bilanț istoric, marcat de către forumul comunist la cel de al IX-lea Congres în 1965, se deschidea o nouă filă în istoria societății socialiste românești. A început o susținută, neabătută și încordată activitate pe multiple planuri pentru angajarea tuturor forțelor umane și materiale în scopul înaintării în ritm rapid a economiei și prosperității generale a patriei. Un avînt creator general a caracterizat noua perioadă a dezvoltării socialiste, cu consecințe pozitive resimțite în toate sferile economice, sociale, culturale.

Acestui avînt general i-au corespuns marile obiective ale făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. La cel de al X Congres al P.C.R. au fost subliniate principalele sarcini ale acestei noi faze: construirea unei economii avansate, înzestrată cu o industrie modernă și o agricultură intensivă de mare randament, desfășurarea pe un front larg a activității științifice, a instrucției publice și a eforturilor pentru ridicarea nivelului cultural al maselor, pentru crearea unui om dezvoltat ca nivel de pregătire și de conștiință; creșterea bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii, repartitia bunurilor în spiritul dreptății și echității socialiste; perfecționarea relațiilor de producție, a organizării societății, care să permită participarea largă a maselor populare la viața politică, la rezolvarea treburilor obștești prin continua dezvoltare a libertăților publice, a democrației socialiste. Congresul al X-lea la care secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, a expus conceptul de societate socialistă multilateral dezvoltată, ca etapă superioară de maturizare a socializmului — a definit trăsăturile caracteristice care vizează dezvoltarea tuturor laturilor vieții economice, sociale, într-o concepție unitară, armonioasă a ansamblului forțelor de producție relațiilor sociale, științei, învățămîntului, culturii ș.a.

Cînd în 1974, la trei decenii de la insurecția românească, se analizau rezultatele primului cincinal al noii etape istorice cifrele bilanțurilor încorporau incandescența unui mare avînt de înălțare a țării pe noi culmi, de civilizație și progres, precum și domeniile asupra cărora trebuiau concentrate noi și noi eforturi constructive, creatoare. Din 1944 România înregistrase prin eroica dăruire a maselor populare, a clasei muncitoare îndeobște, o creștere de 30 de ori a producției industriale. Ritmurile de creștere a producției industriale, de peste 13%, nu numai că se situează pe treptele de sus ale scării celor mai înalte ritmuri din lume, dar prin constanța lor, cincinal de cincinal, dau garanția că România a știut și știe să folosească toate resursele sale umane și materiale pentru a înainta rapid și a se apropia de nivelul țărilor cu o economie dezvoltată. Acest nivel economic nu este un scop în sine, o simplă treaptă competițională, ci exprimă valorile unei societăți noi, ale socialismului cu profundul său umanism, cu toate cuceririle materiale și spirituale puse în slujba prosperității întregului popor. Dincolo de cuantificarea rigidă a cifrelor planurilor anuale și cincinale se află clocotul de muncă și de creație al unui întreg popor, care știe ce vrea, știe ce poate, știe pentru ce construiește, are clare țelurile pentru care își încordează energiile. La Congresul al XI-lea al partidului tovarășul **Nicolae Ceaușescu** releva: „**Pretutindeni se pot constata roadele activității neobosite a celor ce muncesc, care-și făuresc, prin efortul brațelor și minții lor, o viață tot mai demnă, tot mai înfloritoare. La fiecare pas se văd minunatele creații ale poporului, rezultatele afirmării în viață a principiilor socialismului.**”

IN ACEASTĂ FAZĂ A ISTORIEI ROMÂNIEI, partidul comunist a apreciat că este timpul, că o cer condițiile, realitățile economice sociale, culturale, să dea națiunii perspectiva înaintării sale pe treptele socialismului multilateral dezvoltat și spre cele ale comunismului, ev superior al civilizației omenirii. Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism înmănușează toată experiența istorică a poporului nostru, valorile construcției socialismului și viziunea, etapă cu etapă, a marșului națiunii spre comunism. Dimensiunile mutațiilor pe care Programul le prevede pentru ultimul pătrar de veac douăzeci, reprezintă opțiunea conștientă a unui întreg popor, care s-a identificat matur și deplin, cu partidul, conducător al marii opere istorice. Evaluînd posibilitățile reale, mijloacele, resursele, cuceririle de pînă azi, potențate de revoluția tehnico-științifică, se prefigurează societatea în care socialismul își finalizează prin multilaterală sa dezvoltare etapa imediat antemergătoare societății comuniste. Întreaga gândire și ampla activitate practică a partidului sînt racordate la țelurile profund umaniste ale înaintării pe noi trepte de progres și civilizație. Direcțiile pe care se înalță construirea societății socialiste multilateral dezvoltate, concură, pas cu pas, la înfăptuirea obiectivelor fundamentale ale unei societăți în care viața economică, știința și cultura, exprimă pe deplin interesele poporului. În economie, politica industrială se situează constant ca dominantă pentru asigu-

rarea unei ample, ritmice și rapide dezvoltări a întregii societăți românești în continuă innoire.

Politica în domeniul investițiilor reflectă această orientare de mare anvergură spre dezvoltarea fondului productiv al României. Pe baza creșterii produsului social și a venitului național se previzionează că din acest venit 68-70% să se aloce pentru fondul de consum și 30-32% pentru fondul de dezvoltare. Încă din cincinalul în curs, 1976-1980 două treimi din venitul național este destinat fondului de consum, iar o treime fondului de dezvoltare. Cu aceste coordonate produsul social va spori pînă în 1980 cu 50-57%, venitul național cu 61-68%, iar producția globală industrială cu 62-73% avînd un ritm de creștere de 10,2-11,2% anual. Dezvoltarea armonioasă a tuturor județelor țării și repartizarea forțelor de producție în toate zonele concură la realizarea de producții industriale de cel puțin 10 miliarde lei pentru fiecare județ 2 700 de noi capacități industriale, 2 000 000 de persoane pregătite pentru noi locuri de muncă, cu circa 200 000 avînd pregătire în învățămîntul superior. Sînt cifre care cuprind o chibzuință, înțeleaptă, științifică și profund umană politică de dezvoltare într-un ritm rapid a vieții economice-sociale a întregii țări, pentru situarea sa la nivelul țărilor înaintate ale lumii. O asemenea gândire economică pentru perspectiva următoarelor trei-patru cincinale este în măsură să asigure apropierea nivelului de dezvoltare a României de cel al țărilor celor mai avansate economii, precum și ridicarea nivelului de trai și de civilizație al întregului popor. Politica de perspectivă în domeniul învățămîntului, a pregătirii profesionale a forței de muncă, este îndreptată în direcția largirii neconținute a orizontului de cunoștințe necesare unui înalt nivel de dezvoltare economică și culturală. Știința și progresul tehnic ocupă un loc primordial în amplitudinea progresului contemporan, fiind menite să devină pîrgihii puternice ale avîntului constructiv, de creație pe toate planurile. Aceste mari mutații se răsfrîng în structura socială și cer perfecționarea relațiilor de producție, care se vor baza tot mai mult pe strînsa concurență a tuturor oamenilor muncii. Treptat dispar marile deosebiri în condițiile de muncă și viață ale maselor, deosebirile dintre sat și oraș, vînzînd omogenizarea nivelului de civilizație al societății. Astăzi ca un omagiu adus eroicului AUGUST '44, se desfășoară sub ochii noștri marile împliniri ale unui popor care și-a ales ferm drumul afirmării sale sub flamurile cele mai patriotice și revoluționare forțe politice: trup din trupul țării — Partidul Comunist Român.

EXPERIENȚA A TREI DECENII de făurire a societății socialiste și multilaterala pregătire pentru dezvoltarea națiunii în următorul pătrar de veac au dus și duc la acumularea unui bogat tezaur de valori practice și teoretice cu care țara noastră se înscrie în tezaurul civilizației contemporane. Aceste noi dimensiuni ale României socialiste sînt urmărite cu manifest interes în întreaga lume și constituie temeiul afirmării prezenței și poziției țării noastre în relațiile politice, economice, culturale internaționale.

Viziunea de mare profunzime, promovată de România spre construirea unei lumi a păcii și cooperării între popoare, are ca țel dezvoltarea nestînjinită a tuturor țărilor pentru un nou salt al civilizației omenirii. Partidul Comunist Român orientează ferm politica internațională a patriei spre instaurarea unor relații noi în Europa, pentru securitatea tuturor națiilor continentului nostru și crearea unei vaste zone a păcii și colaborării. Cu convingerea că necesitatea afirmării unor principii noi în relațiile dintre state va fi înțeleasă temeinic de toate țările, România participă activ la pregătirea apropiatei reuniuni europene de la Belgrad. Înăfptuirea unei păci trainice, a dezarmării generale, în primul rînd a dezarmării nucleare, sînt socotite de România responsabilități primordiale ale tuturor țărilor spre a asigura omenirii acel climat propice dezvoltării impetuoză a capacităților creatoare ale popoarelor la scara bogățiilor Terrei, a potențelor uriașe științifice, tehnice, culturale, spirituale proprii sfîrșitului de mileniu doi.

„O nouă ordine internațională”, acest apel la rațiune profundă adresat tuturor țărilor de Președintele României, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, se identifică major cu concepția cea mai înnoitoare și realistă despre lume. Este vorba de o lume în care fiecare popor să-și poată aduce contribuția din plin la patrimoniul universal și să beneficieze, de asemenea din plin, de ceea ce aparține tuturor locuitorilor planetei noastre, fără discriminare, exploatare, dominare.

Cu asemenea poziții în lume și la acest nivel de dezvoltare se prezintă în 1977 țara care acum treizeci și trei de ani era ruinată de un război nimicitor, cu hotarele strivite și independența încălcată de un amestec imperialist brutal. Aceasta este țara care în August 1944 se salva printr-un act de supremă încordare a forțelor populare patriotice, trecînd la refacerea rănilor, necicatrizate multă vreme, reușind să se ridice în plină lumină de afirmare a independenței și suveranității sale, să fie ea însăși și, sub flamurile partidului comunist conducător, să înscrie momente decisive pentru viitorul unui popor încărcat de o bogată experiență istorică.

„**Istoria adevărește, — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — că nu odată în fața poporului nostru s-au ivit asemenea momente, dar el a știut întotdeauna să fie la înălțimea vremurilor, să acționeze cu fermietate și hotărîre pentru a-și clădi viitorul.**”

prof. dr. Titu GEORGESCU

DINAMISM ȘI CLARVIZIUNE ÎN POLITICA INTERNAȚIONALĂ A ROMÂNIEI SOCIALISTE

RECENT, Editura Politică a publicat trei noi volume consacrate politicii internaționale a țării noastre în care sînt înmănunchate documentele și alte materiale oficiale referitoare la întîlniri și convorbiri purtate de președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu alți șefi de state în perioada martie 1976 — martie 1977.

Parcursul acestor volume oferă cititorului o imagine elocventă asupra unor aspecte importante ale politicii internaționale a țării noastre, asupra dinamismului, clarviziunii și continuității acestei politici, asupra neobositei activități pe care președintele Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, o desfășoară în slujba înțelegerii între popoare, a păcii, a făuririi unei lumi mai bune și mai drepte în care fiecare popor să fie liber să-și făurească istoria potrivit propriilor sale aspirații.

PRIMUL DINTRE VOLUMELE AMINTITE se referă la întîlnirile și convorbirile tovarășului Nicolae Ceaușescu cu conducătorii de stat ai Guineei-Bissau, Senegalului, Siriei, R.P. Benin, și cu președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, în perioada aprilie 1976 — februarie 1977, cu ocazia vizitelor oficiale de prietenie pe care le-au întreprins în țara noastră. Mărturie vie a acțiunii consecutive a României socialiste de stringere a legăturilor cu toate statele care și-au dobîndit independența și au pășit pe calea dezvoltării de sine stătătoare, documentele și materialele cuprinse în volum exprimă, totodată, contribuția țării noastre la întărirea solidarității internaționale a tuturor for-

țelor democratice, antiimperialiste, hotărîrea sa de a conlucra activ cu aceste forțe în vederea statornicirii în viața internațională a principiilor dreptului și echității, pentru eliminarea noștenirilor nefaste ale politicii imperialiste și colonialiste, a subdezvoltării și decalajelor dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, pentru făurirea unei noi ordini internaționale.

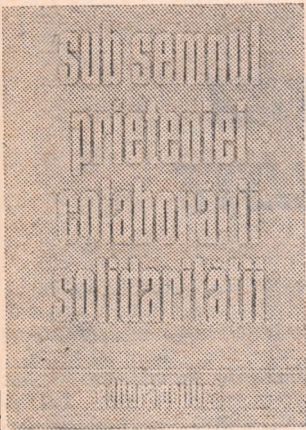
Pentru că, dezvoltînd amplu legăturile multilaterale prietenești cu toate țările socialiste, direcție fundamentală a politicii internaționale a țării noastre, România socialistă se preocupă, totodată, activ de extinderea prieteniei, colaborării și solidarității cu țările nealinierte, cu toate statele în curs de dezvoltare. Ceea ce stă la baza cursului continuu ascendent al relațiilor între țara noastră și țările în curs de dezvoltare sînt multiplele finități, aspirații și interese comune. Poporul român, care a suferit el însuși consecințele aspirării străine, ale dominației imperialiste și a dat nenumărate jertfe pentru cucerirea independenței și libertății patriei, se simte legat în mod firesc de opoarele acestor țări, care, de asemenea au fost vreme îndelungată victime ale dominației și exploatării imperialiste, este profund solidar cu lupta acestor popoare pentru respectarea dreptului imprescriptibil de a-și făuri viața așa cum o doresc, pentru afirmarea lor nestingherită în viața internațională contemporană, pentru întărirea independenței lor economice și politice. De altfel, România socialistă a manifestat toată simpatia și a acordat un sprijin activ acestor popoare încă din perioada eroică lor lupte pentru libertate și independență, ceea ce a pus temelii trainice raporturilor prietenești dintre țara noastră și tinerele state independente, raporturi în continuă amplificare.

Pe de altă parte România socialistă, ea însăși țară în curs de dezvoltare are de soluționat numeroase probleme asemănătoare cu tinerele state independente, mai ales în ceea ce privește dezvoltarea economică și socială în ritmuri rapide, în vederea întăririi răminerii în urmă și a atenuării decalajelor față de statele avansate ale lumii; ele sînt deopotrivă interesate în făurirea unei noi ordini economice internaționale care să ga-

ranteze promovarea unei colaborări echitabile, respectarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile naționale, accesul larg al țărilor rămase în urmă la cuceririle cunoașterii contemporane, în vederea accelerării progresului lor. Deoarece, așa cum sublinia și tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea sa consacrată centenarului cuceririi independenței de stat „Lichidarea subdezvoltării și instaurarea noii ordini economice internaționale reprezintă o continuare firească a luptei pentru lichidarea tuturor vestigiilor colonialismului și neocolonialismului pentru abolirea definitivă a politicii imperialiste pe plan mondial”. De aceea relațiile reciproce dintre țara noastră și țările în curs de dezvoltare avînd un caracter de intrajutorare în lupta pentru dezvoltarea de sine stătătoare se înscriu, totodată, în lupta generală împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru afirmarea principiilor noi în relațiile interstatale, care să asigure dreptul fiecărei națiuni la existența liberă, independentă și suverană.

Pornind de la aceste premise favorabile relațiile de colaborare ale României socialiste cu statele în curs de dezvoltare, cu tinerele state independente, au cunoscut un curs continuu ascendent, au înregistrat în ultimul deceniu un adevărat salt calitativ. La aceasta o importanță hotărîtoare, esențială, a avut vasta activitate desfășurată de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, întîlnirile sau schimburile de vizite la cel mai înalt nivel. Prin rezultatele cu care s-au încheiat, prin întreaga lor desfășurare, aceste vizite au însemnat contribuții majore la ridicarea pe un plan superior, la amplificarea și diversificarea relațiilor bilaterale și la întărirea solidarității popoarelor lumii în lupta lor pentru independență și pace. De fiecare dată tratatele de prietenie și colaborare, declarațiile solemne, comunicatele comune semnate cu prilejul acestor vizite — așa cum reieșe și din volumele de față — au consacrat principiile noi — egalitatea în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, nerecurgerea la forță — ca bază a relațiilor dintre România și țările respective, ca și cu celelalte țări, contribuind și pe această cale la afirmarea și încetățenirea lor în viața internațională.

Cu deosebită satisfacție putem consemna că în prezent România întreține relații cu peste 100 de țări în curs de dezvoltare, că aceste relații se extind în toate domeniile, politic, economic, tehnico-științific, cultural etc., că devine tot mai fructuoasă conlucrarea noastră pe arena mondială. În acest context un dinamism remarcabil au înregistrat relațiile economice ale țării noastre cu țările în curs de dezvoltare, vizitele la cel mai înalt nivel care au avut loc, convorbirile și înțelegerile, la care s-a ajuns cu aceste prilejuri, creînd un teren deosebit de fertil pentru amplificarea schimburilor comerciale, dar mai ales a cooperării în producție și în alte domenii de activitate, formă modernă a relațiilor internaționale, care oferă o perspectivă stabilă, reciproc avantajoasă, adîncirii colaborării economice. Ca urmare, ponderea țărilor în curs de dezvoltare în ansamblul relațiilor economice ale României a crescut de la circa 7% în anul 1965 la peste 20% în prezent, urmînd ca în anul 1980 să se ridice la circa 25%. Numai în ultimii 5 ani au fost semnate peste 500 de acorduri, protocoale și convenții între România și diferite state în curs de dezvoltare care au asigurat un cadru din ce în ce mai larg dezvoltării și colaborării economice și tehnico-științifice dintre țările noastre. În același timp, sprijinul concret pe care țara noastră îl acordă eforturilor celorlalte state în curs de dezvoltare pentru consolidarea independenței lor economice, pentru industrializarea și modernizarea altor ramuri economice, se materializează prin construirea în comun a circa 100 obiective industriale în sectoare cheie ale economiei, prin asistența tehnică în continuă extindere, prin contribuția la formarea de cadre naționale etc. După cum aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea sa la recentul Congres al consilierilor oamenilor muncii „Relațiile economice ale României cu țările în curs de dezvoltare se afirmă tot mai puternic ca model de conlucrare rodnică, reciproc avantajoasă între națiuni egale în drepturi și suverane, ele fiind totodată o expresie vie a solidarității noastre cu aceste popoare în lupta împotriva colonialismului și neocolonialismului, pentru o nouă ordine economică și politică internațională”.

UN MOMENT REMARCABIL în evoluția continuu ascendentă a relațiilor țării noastre cu tinerile state independente, îl constituie vizitele oficiale pe care tovarășul **Nicolae Ceaușescu** le-a întreprins în primăvara acestui an în cinci state africane — Mauritania, Senegal, Ghana, Coasta de Fildeș, Nigeria — o nouă ilustrare pregnantă a principialității, continuității și dinamismului politicii externe românești. Documentele oficiale semnate cu acest prilej, de valoare excepțională pentru adâncirea raporturilor bilaterale și, în același timp, contribuții de seamă la cauza păcii și cooperării internaționale, cuvântările și interviurile, celelalte ma-

teriale referitoare la vizitele întreprinse au fost reunite de Editura Politică în volumul „Sub semnul prieteniei, colaborării, solidarității“.

Relațiile României cu țările Africii, caracterizate mai ales în ultimii ani printr-un puternic dinamism, imprimat de vizitele întreprinse de președintele **Nicolae Ceaușescu** în state ale acestui continent, de contactele directe cu conducătorii acestor state, își găsesc un loc distinct în ansamblul raporturilor internaționale ale statului nostru. Temelia trainică a amplificării și extinderii relațiilor țării noastre cu statele africane rezidă în solidaritatea consecventă a României socialiste cu popoarele africane în lupta lor pentru libertate, pentru lichidarea definitivă a rânduiriilor colonialiste, împotriva politicii rasiste și de apartheid, în sprijinul moral, politic și material acordat mișcărilor de eliberare de pe continent, sprijin care în prezent se manifestă activ față de cauza dreaptă a popoarelor din Zimbabwe, Namibia, Africa de Sud.

Ca urmare a creșterii substanțiale a potențialului economic și tehnico-științific al țării noastre, a bogatei experiențe dobândite în crearea și dezvoltarea unei industrii puternice și diversificate, în valorificarea superioară a resurselor materiale și în modernizarea tuturor celorlalte ramuri ale economiei și, concomitent, a progreselor înregistrate de țările africane în ceea ce privește punerea în valoare a propriilor lor bogății sporește și se diversifică permanent posibilitățile de conlucrare rodnică între statele și popoarele noastre. Acest fapt este ilustrat de locul din ce în ce mai important pe care țările africane îl dețin în ansamblul relațiilor comerciale ale României cu țările în curs de dezvoltare. În decurs de numai șase ani, între 1970—1976, ponderea țărilor africane în comerțul nostru exterior a crescut de la 5,4% la 14,1%, manifestându-se și în continuare aceeași tendință susținută de creștere. Cele 50 de acorduri comerciale și de cooperare, de regulă pe termen lung, pe baza cărora se desfășoară relațiile economice ale țării noastre cu țările africane vizează domenii economice de însemnătate esențială cum sint industriile minieră, petrolieră, energetică, chimică, forestieră, geologia, agricultura. În cooperare cu România, în țările africane se construiesc uzine și fabrici ale industriei constructoare de mașini, industriei chimice și petrochimice, industriei cimentului și materialelor de construcții, industriei ușoare, obiective energetice și de hidroameliorații, porturi și căi ferate, care toate vin în sprijinul politicii de dezvoltare industrială a țărilor respective, de valorificare a bogățiilor naționale în propriul lor interes. Astfel, o trăsătură definitorie a cooperării economice dintre România și țările în curs de dezvoltare o constituie contribuția nemijlocită pe care o aduce la înlăturarea gravelor rămăneri în urmă moștenite la înaintarea lor pe calea civilizației moderne.

Dar, depășind cadrul relațiilor bilaterale, o conlucrare deosebit de rodnică desfășoară România împreună cu statele în curs de dezvoltare pe arena mondială, în cadrul Organizației Națiunilor Unite și al organismelor sale, unde România milită deosebit pentru crearea condițiilor necesare afirmării depline în viața internațională a tinerelor state independente, pentru respectarea și consolidarea independenței și suveranității lor naționale, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale. „România consideră — arăta președintele **Nicolae Ceaușescu** — că o problemă fundamentală a lumii de azi este intensificarea eforturilor pentru lichidarea subdezvoltării, a împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace ca urmare a îndelungatei politici imperialiste de dominație colonială... Trebuie să fim pe deplin conștienți că atât progresul țărilor slab dezvoltate, cât și stabilitatea economiei mondiale, progresul tuturor statelor, inclusiv al celor dezvoltate sint condiționate astăzi de realizarea noii ordini economice internaționale, de o politică nouă de egalitate și colaborare economică“.

ÎN SFÎRȘIT, aceleași caracteristici constructive, aceleași principii nobile cărora România îi este profund atașată, se degajă cu claritate și din cel de al treilea volum, care se referă la întîlnirile și convorbirile pe care președintele **Nicolae Ceaușescu** le-a avut cu șefii de stat ai Greciei, Kuweitului, Turciei, Belgiei și Luxemburgului în perioada martie-octombrie 1976. După cum aprecia secretarul general al partidului în expunerea sa din 28 martie a.c., prin comunicatele politice comune și acordurile realizate cu aceste prilejuri am putut pune baze și mai temeinice raporturilor României cu statele respective

constituind totodată o contribuție la promovarea principiilor noastre de relații între state, la consolidarea destinderii, colaborării și păcii în lume“. Pentru că la baza tuturor raporturilor sale internaționale România situează în mod ferm principiile depline egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamștecului în treburile interne și avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța. Pornind de la asemenea principii, singurele în măsură să asigure colaborarea trainică și fructuoasă între națiuni, și concepînd coexistența pașnică într-un mod activ, în spiritul considerentului că deosebiri de orînduire socială nu trebuie să constituie un impediment în calea unor raporturi normale, de încredere și colaborare, țara noastră a acționat și acționează pentru promovarea unor largi relații economice, tehnico-științifice, culturale, et toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, inclusiv cu statele capitaliste dezvoltate, aducîndu-și și pe această cale contribuție larg recunoscută la conturarea cursului nou, pozitiv spre destindere și cooperare pe arena internațională. Convinsă că dezvoltarea relațiilor cu alte țări cu orînduire social-politică diferită slujește adîncirii procesului de destindere, securitate și încredere, intensificării schimbului mondial de valori materiale și spirituale și astfel progresului întregii omeniri, România își extinde relațiile cu țările capitaliste, în mod deosebit cu cele europene — și în acest cadru cu statele balcanice cu alte orînduiri.

Rezultate deosebit de fructuoase, care au ridicat pe un plan superior colaborarea reciproc avantajoasă, au contribuit la stîmperarea proceselor pozitive care își croiesc tot mai mult drum în viața internațională, au avut convorbirile la cel mai înalt nivel purtate cu ocazia vizitelor întreprinse de președintele **Nicolae Ceaușescu** în țări capitaliste ca și a vizitelor pe care un mare număr de șefi de state și de guverne din țări capitaliste dezvoltate le-au întreprins în România. Ca urmare în România și țările capitaliste dezvoltate s-au statornicit raporturi bune care își găsesc expresia într-un curs mereu ascendent al colaborării economice. În prezent, în ansamblul comerțului nostru exterior schimburile și cooperarea economică cu aceste țări dețin circa o treime, existînd premise favorabile pentru extinderea lor în continuare.

În afara locului tot mai important pe care tind să îl capete în comerțul cu țările capitaliste dezvoltate produsele românești cu un grad ridicat de prelucrare tehnică, tendință pozitivă, favorabilă extinderii relațiilor noastre economice reciproce avantajoase, trebuie remarcat și faptul că din ce în ce mai mult cîștigă teren formele moderne, de înaltă eficiență a cooperării economice, cum sint societățile mixte de producție sau de desfacere, construirea de obiective comune sau cooperarea pe terțe piețe. Totodată așa cum a subliniat în repetate rînduri președintele țării noastre, stadiul actual al relațiilor economice și al cooperării cu statele capitaliste dezvoltate este departe de a fi epuizat toate posibilitățile, care sint încă gravate de o serie de obstacole artificiale. Tocmai de aceea, în interesul general, România a militat și milităază cu consecvență pentru eliminarea oricăror restricții și discriminări în relațiile economice dintre state, care frînează comerțul și cooperarea internațională, pentru realizarea unor balanțe echilibrate al schimburilor, singura temelie pe care pot fi așezate și dezvoltate relații economice reciproc avantajoase.

Iată deci, prin cele trei volume apărute sub îngrijirea Editurii Politice, o imagine elocventă, desigur însă că nu și completă, a vastei activități internaționale desfășurate de România socialistă, de președintele său tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, în direcția creșterii și întăririi colaborării între state, al făuririi unei noi ordini economice și politice internaționale bazată pe justiție, echitate, democrație, factori indispensabili pentru consolidarea păcii și securității, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, pentru progresul general al umanității.

Niccară IONESCU

Baza progresului și bunăstării

DEZVOLTAREA DINAMICĂ A ECONOMIEI NAȚIONALE

ANII CARE S-AU SCURS de la victoria insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste au adus profunde schimbări în viața social-politică și economică a țării. Astăzi, România se prezintă ca o țară socialistă în plin proces de dezvoltare, cu o industrie înfloritoare, întemeiată pe proprietatea socialistă și orientată ferm spre aplicarea largă a cuceririlor științifice și tehnicii contemporane, cu o agricultură socialistă în plin proces de modernizare, cu un nivel de viață materială și spirituală în continuă creștere pentru întregul popor. Așa cum a subliniat tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la Congresul consiliilor oamenilor muncii „**toate realizările remarcabile din anii socialismului, confirmă încă o dată forța revoluționară, transformatoare a clasei noastre muncitoare, clasa conducătoare a societății, forța întregului nostru popor, care, sub conducerea partidului comunist, a schimbat radical înfățișarea patriei, a ridicat România pe trepte tot mai înalte de prosperitate, i-a deschis perspectiva înaintării accelerate pe calea progresului și civilizației, a edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate și a comunismului**”.

Aceste realizări sint o dovadă grăitoare a justeții politicii partidului de edificare a noii orînduirii, politică bazată pe fidelitatea deplină față de interesele și aspirațiile poporului român, pe studierea și folosirea legităților obiective ale dezvoltării sociale, pe aplicarea creatoare a învățaturii marxist-leniniste la condițiile concrete ale țării noastre și ale fiecărei etape construcției socialiste. Puternic stimulate de spiritul novator generat de Congresul al IX-lea al partidului, preocupările pentru elaborarea de soluții eficiente ale dezvoltării, de metode și forme superioare de conducere a acestui proces au dus și duc mereu la îmbogățirea practicii construcției socialiste, la acumularea unei experiențe tot mai bogate ce devine ea însăși un factor stimulator al progresului, amplificînd contribuția P.C.R. la îmbogățirea tezaurului gîndirii și practicii revoluționare internaționale.

Creșterea puternică a potențialului economic al țării

LA BAZA politicii de edificare a noii orînduirii partidul a pus făurirea unei economii capabile să asigure valorificarea superioară a întregului potențial uman și material al țării, creșterea și diversificarea producției de bunuri materiale necesare satisfacerii nevoilor crescînde ale populației, participarea activă și eficientă la schimburile economice internaționale, consolidarea independenței și suveranității naționale.

Unor asemenea cerințe nu le putea răspunde, în concepția științifică a partidului, decît o economie multilateral dezvoltată, modernă prin toate componentele sale — bază tehnico-materială, nivel și structură a producției materiale, nivel al productivității muncii, și al calității produselor, metode de organizare și gestiune etc. — în care să se îmbine într-un tot armonios, echilibrat o industrie puternică și de înaltă tehnicitate, o agricultură intensivă, cu randament ridicat, construcțiile, transporturile și telecomunicațiile, un solid aparat tehnico-științific, un comerț exterior dezvoltat și eficient. Ceea ce implică, desigur, dezvoltarea puternică a tuturor activităților dar, în mod hotărîtor, industrializarea susținută a țării.

Accastă orientare trece ca un fir roșu prin toate documentele partidului nostru, fiind reflectată ca elementul fundamental al dezvoltării economico-sociale în toate planurile cincinale de dezvoltare economico-socială a țării. În realizarea ei a trebuit să se țină seama de cerințele tot mai variate și complexe ale societății noastre, de tendințele și fenomenele noi apărute în economia mondială, în economia țărilor dezvoltate, în primul rînd sub influența revoluției tehnico-științifice, dar și a altor factori. În anumite perioade a fost nevoie de eforturi pentru învingerea unor greutăți și dificultăți, în mare parte inerente unei opere de proporții cele realizate, sau pentru depășirea unor viziuni simpliste despre industrializare, despre raportul dintre făurirea unei economii moderne și dezvoltarea cercetării tehnico-științifice proprii etc.

Așa cum a subliniat tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, partidul nostru a știut să depășească greutățile, să lichideze cu hotărîre lipsurile și să asigure dezvoltarea cu succes a industriei, a celorlalte ramuri, astfel că linia caracteristică dominantă a întregii perioade de construire a socialismului în România o constituie dezvoltarea ascendentă, neîntreruptă a economiei naționale, mersul înainte pe toate fronturile, perfecționarea continuă a activității în toate domeniile. Sînt procese ce au asigurat creșterea puternică a potențialului economic, și, totodată, premise favorabile pentru dezvoltarea susținută, în continuare, a țării, în condițiile etapei actuale, de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate.

Așa cum se poate vedea din tabelul nr. 1, care înfățișează, într-o formă sintetică, drumul parcurs de țara noastră în anii socialismului, în perioada 1950—1976 venitul național a crescut de 11,4 ori, iar producția industrială de 24 ori. Ridicarea nivelului de dezvoltare economică a țării poate fi sintetic caracterizată prin faptul că în anul 1976 țara noastră a realizat o producție industrială de peste 30 mii lei pe lo-

cuitor și un venit național de circa 18,5 mii lei pe locuitor, față de un venit național de numai 2,3 mii lei în 1938 și 7,7 mii în 1965. Edificator pentru potențialul economiei noastre este și faptul că întreaga producție industrială a României din anul 1938 se realizează în anul 1977 în numai 8 zile.

Realizarea peste nivelurile prevăzute în cincinal a unei producții suplimentare de 120—130 miliarde lei pînă în 1980, așa cum a hotărît Congresul consiliilor oamenilor muncii, va duce la condensarea și mai mare a timpului, la depășirea nivelurilor prevăzute în acest domeniu.

Un loc deosebit în ansamblul procesului construcției socialiste și al dezvoltării economice a României îl ocupă anii de după 1965, marcați de congresele al IX-lea, al X-lea și al XI-lea ale partidului. Această perioadă — **cea mai fertilă din întreaga istorie a țării** — se remarcă în primul rînd prin deschiderea largă spre nou imprimată în toate domeniile de activitate, pentru dezvoltarea mai accelerată a bazei tehnico-materiale a societății și dinamizarea tuturor domeniilor vieții economice și sociale. Atît realizările obținute în acești ani, cît și perspectivele creșterii economice a României concretizate în Programul și Directivele adoptate de Congresul al XI-lea pentru perioada 1976—1980 și liniile directorate pentru deceniul următor, se caracterizează prin ritmuri și proporții menite să asigure: a) accentuarea dinamismului economico-social al țării; b) profunde modificări calitative prin modernizarea mai pregnantă a structurii producției sociale, prin schimbarea corelației dintre factorii extensivi și cei intensivi ai creșterii economice, cu accentul pe cei din urmă și prin asimilarea largă a cuceririlor revoluției tehnico-științifice contemporane și sporirea contribuției cercetării științifice proprii la dezvoltarea economiei naționale; c) o integrare organică și armonizarea la un nivel superior a obiectivelor economice cu cele sociale, a cerințelor curente cu cele de perspectivă. Toate acestea au ca țel, pe de o parte, încorporarea tot mai largă a trăsăturilor proprii economiei moderne, care asigură progresul rapid al patriei, iar pe de altă parte folosirea deplină a avantajelor economiei socialiste planificate și adaptarea organică a creșterii economice la finalitatea socială și cerințele noii orînduirii sociale, la exigențele promovării tot mai consecutive a principiilor specifice socialismului.

Ritmuri de două-trei ori mai mari decît cele mondiale

ÎN ORIENTAREA dezvoltării economico-sociale, realizată în mod consec-

vent prin planul național unic. Partidul a ținut și ține în permanență seama de **legătura organică ce există între dinamismul economic și modernizarea producției sociale**, iar, în acest cadru, între **ritmurile de creștere și proporțiile prevăzute în planurile economice**. Astfel, formarea unei economii moderne, de înaltă eficiență, este legată în mod hotărâtor de realizarea unui nou sistem de proporții între ramurile economiei naționale, precum și în cadrul acestora — mai ales al industriei — care să garanteze o creștere economică susținută și echilibrată, stabilitate în dezvoltarea economiei naționale, valorificarea superioară a resurselor naturale, promovarea largă a progresului tehnic și satisfacerea nevoilor reproducției largite. Ca urmare, sporirea ponderii ramurilor și subramurilor care răspund acestor cerințe în structura economiei naționale nu poate fi decât rezultatul unor ritmuri mai înalte de creștere a producției. Iar această nouă stare calitativă a economiei, noile proporții sînt o nouă bază de creștere în viitor. Astfel, prezența puternică a ramurilor de înaltă tehnicitate în structura industriei implică ritmuri mari în subramurile care asigură promovarea progresului tehnic, iar mărirea ponderii acestora contribuie la creșterea mai accentuată a productivității sociale a muncii și, prin urmare, la menținerea dinamismului economic.

De aceea, partidul nostru a acordat o atenție deosebită dinamismului economiei naționale, realizării unor ritmuri ridicate de creștere economică nu numai în etapele inițiale ale procesului de construcție socialistă, ci și în condițiile atingerii unor niveluri mai înalte ale producției sociale, mai ales, ale celei industriale. Este o opțiune ce ține seama atât de cerințele acestor etape, cât și de necesitatea reducerii decalajului care mai desparte țara noastră de țările dezvoltate, de necesitatea egalizării nivelului de dezvoltare al României cu cel al țărilor socialiste dezvoltate și apropierii țării noastre de celelalte țări industriale ale lumii.

Ritmul de dezvoltare exprimă intensitatea și trîncinca creșterii economice, iar acestea condiționează schimbarea locului pe care-l ocupă o țară în diviziunea internațională a muncii.

Ca urmare a acestei orientări, a repartizării corespunzătoare a resurselor materiale și financiare, țara noastră a înregistrat în întreaga perioadă a construcției socialiste **ritmuri de creștere a producției sociale care o situează printre țările cu economia cea mai dinamică pe plan mondial**. Astfel, în perioada 1951—1975 ritmul mediu anual de creștere a fost la producția industrială de 12,9%, iar la venitul național de 9,7%. Pentru actualul cincinal se prevede un ritm mediu de 11,2% la producția industrială și 11% la venitul național.

Analiza evoluțiilor în țara noastră și pe plan mondial pune în evidență unele trăsături deosebit de importante, toate constituind o expresie elocventă a dinamismului economiei românești. Pe de o parte **ritmurile noastre depășesc de 2—3 ori pe cele înregistrate pe plan mondial**, ceea ce facilitează ridicarea României în cursul următoarelor cincinale la nivelul țărilor dezvoltate. Astfel, față de media ritmului dezvoltării economice mondiale de 6,1% în perioada 1953—1975, producția industrială a țării noastre a crescut cu un ritm mediu a-

Tabelul nr. 1
Principali indicatori ai dezvoltării economico-sociale a României în perioada 1950—1975 și prevederile pentru 1980

	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1976	1980*)
1. Produsul social (miliarde lei)	83	155	219	341	523	864	...	1350
2. Venitul național-total (miliarde lei)	35	68	95	146	212	362	400	610
— pe locuitor, mii lei	2,2	3,8	5,2	7,7	10,5	17	18,5	27
3. Producția industrială (miliarde lei)	27,5	55,7	93,6	178,4	319,5	586,9	661	988
4. Producția agricolă (miliarde lei)	32,4	52,6	55,3	62,5	68,6	93,8	110	121,2—138,5
— producția de cereale boabe (mil. tone)	5,1	9,9	9,8	12,6	10,6	15,3	19,8	20—22,4***)
5. Investiții din fondurile statului (miliarde lei)	5,6	12,8	22,6	40,6	68,2	122,9	149	1000**)
6. Fonduri fixe (miliarde lei)	207	258	398	517	757	1203,3	...	(aproape) 2000
7. Productivitatea muncii în industrie (procente)	100	160	237	343	488	666	725	10 ori
8. Volumul comerțului exterior (miliarde lei valută, prețuri curente)	2,7	5,3	8,2	13,1	22,9	53,1	60,8	...
9. Numărul personalului angajat în economie (mii)	2123	2948	3249	4305	5109	6301	6559	7510
10. Indicele veniturilor totale reale ale populației (procente)	100	146	182	249	326	477	522	668

*) nivele plan cincinal

Sursa datelor din tabel: Programul P.C.R.: Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R.; Nicolae Ceaușescu: Expunere la Congresul consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orașenești și comunale, 4 febr. 1976, Ed. Politică, 1976 pag. 24 și 28; Manea Mănescu: Avuția națională a României socialiste, „Era socialistă” nr. 11—12/1975; Anuarul statistic al Republicii Socialiste România, 1976 pag. 47, 54; Lege pentru adoptarea Planului național unic de dezvoltare economico-socială pe anii 1976—1980, Scînteia din 3 VII 1976; **) Investiții totale pe perioada 1976—1980; ***) Medie anuală pe cinci ani (ea este conform Directivei Congresului XI de 1,5—1,8 ori mai mare decât media din cincinalul 1971—1975).

nual de 12,2%. Dacă luăm în seamă și creșterea populației și ne referim la venitul național, ca expresie sintetică a dezvoltării tuturor ramurilor, rezultă că în timp ce în perioada 1960—1974 venitul național pe locuitor al României a crescut cu un ritm mediu anual de peste 9%, potrivit datelor publicate în Atlasul Băncii Mondiale (1976) produsul național brut*) pe locuitor în țările dezvoltate a înregistrat următoarele creșteri: 2,9% în Elveția; 3,2% în Suedia, 2,9% în S.U.A.; 3,8% în Danemarca; 3,1% în R.D.G.; 3,7% în R.F.G.; 4,5% în Belgia, 4,4% în Franța și Austria, 8,8% în Japonia, 2,4% în R. S. Cehoslovacă, 4,2% în Italia etc.

Pentru a ilustra mai fidel adevăratele dimensiuni ale dinamismului economiei noastre mai trebuie menționat și faptul că odată cu ridicarea nivelului de dezvoltare sporește și valoarea absolută a fiecărui procent de creștere, care în cazul producției industriale s-a ridicat de la 1,3 miliarde lei în 1965 la peste 5,9 miliarde lei în 1975, urmînd să depășească 9 miliarde lei în 1980. Totodată, trebuie menționat că dinamismul producției caracterizează și celelalte ramuri ale economiei naționale.

Pornind de la faptul că **agricultura reprezintă pentru noi o ramură de bază a economiei naționale**, avînd în vedere nevoile crescînde ale societă-

ții, partidul a întreprins măsuri ample pentru modernizarea și dezvoltarea mai accentuată a bazei tehnico-materiale a acestei ramuri, în vederea schimbării treptate a caracterului muncii și ridicării ritmului de creștere a producției. Astfel, dacă pe ansamblul perioadei 1950—1975 producția globală agricolă a crescut în medie cu 4,3%, în ultimul cincinal ritmul mediu anual a fost de 6,5% — creștere pe care unele țări și-ar dori-o pentru producția industrială — iar în anul 1976 a fost realizată cea mai mare producție agricolă din istoria țării (110 miliarde lei), cu o creștere de 17,2% față de 1975. Îndeplinirea prevederilor Congresului al XI-lea, a hotărîrilor și măsurilor adoptate în acest spirit de Congresul întregii țărănime va permite ca în acest cincinal să se realizeze un ritm mediu de creștere a producției de 5,1—7,6% față de cincinalul precedent, contribuind astfel la realizarea obiectivului fundamental pus de Programul P.C.R. de a se obține ritmuri mai mari de creștere a productivității muncii și producții înalte și stabile în această ramură.

prof. dr. Gheorghe CREȚOIU

*) Diferențele existente în conținutul și metodologia de calcul a celor doi indicatori nu afectează comparabilitatea ritmurilor.

O AGRICULTURĂ MODERNĂ, INTENSIVĂ

POLITICA AGRARĂ a Partidului Comunist Român relevă, într-un tot unitar, modul creator în care au fost abordate și rezolvate problemele creșterii economice și ale eficienței activității în această ramură de bază a economiei naționale. Pornind de la o agricultură practică cu mijloace tradiționale, în care forțele și relațiile de producție se caracterizau printr-o stare de inapoiere, acumulările cantitative susținute și salturile calitative succesive, în cei 33 de ani de la eliberarea patriei, au transformat radical condițiile de muncă din agricultură, statutul social și situația economică a agriculturilor, contribuind, în sens mai larg, la creșterea calității vieții în patria noastră. Odată cu industria socialistă, tinăra și viguroasă, și ca o consecință a ridicării nivelului tehnic al acesteia, agricultura s-a dezvoltat neconținut: în intervalul 1950—1975 ea și-a sporit producția globală de circa 2,9 ori, într-un ritm mediu anual de 4,3 la sută, oferind în prezent celor ce muncesc, posibilități tot mai largi pentru un nivel ridicat de consum și contribuind — în cifre absolute — mai mult ca oricând la creșterea venitului național, la ridicarea neconținută a nivelului de trai și civilizație al întregului nostru popor.

La baza dinamicii producției — sporirea randamentelor

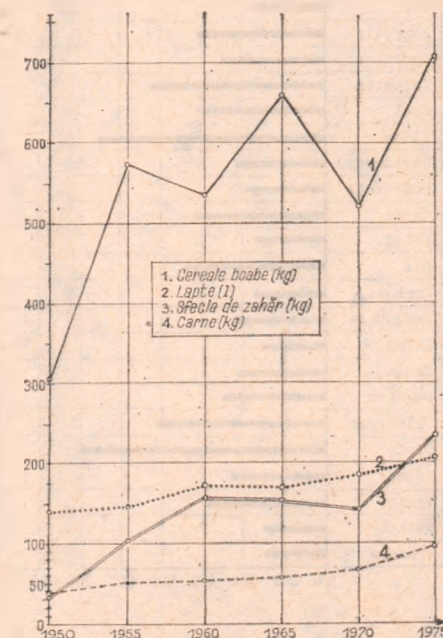
CREȘTEREA PRODUCȚIEI AGRICOLE a fost însoțită de două fenomene demografice esențiale, care i-au determinat ritmul și i-au conturat importanța: **sporirea populației țării și diminuarea populației ocupate în agricultură.** Din punctul de vedere al științei economice și al politicii agrare, corelația care s-a stabilit între acești trei factori în perioada construcției noii societăți, este sintetizată adesea în felul următor: un număr din ce în ce mai mic de lucrători ocupați în agricultură asigură din ce în ce mai multe produse agricole pentru o populație în creștere.

Intensitatea cu care s-a înfăptuit această politică a făcut ca productivitatea muncii în agricultură să crească rapid, uneori — în ramurile ei de vîrf — să devanseze chiar ritmul de creștere a productivității muncii din industrie. Fenomenul, în ansamblu, este prezent în toate țările care trec de la structuri economice predominant agrare

la cele industriale, însă pentru România caracteristic este ritmul ridicat în care a fost condus acest proces, într-o perioadă istorică relativ scurtă. Din acest punct de vedere, politica agrară românească este un exemplu și justifică studiul analitic.

De la începutul dezvoltării economiei pe baze planificate, pînă la sfîrșitul cincinalului trecut, la cele mai multe produse, producția agricolă pe

Graficul nr. 1
Dinamica producției unor produse agricole pe locuitor

locuitor s-a dublat ori triplat; la o serie de produse, deosebit de importante pentru ridicarea nivelului de trai, producția pe locuitor a crescut chiar de 4—5 ori. Pe lângă exemplele din graficul nr. 1, mai pot fi menționate producția de ouă, de în pentru fuior ș.a. Faptul că agricultura s-a dezvoltat în mod intensiv este demonstrat prin aceea că **producțiile au crescut pe scama randamentelor, și nu ca urmare a extinderii suprafețelor agricole** (suprafața agricolă a țării a crescut, în 25 de ani, cu numai 4%).

Industria a pus la dispoziția agriculturii mijloace de producție din ce în ce mai perfecționate și în cantități tot mai mari. La rîndul său, știința agricolă a creat soiuri de plante și specii de animale cu însușiri biologice superioare, a stabilit tehnologii corespunzătoare dotării tehnice și cerințelor soiurilor

create. Noile relații de producție, instaurate în agricultură prin actul naționalizării și, în special, prin procesul de cooperativizare, au creat condițiile utilizării depline, fără restricții, a factorilor tehnici și biologici de producție. Toate aceste realizări — pe planul relațiilor de producție, al tehnicii și biologiei — asociate cu experiența și calificarea cadrelor au condus la intensificarea agriculturii, la creșterea rapidă a producțiilor medii la hectar și a randamentelor pe cap de animal. În 1975, față de 1950, producția medie de grâu la hectar a crescut de peste 2,5 ori, la porumb de aproape 4 ori, la floarea soarelui de 3,4 ori. În zootehnie, producțiile medii de lapte și de ouă s-au dublat, iar cantitatea de lînă obținută de la o oaie a crescut cu 44%. **La un număr tot mai mare de culturi și specii de animale, randamentele se apropie de cele realizate în țări cu o agricultură dezvoltată.**

Succesele obținute în agricultură sînt și mai evidente dacă sînt analizate în contextul îmbunătățirii continue a aprovizionării populației cu produse agro-alimentare. Deși nu s-a ajuns la toate produsele agricole, la o abundență de produse în măsură să asigure la nivelul maxim cerințele de consum corespunzător dorințelor și posibilităților individuale de cumpărare, dinamica fondului de marfă, siguranța realizării acestuia, indiferent de condițiile conjuncturale evidențiază dimensiunea reală a progresului agriculturii noastre, justetea politicii promovate de partid în această ramură. Cu ritmurile de dezvoltare prevăzute pentru agricultură de documententele Congresului al XI-lea al P.C.R., și în condițiile creșterii retribuției nominale a oamenilor muncii, cerințele de consum urmează să fie satisfăcute în cursul actualului cincinal la tot mai multe produse, în proporție de sută la sută.

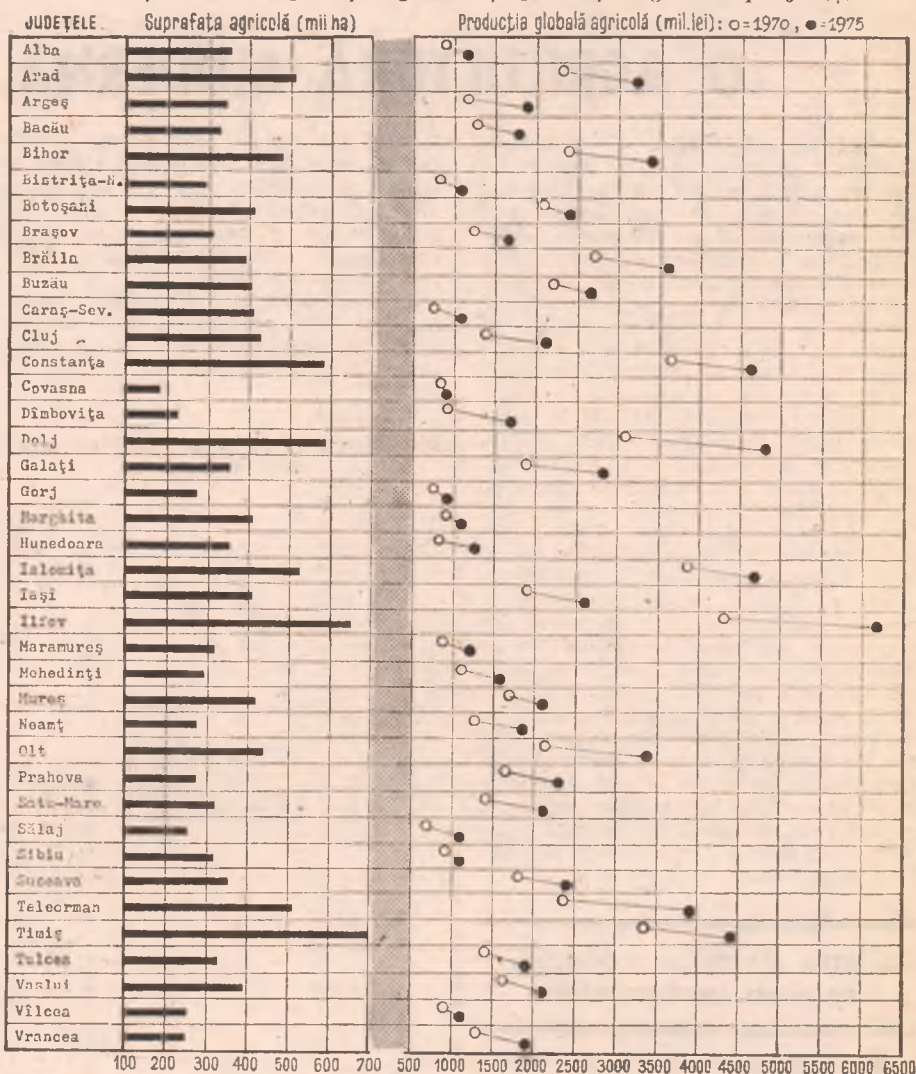
Echilibrul repartiției teritoriale a forțelor de producție agricole

PENTRU A ASIGURA creșterea continuă a veniturilor lucrătorilor din agricultură, stabilitatea forței de muncă în profil teritorial și condiții cit mai bune de aprovizionare a populației cu produse agroalimentare în toate județele, în toate localitățile, partidul și statul nostru au urmărit și realizat **o repartiție continuu îmbunătățită a forțelor de producție agricole** (vezi tabelul). Sub toate aspectele și consecin-

țele, aceasta constituie o componentă deosebit de importantă a politicii de amplasare echilibrată a forțelor de producție în profil teritorial. Pentru industrie, actualul cincinal este hotărâtor în îndeplinirea sarcinii de a nu mai exista județe care să realizeze sub 10 miliarde de lei producție globală industrială. Din acest punct de vedere, se poate aprecia că și pentru agricultură actualul cincinal are o mare importanță. Alocarea unui volum mare de investiții, de circa 120 miliarde lei, repartizarea echilibrată a acestora în profil teritorial, vor conduce la dezvoltarea agriculturii în toate județele, îndeosebi în acelea care dispun de resurse, dar care au o contribuție mai redusă la realizarea producției globale agricole a țării. Pe baza investițiilor alocate și prin valorificarea mai completă a resurselor agricole, deci prin efort social și individual sporit, la sfârșitul acestui cincinal **raportul între județele cu producția globală agricolă cea mai mare și cele cu producția globală cea mai scăzută se va reduce considerabil.**

Din graficul nr. 2 rezultă că între suprafața agricolă și producția globală agricolă există o corelație directă, dar cu unele excepții. De regulă, producția globală obținută în agricultură este condiționată de suprafața agricolă: cu cât aceasta este mai mare, cu atât și producția globală agricolă este mai ridicată. Acest fapt, prin el însuși, dovedește o judicioasă amplasare de ansamblu a forțelor de producție agricole pe județe. Excepțiile (județele Cluj, Mehedinți, Mureș, Brăila ș.a.) pun în evidență realitatea că, uneori, la o suprafață agricolă mai mare se obține o producție globală mai mică, și invers. Interpretarea economică a acestor excepții constă în aceea că potențialul agricol este folosit în unele cazuri insuficient, în altele, în mod intensiv; că unele județe au dezvoltat o structură a producției agricole în strictă concordanță cu condițiile specifice sau, dimpotrivă, au extins culturi sau specii de animale care valorifică insuficient condițiile proprii de producție. Din același grafic rezultă și un alt aspect important, și anume că există o oarecare tendință în timp de apropiere a nivelului producției globale agricole obținute, indiferent de suprafața agricolă deținută. Pentru o perioadă de 5 ani,

Corelația dintre suprafața agricolă și producția agricolă, pe județe

legume timpurii și de câmp necesare consumului intern, este de natură să intensifice producția agricolă. Același rol îl are măsura de a construi unele complexe zootehnice numai pentru nevoile județului și de a intensifica contractările de produse animaliere de la populație, care să fie utilizate apoi tot

șini și tractoare necesare unităților cu terenuri în pantă (situare, de regulă, în județe a căror producție globală agricolă este mai scăzută), distribuirea îngrășămintelor chimice cât mai rațional între județe, pornind de la cerințele solului și de la sarcinile de producție etc.

Gruparea județelor după valoarea producției globale agricole

Producția agricolă medie anuală pe cincinal	Numărul județelor		
	1966—1970	1971—1975	1976—1980
până la 1, 5 miliarde lei	21	14	1
1,6 — 2,5 miliarde lei	12	14	14
2,6—3,5 miliarde lei	5	7	9
3,6—4,0 miliarde lei	1	1	6
peste 4,0 miliarde lei	1	4	10

această tendință se conturează destul de precis.

Pentru economia națională și economia fiecărui județ, ca și pentru mai buna aprovizionare a populației, creșterea producției globale agricole până la nivelele atinse de județe dezvoltate din punct de vedere agricol, are o importanță deosebită și poate fi stimulată prin măsuri de ordin economic. Spre exemplu, sarcina trasată tuturor județelor, de a-și asigura cantitățile de

pentru aprovizionarea populației județului în care au fost contractate.

Măsurile de ordin economic prin care poate spori și, în același timp, se poate apropia nivelul producției globale agricole în profil teritorial vizează alocarea echilibrată a investițiilor, cu precădere în județele care dispun de condiții favorabile pentru agricultură, repartizarea tractoarelor și mașinilor agricole îndeosebi în județele în care încărcătura este mai mare, producerea de ma-

O imensă resursă — sistematizarea rurală

SISTEMATIZAREA RURALĂ constituie, în același timp, efect și cauză a dezvoltării de ansamblu a economiei. Pentru agricultură și pentru lucrătorii din această ramură, sistematizarea rurală are o importanță covârșitoare. Înainte de orice, ea contribuie direct la ridicarea nivelului de trai al agricultorilor, la dispariția treptată a deosebirilor care mai există între oraș și sat, la apropierea condițiilor de viață și muncă, la omogenizarea societății socialiste.

Sistematizarea rurală, crearea noilor așezări orașenești agrar-industriale în-

conf. dr. Petru CONSTANTIN
Academia „Ștefan Gheorghiu“

(Continuare în pag. 32)

Gorj — un județ în plin proces de industrializare

IMPLICAȚII SOCIALE ALE DEZVOLTĂRII ECONOMICE

„În cadrul politicii generale de amplasare rațională și armonioasă a forțelor de producție pe teritoriul țării, după cum vă este cunoscut, multe din județele noastre vor cunoaște în acest cincinal o dezvoltare rapidă, unele de 4-5 ori. Printre acestea se află și județul Gorj, a cărui producție industrială va crește de la aproape 6 miliarde lei la circa 17 miliarde lei; dacă se va lucra bine, probabil că se va ajunge chiar la 18 miliarde lei, realizându-se o creștere a producției industriale de 3 ori în decurs de 5 ani.”

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Cuvîntarea la adunarea populară din municipiul Tg. Jiu, 11 august 1977)

ÎN 1978 producția industrială a județului Gorj va atinge 10 miliarde de lei, ceea ce va marca trecerea județului în rîndul celor cu o industrie dezvoltată. Aceasta este rezultatul firesc al politicii promovate consecvent de Partidul Comunist Român, de repartizare rațională a forțelor de producție în teritoriu, al efortului depus de oamenii muncii din județ.

În perspectiva imediată a acestui eveniment, evidențierea mutațiilor survenite în utilizarea resurselor de muncă și, mai ales, conturarea măsurilor — impuse de stadiul actual de dezvoltare — pentru calificarea forței de muncă și creșterea productivității sînt de natură să impulsioneze activitatea, să evidențieze resurse noi. Creșterea rolului industriei va face ca în acest cincinal numărul mediu al personalului să crească cu 17 000; totodată, se va mări ponderea personalului calificat, ale cărui rînduri vor spori cu peste 30 000 de persoane. Acțiunile întreprinse în județ în acest domeniu pun în evidență faptul că în acest an trebuie încadrați

în ramurile neagricole 5 000 de noi lucrători, iar numărul muncitorilor calificați marchează o creștere de 7 120 oameni.

De la o populație predominant rurală...

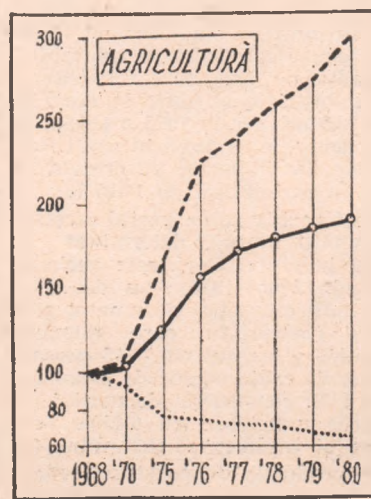
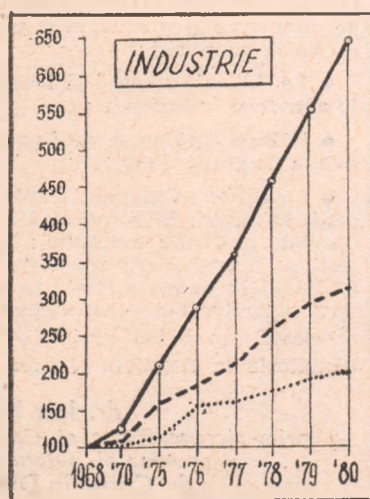
SLABA DEZVOLTARE a forțelor de producție, lipsa unei industrii capabile să absoarbă excedentul de brațe de muncă au făcut ca pînă la naționalizarea principalelor mijloace de producție majoritatea populației județului să o formeze locuitorii din mediul rural. La recensămîntul din 1912 ei reprezentau 95,8% din întreaga populație a județului, 94,9% la recensămîntul din 29 decembrie 1930 și 93,7% la cel din ianuarie 1948. Politica partidului de industrializare socialistă, de repartizare echilibrată a forțelor de producție, de creștere economică accelerată a zonelor rămase în urmă a produs importan-

te mutații în ultimele două cincinale, făcînd ca Gorjul să devină un județ cu o industrie în plină dezvoltare, cu o agricultură înaintată. Cei 37,7 miliarde de lei alocați dezvoltării economiei județului în actualul cincinal contribuie într-o măsură esențială la modernizarea proceselor de producție, la utilizarea mai rațională a forței de muncă. Dacă față de 1938, producția industrială a crescut în 1976 de peste 58 de ori, anul acesta se va atinge un nivel de creștere de 78 de ori; în 4,7 zile se obține, în prezent, echivalentul întregii producții industriale a anului 1938.

Alături de industrie, agricultura — ramură de bază a economiei județului — a cunoscut o continuă dezvoltare, a sporit producția pe unitatea de suprafață și pe cap de animal. La aceste rezultate au contribuit crearea unei baze tehnico-materiale moderne, generalizarea progreselor din știința agricolă, în organizarea și conducerea producției, folosirea tot mai productivă a pămîntului și a celorlalte mijloace de producție.

Dezvoltarea economico-socială a județului Gorj într-un ritm rapid a determinat mutații în rîndul populației active, modificarea structurii socio-profesionale a acesteia. Ca urmare a procesului de industrializare, a cooperativizării agriculturii, a modernizării producției agricole, a crescut gradul de urbanizare, atît pe seama sporului natural, cît și pe seama sporului migratoriu, ca urmare a fluxului de la sate spre orașe. Dacă în intervalul 1912—1948, ritmul mediu anual de creștere a populației urbane a fost de 1,7%, în perioada următoare acest ritm a atins 6,6%. În timp ce populația rurală a cunoscut o ușoară scădere (în medie, 0,4% anual). În perioada 1965—1975, din agricultură au plecat în medie, anual, 1473 de persoane, majoritatea din grupele de vîrstă cuprinse între 18 și 30 de ani.

Dezvoltarea economiei județului în actualul cincinal, perspectivele pentru anul 1980 privind creșterea producției industriale la 17 miliarde lei și sporirea numărului lucrătorilor din întreprinderile industriale cu 32 000 de per-

— — — — — producția globală
- - - - - productivitatea muncii
..... număr. mediu lucrători

soane, consolidarea economico-organizatorică a cooperativelor agricole de producție vor limita la minimum plecările către alte județe; de altfel, o tendință în acest sens s-a făcut deja simțită, soldul mediu migrator anual în perioada 1971—1976 fiind de numai 168 persoane, față de 560 în perioada 1965—1970.

...la preponderența populației ocupate în ramurile neagricole

RESURSELE DE MUNCĂ reprezentau 60,2% din totalul populației la nivelul județului, la 1 ianuarie 1976, în timp ce populația ocupată în economia județului era de 184 011 persoane. **1976 a fost primul an în care populația ocupată în ramurile neagricole a fost preponderentă** (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Distribuția pe ramuri a forței de muncă
(1 ianuarie 1976)

	% din populația ocupată
Ramurile neagricole	52,7
Agricultură — total	47,3
din care :	
— I.A.S.	0,8
— S.M.A.	0,6
— C.A.P. și gospodării individuale	45,9

Populația din mediul rural are o contribuție importantă — de 72,17% — la constituirea resurselor de muncă necesare economiei județului. Dezvoltarea economică de ansamblu, a industriei în special, a dus la schimbări în structura populației ocupate, în sensul reducerii ponderii din total a celei ocupate în agricultură, de la 56,7% în 1970, la 51,9% în 1973 și la 47,3% la 1 ianuarie 1976. Totuși, în raport cu proporțiile acestui fenomen pe ansamblul țării, în județul Gorj se menține o greutate specifică mare a forței de muncă ocupate în agricultură. Aceasta se datorește, în principal, caracteristicilor de relief care permit într-o mai mică măsură mecanizarea lucrărilor agricole — precum și faptului că unele terenuri agricole, în special în zona de deal, nu sînt cuprinse în sectorul cooperatist (tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2

Ponderea forței de muncă ocupată în agricultura cooperatistă și sectorul individual, în totalul populației ocupate.

(1 ianuarie 1976)

Total județ	45,9
Municipiu și orașe	13,1
Comune complet cooperativizate	53,8
Comune parțial cooperativizate	58,3
Comune necooperativizate	67,3

Odată cu dezvoltarea industriei (indeosebi a ramurilor: minieră, energetică și a construcțiilor se reduce forța de muncă bărbătească — fenomen general pentru agricultura noastră — cu deosebire în cooperativele agricole de producție; acestea îi ia locul forța de muncă feminină care a devenit, în prezent, preponderentă în aceste unități, mai cu seamă în cele din vecinătatea centrelor industriale. Astfel, în C.A.P.-urile Bălești, Drăgulești, Lelești, apropiate de municipiul Tg. Jiu, proporția forței de muncă bărbătească se situează între 5,5% și 9,5%. Aceeași situație există și în cooperativele Cătunele, Cilnic, Mătășari, Samarinești, Turceni, Urdari, Bumbăești-Jiu și altele, situate în apropierea unor centre și zone puternic industrializate: Rovinari, Turceni, Motru, Bîlteni, Bumbăești-Jiu.

Se estimează că în anul 1980, populația ocupată în agricultură va reprezenta 42,5% din totalul populației ocupate; resursele de forță de muncă ale județului vor fi, deci, importante și la sfîrșitul acestui cincinal. Femeile vor continua să dețină ponderea principală (circa 78,7%) în rîndul lucrătorilor ogoarelor, menținîndu-se numeric la nivelul anului 1976. În 1985 însă, vor lucra în această ramură circa 27,5% din totalul populației ocupate, iar în 1990 — circa 17,1%, cifră foarte apropiată de limita maximă de 15%, prevăzută în documentele de partid pentru acest orizont, pe ansamblul țării.

Atenuarea decalajelor

EFACTUL ECONOMIC al mutațiilor survenite în utilizarea forței de muncă este imediat și poate fi comensurat direct prin productivitatea muncii. În anul 1968, productivitatea muncii în industrie era de 102 418 lei pe lucrător, în I.A.S.-uri de 40 676 lei, iar în C.A.P.-uri de 2 577 lei; în 1975, nivelele respective au fost de 175 942 lei, 82 748 lei și, respectiv, 3 544 lei. Pentru 1980, productivitatea muncii în industrie se prevede să ajungă la 380 046 lei, în I.A.S.-uri la 142 552 lei, iar la C.A.P.-uri la 10 093 lei. În parte, diferențele de productivitate se explică și prin decalajul care există între fondurile fixe productive din industrie și din agricultură, între cele din agricultura de stat și cea cooperatistă. Dacă raportăm valoarea fondurilor fixe la numărul persoanelor ocupate, rezultă că decalajul între gradul de înzestrare tehnică a muncii industriale și agricole era în 1970 de 22,3 ori, iar în 1975 a scăzut la 14,6 ori, deoarece în acest interval fondurile fixe din industrie au crescut cu 50%, iar în agricultură cu 130,7%.

Un efect pozitiv sub aspectul creșterii productivității muncii, determinat de specificul județului Gorj, este acela că în perioada 1960—1975 s-au dezvoltat cu prioritate extracția cărbunelui și a petrolului, (ramuri în care numărul personalului a crescut cu 7 415 persoane), industria materialelor de construcții (cu 3 422), construcția de mașini și prelucrarea metalelor (cu 6 459), exploatarea și prelucrarea lemnului (cu 2 554) și producția de construcții-montaj (cu 16 428 persoane), ramuri cu nivel de productivitate superior celui din agricultură.

Sub aspectul calificării forței de muncă, domeniu în care sarcinile curente sînt deosebit de mari, trebuie menționată extinderea învățămîntului profesional, liceal de specialitate și superior. Față de anul școlar 1955/1956, în 1976/1977 numărul elevilor la școlile profesionale a crescut cu 1 184, în liceele de specialitate cu 10 903 etc.

Asigurarea forței de muncă necesare obiectivelor industriale și șantierelor de construcții conferă încă un rol important navetismului; s-au creat însă condiții din ce în ce mai bune deplasărilor zilnice către centrele economice — Tîrgu Jiu, Rogojelu, Turceni, Motru, Rovinari, Jițu, Tîcleni, Bumbăești-Jiu. Fluxul cotidian și săptămîntal își va menține importanța și în viitor, ținîndu-se seama de dorința a numeroși muncitori minieri, constructori etc. de a-și păstra gospodăria din mediul rural.

Industria și urbanizare în mediul rural

DIN STUDIAREA balanței resurselor de muncă rezultă că în județul Gorj, pe baza sporului natural al populației, a trecerii în medie anual a 2 460 de persoane apte de muncă din mediul rural în cel urban, există posibilități de acoperire a necesarului de personal pentru noile obiective ce vor intra în funcțiune în actualul cincinal, precum și în perspectivă. Totodată, în mediul rural se va asigura o structură armonioasă a activităților economice, prin amplasarea unor unități industriale de dimensiuni mai mici, prin extinderea rețelei de unități prestatoare de servicii. Spre exemplu, în acest cincinal se construiesc în mediul rural următoarele obiective:

- în comuna Bumbăești-Jiu va lua ființă o secție industrială, se va extinde complexul de creștere a porcilor, se va construi o secție de bunuri de larg consum, vor începe lucrările unei amenajări hidrotehnice;

- La Tismana și Padeș se extinde complexul hidrotehnic Cerna-Motru-Tismana;

- La Turceni continuă lucrările la termocentrală, se vor construi o seră înmulțitor și sere legumicole, o secție de bunuri de larg consum și un centru de răcire a laptelui;

- La Albeni urmează să înceapă unele activități industriale;

- la Baia de Fier se va dezvolta producția de grafit flotat;

- La Bîlteni, Cătunele, Cilnic, Fărcășești, Mătășari, Slivilești și Urdari se dezvoltă extracția lignitului; la Fărcășești se dezvoltă centrala termoelectrică Rogojelu (etapa a II-a); se vor construi obiective noi — un atelier de prefabricare din beton armat, o hală de turnătorie la Rogojelu și un atelier

dr. Ion NICULA
prim-vicepreședinte al Consiliului popular al județului Gorj
dr. Cornelia DINESCU
Academia „Ștefan Gheorghiu“

(Continuare în pag. 32)

Finalitatea creșterii economice: ridicarea standardului de viață al poporului

ÎN CONCEPȚIA Partidului Comunist Român, edificarea unei economii moderne, de înaltă eficiență, este destinată să creeze omului condiții de muncă și existență tot mai bune, să ridice întreaga națiune pe noi trepte de civilizație și progres. „Până la urmă — sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — prin ce măsurăm dezvoltarea societății noastre? Numai prin faptul că producem mai multe mașini, tot mai multe bunuri materiale? Aceasta trebuie să se reflecte în îmbunătățirea condițiilor de viață, în ridicarea gradului de civilizație al poporului”.

Creșterea economică este abordată deci în contextul unitar al procesului de dezvoltare multilaterală a societății noastre socialiste, în care sînt antrenate toate sectoarele de activitate (economică, socială, politică, morală, educativă-spirituală). Ea este privită nu în afara, ci în contextul social și al finalității sale umane, ceea ce îi conferă un profund caracter umanist.

Sporirea fondului de consum — bază a creșterii nivelului de trai

CRITERIUL SUPREM al măsurării finalității sociale a creșterii economice îl constituie gradul de satisfacere a nevoilor, stabilite în mod rațional, ale tuturor membrilor societății noastre socialiste. Influența favorabilă exercitată de creșterea economică asupra satisfacerii nevoilor de consum ale populației în anii socialismului rezultă din corelația dintre dinamica venitului național și cea a fondului de consum, pe locuitor (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1
Corelația dintre dinamica venitului național, pe locuitor și cea a fondului de consum, pe locuitor, în perioada 1951—1975

Anii	1950=100	
	Venitul național pe locuitor	Fondul de consum pe locuitor
1955	181	180
1960	238	232
1965	354	323
1970	482	408
1975	784	627
Ritmuri medii anuale de creștere 1951—1975	8,6	7,6

1) Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Conferința de lucru de la Comitetul Central al Partidului Comunist Român, 17 octombrie 1975, București, Ed. politică, 1975, p. 31.

În condițiile creșterii în ritmuri înalte a venitului național și a repartizării cit mai raționale a acestuia pentru fond de consum și fond de acumulare, volumul fondului de consum a sporit permanent, fiind în cincinalul 1971—1975 de 3,3 ori mai mare decît în cincinalul 1951—1955. Raportat la un locuitor, fondul de consum s-a mărit, în aceeași perioadă, de 6,3 ori. Prin aceasta s-a creat premisa materială de bază a sporirii veniturilor populației, creșterii și diversificării consumului de bunuri și servicii și majorării fondurilor destinate învățămîntului, culturii, ocrotirii sănătății și asistenței sociale — direcții importante de creștere a nivelului de trai și îmbunătățire a calității vieții oamenilor muncii.

În cadrul politicii de utilizare a fondului de consum, partidul și statul nostru socialist au acordat o atenție deosebită justei proporționări între partea destinată repartiției după cantitatea, calitatea și importanța muncii depuse de fiecare lucrător (sub forma veniturilor din muncă) și partea destinată satisfacerii nevoilor social-culturale ale întregii populații (sub forma veniturilor din fondul social de consum).

Cea mai mare parte a fondului de consum individual a revenit populației active sub forma retribuiției tarifare, a cărei mărime s-a stabilit, în diferite etape, ținîndu-se seama de gradul de dezvoltare a forțelor de producție și de nivelul productivității muncii, de aportul fiecăruia la buna desfășurare a activităților, precum și de principiile eticii și echității socialiste. Retribuția medie nominală lunară a ajuns în 1976, în urma majorărilor generale efectuate în mod succesiv, la 1964 lei, iar retribuiția medie netă la 1711 lei, aceasta din urmă fiind de 5,4 ori mai mare comparativ cu cea din anul 1950, ceea ce evidențiază semnificativ grija partidului nostru pentru sporirea veniturilor oamenilor muncii.

Trebuie precizat că în acțiunile de majorare a retribuiției nominale s-a acordat o atenție deosebită sporirii într-un ritm mai accelerat a retribuițiilor mici și realizării unui raport just, și în același timp stimulat, între retri-

mă a personalului din unitățile de stat s-a diminuat de la circa 23 ori în anul 1950, la circa 5,5 ori în anul 1975.

Ca rezultat al aplicării măsurilor de majorare a retribuițiilor au avut loc ample deplasări în repartizarea personalului pe grupe de retribuție. Ele s-au concretizat în scăderea ponderii personalului cu retribuții pînă la 1500 lei — de la 94,9% în 1960 la 20,3% în anul 1975 și în creșterea, în schimb, a ponderii personalului cu retribuția lunară imediat superioară, între 1501—2500 lei — de la 5,1% la 70,4%, iar peste 2500 lei de la 1,2% în 1965 la 9,3% în 1975. Pe de altă parte, volumul veniturilor din retribuții a crescut an de an odată cu mărirea continuă a numărului personalului. În aceste condiții sporirea, în anii 1951—1975, de aproape 3 ori a numărului mediu al personalului din economia națională a făcut ca retribuția să devină principala sursă de venituri directe pentru o parte însemnată din populația țării.

Accentuarea creșterii retribuției și a veniturilor directe

UNA DIN ORIENTĂRILE de bază în actualul cincinal o constituie accelerarea creșterii retribuției și veniturilor directe ale oamenilor muncii. Această orientare este sintetic exprimată în „Programul de creștere a retribuției și a altor venituri, a nivelului de trai al populației în cincinalul 1976—1980”, elaborat din inițiativa și sub îndrumarea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Prin accelerarea creșterii retribuției și a veniturilor directe, așa cum sublinia secretarul general al partidului, oamenii muncii „vor avea posibilitatea în mai mare măsură să beneficieze de rezultatele eforturilor în producție și se va putea asigura de fapt aplicarea mai consecventă în viață a principiului retribuției după muncă, după eforturile și contribuția fiecăruia la dezvoltarea economică și a întregii vieți sociale.”

După cum rezultă din tabelul nr. 2,

Tabelul nr. 2

Nivelurile medii ale retribuțiilor în anul 1980 față de 1975

Retribuția medie-lei	1975	1980 față de 1975 (%)			
		Planul cincinal	Prevederi actuale	Planul cincinal	Prevederi actuale
Retribuția netă	1595	2065	2201	129,5	138,0
Retribuția reală	1595	1948	2076	118—122	130,2

buțiile mari și cele mici. Ca urmare, în ultimul sfert de veac dinamica retribuției maxime nete (circa 1,7 ori) a fost considerabil depășită de dinamica retribuției minime (5,5 ori). Raportul dintre retribuția maximă și cea mini-

ca urmare a majorării retribuțiilor tarifare și a schimbării coeficienților de ierarhizare a ramurilor, la care se adaugă acordarea de trepte, gradații, a sporului de vechime și a altor sporuri prevăzute de lege, retribuția medie

ctă va crește în acest cincinal cu circa 38%. Este o majorare care se realizează în două etape, în cadrul primei etape, pînă la sfîrșitul anului urmînd să beneficieze de majorarea retribuțiilor circa 3,5 milioane de persoane. În condițiile sporirii pevăzute a retribuției nominale, creșterea retribuției reale urmează să reprezinte 30,2% comparativ cu 18—22%, cît s-a prevăzut în plan.

Sînt prevederi care evidențiază odată în plus **legătura nemijlocită care există între sporirea potențialului economic al țării și creșterea veniturilor oamenilor muncii.** Devansarea nivelurilor inițiale de creștere a veniturilor prevăzute în plan este posibilă în condițiile în care la sfîrșitul cincinalului, în industrie urmează să se obțină o producție suplimentară de 120—130 mld. lei, în condițiile realizării totodată a reducerii costurilor investițiilor, precum și a gospodăririi mai raționale a fondurilor sociale de consum.

Caracterul echitabil al repartiției în țara noastră mai rezultă și din **tendința de accentuare, în special după 1970, a ritmului de creștere a veniturilor cooperatorilor agricoli** în raport cu creșterea retribuției personalului. Acest lucru a fost posibil în urma creșterii producției agricole și întăririi economico-organizatorice a C.A.P.-urilor, ceea ce a permis adoptarea, îndeosebi în cincinalul 1971—1975, a unor măsuri succesive de majorare a venitului lunar brut garantat; totodată, s-a trecut la generalizarea acordului global, care asigură legarea mai strînsă a veniturilor de rezultatele muncii, de creșterea producției agricole.

Veniturile reale ale întregii țărănimii, calculate pe o persoană activă, au fost în 1976 de aproape 4 ori mai mari decît în anul 1950. Programul de creștere a veniturilor lucrătorilor din agricultura de stat, ale țărănimii cooperatiste și ale țărănilor din zona necooperativizată — parte integrantă a Programului de creștere a nivelului de trai al întregului popor — prevede creșterea, în cincinalul 1976—1980, a veniturilor țărănimii pe o persoană activă în medie cu 30%, față de 20—29% cît a fost prevăzut inițial.

Pe lângă veniturile din retribuția muncii, populația dobîndește importante venituri din fondurile sociale de consum (cca. 17—18% din totalul veniturilor), atît sub formă bănească (pensii, alocații de stat pentru copii, ajutoare, burse etc.), cît și sub formă de bunuri și servicii. Fondurile alocate de stat pentru plata pensiilor, alocațiilor pentru copii, ajutoarelor, cît și pentru învățămînt, ocrotirea sănătății, cultură, artă, asistență socială, educație fizică și sport au însumat, în anul 1976, 55,2 miliarde lei, fiind de peste 16 ori mai mari decît în 1950; raportate la un locuitor, fondurile sociale de consum au fost în 1976 de 2576 lei, față de 211 lei în anul 1950. Fiecare om al muncii a beneficiat anual, în medie, de venituri suplimentare care reprezintă astfel circa 23—25% din retribuție.

În cincinalul actual **statul va cheltui pentru satisfacerea nevoilor sociale ale populației 316,6 miliarde lei**, cu circa

²⁾ Vezi: Ioan V. Totu, Consumul populației în Republica Socialistă România, Ed. didactică și pedagogică, 1970, p. 49.

44,1% mai mult decît în cincinalul precedent. În acest cadru, **fondurile prevăzute pentru pensii vor permite majorarea pensiei medii nominale de asigurări sociale cu 23,2%**, ajungînd în 1980 la 950 lei, față de 770 lei în anul 1975; pensia medie pentru limită de vîrstă, cu vechime integrală, va fi de 1280 lei lunar față de 1067 lei în prezent. Sînt condiții care determină ca pensionarii să beneficieze numai prin sistemul pensiilor de asigurări sociale de venituri bănești cu 52,1% mai mari față de cincinalul anterior, sporul absolut de venituri ridicîndu-se la aproape 30 miliarde lei. O creștere mai accentuată vor cunoaște pensiile mici. Potrivit Programului de măsuri pentru îmbunătățirea sistemului de pensii și indemnizații de asigurări sociale și majorarea pensiilor actuale ale membrilor cooperativelor agricole de producție, precum și pentru introducerea unui sistem de pensionare pentru țărani cu gospodărie individuală, actualele pensii pentru limită de vîrstă, invaliditate

Creșterea și diversificarea consumului populației

ÎN CONDIȚIILE creșterii continue a veniturilor bănești, ale sporirii producției bunurilor de consum industriale și agricole, ale dezvoltării și modernizării rețelei comerciale și a celei prestatoare de servicii, populația a putut să-și sporească și să-și diversifice an de an consumul de produse alimentare și nealimentare și de servicii. Ne vom opri mai întîi la cîteva trăsături ale consumului alimentar. Există o tendință pronunțată de creștere a consumului pe locuitor la carne, grăsimi, ouă, zahăr, în condițiile reducerii consumului de cereale, tendință specifică țărilor dezvoltate din puncte de vedere economic. (tabelul nr. 3).

Totodată, au fost realizate importante progrese și în ceea ce privește conținutul în calorii și factori nutritivi ai

Tabelul nr. 3

Dinamica consumului la principalele produse alimentare, pe locuitor, în perioada 1951—1975

Produsele	1950—100		
	1965	1970	1975
Carne și produse din carne (în echivalent carne preparată)	159	187	274
Grăsimi total	221	264	318
Lapte și produse lactate (în echivalent lapte, exclusiv untul)	98	103	123
Ouă	195	241	363
Zahăr și produse din zahăr (în echivalent zahăr)	217	280	294
Cereale (în echivalent făină)	159	150	145
Cartofi	151	124	190
Legume	115	132	172

și pentru copii orfani vor fi majorate, în medie, cu 20%. Țăranii din zonele necooperativizate, membri ai asociațiilor pomicole, viticole sau zootehnice, vor beneficia de un spor de pensie de peste 15%, calculat la pensia de bază.

Alocația de stat pentru copii, constituind un sprijin important acordat de stat familiilor lucrătorilor cu venituri mai mici și copii mulți, se prevede să fie majorată, în perioada 1976—1980, în medie cu 30%; vor fi sporite și ajutoarele ce se acordă membrilor cooperativelor agricole de producție. Fondurile prevăzute pentru alocația de stat pentru copii, precum și pentru ajutoarele destinate mamelor cu mulți copii se cifrează la 50,5 miliarde lei, cu 54,4% mai mult decît în cincinalul 1971—1975.

Populația obține și importante venituri suplimentare din fondurile sociale sub formă de **servicii și bunuri primite în instituturile de învățămînt și cultură, în cele de ocrotire a sănătății, în instituțiile pentru copii, case de odihnă etc.** În anul 1975, de pildă, din fondurile sociale de consum s-a asigurat învățămîntul gratuit pentru 4,3 milioane de elevi și studenți, s-au cheltuit 9,9 miliarde lei pentru asistența sanitară acordată gratuit populației, au fost ajutate o serie de categorii de persoane lipsite de mijloace de existență prin rețeaua unităților de asistență socială. În perioada 1976—1980, fondurile alocate pentru dezvoltarea învățămîntului, ocrotirea sănătății, sport, cultură și artă vor spori, comparativ cu cincinalul trecut, cu 37%.

alimentației populației. În anul 1971, România se număra printre cele 32 țări ale lumii, cunoscute ca avînd un consum de peste 3 000 de calorii pe locuitor. Pe de altă parte, datele statistice evidențiază un ritm mai rapid de creștere a numărului de calorii și factori nutritivi, îndeosebi de origină animală, în consumul populației rurale față de cel al populației urbane, ceea ce relevă că și sub acest aspect se află în plină desfășurare procesul de lichidare a rămînerii în urmă a alimentației sătești în comparație cu cea a populației orașenești ²⁾.

Îmbunătățirea stării de nutriție a avut ca urmare ameliorarea stării de sănătate și a indicilor somatometrici (înălțime, greutate, perimetru toracic) ai populației, mai ales la generația tînără a cărei medie de înălțime a sporit, în ultimul sfert de veac, cu 8—10 cm, iar cea de greutate cu 4—8 kg. Alături de celelalte condiții materiale, spirituale și sociale create, aceasta a contribuit la creșterea duratei medii de viață a cetățenilor, de la 42 de ani în trecut, la aproape 70 de ani astăzi, ceea ce ilustrează în modul cel mai concret grija față de om în societatea noastră.

Vergiliu IORDACHE

(Continuare în pag. 23)

PARTICIPAREA ROMÂNIEI LA CIRCUITUL ECONOMIC MONDIAL

MARILE REALIZĂRI pe care poporul nostru, sub conducerea Partidului Comunist Român, le-a obținut în anii care au trecut de la eliberarea țării, în toate domeniile de activitate, ritmul susținut de creștere și modernizare a structurilor economice, diversificarea și ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției își găsesc reflectarea și în **îmbunătățirea poziției țării noastre în diviziunea internațională a muncii, în intensificarea și creșterea eficienței participării României la circuitul economic mondial.**

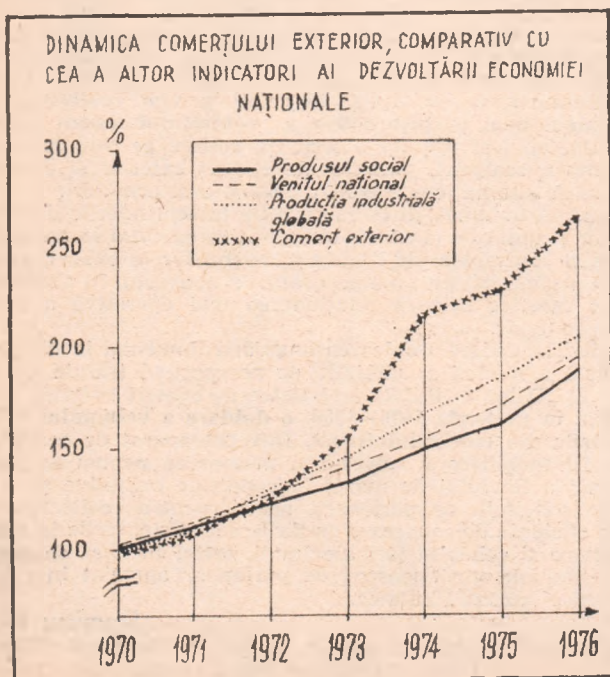
Rezultat firesc al politicii interne și externe promovate cu consecvență de partidul nostru, relațiile internaționale ale României socialiste au cunoscut o dezvoltare continuă, accentuată deosebit în perioada de după Congresul al IX-lea al P.C.R., ridicându-se pe o treaptă nouă, calitativ superioară. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, în Raportul prezentat la Congresul al XI-lea, „România va participa și în viitor, în mod activ, la diviziunea internațională a muncii, la schimbul de valori materiale și spirituale cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială. Considerăm că aceasta constituie o necesitate obiectivă pentru progresul economico-social al fiecărei țări — deci și al României — precum și pentru realizarea unei noi ordini economice internaționale, pentru cauza colaborării și păcii în lume“.

Cel mai dinamic indicator al economiei naționale

DESPRE ÎNFĂPTUIREA consecvență a acestei orientări vorbește faptul că în perioada 1950—1976 volumul comerțului nostru exterior a crescut de 22 de ori, ponderea sa în comerțul mondial reprezentînd astăzi 0,61%, față de 0,37% în 1950.

Ilustrînd în mod semnificativ intensificarea participării țării noastre, în ultimii ani, la circuitul economic mondial, schimburile economice externe s-au dezvoltat într-un ritm mai înalt decît cel înregistrat de alți indicatori sintetici. Astfel, în perioada 1971—1976 ritmul mediu anual de creștere a comerțului exterior a fost de peste 18%, devansînd creșterea anuală a produsului social, a venitului național și a producției industriale. Aceste corelații se vor menține și în actualul cincinal, transpunîndu-se în fapt opțiunea fundamentală privind angrenarea tot mai profundă a comerțului nostru exterior la dezvoltarea multilaterală și în ritm susținut a economiei naționale, la viața economică internațională. Această tendință de lungă durată constituie o elocventă dovadă a justetei tezei promovate de Partidul Comunist Român, potrivit căreia **fundamentul real al**

Graficul nr. 1
Dinamica comerțului exterior, comparativ cu cea a altor indicatori ai dezvoltării economiei naționale a României

intensificării schimburilor economice externe și constituie propriile realizări economice ale unei țări.

Paralel cu schimburile comerciale tradiționale, se dezvoltă cooperarea economică și tehnico-științifică cu alte state, pe baza acordurilor sau altor înțelegeri la nivel guvernamental. La sfîrșitul anului 1976, România avea încheiate 126 de astfel de documente ce promovează principii noi, echitabile în relațiile internaționale. Activitatea de cooperare internațională promovată de România are în vedere dezvoltarea economică a fiecărei țări în parte, contribuind astfel la diminuarea și lichidarea decalajelor existente, la instaurarea unei noi ordini economice și politice în lume. Prin dezvoltarea diferitelor forme de colaborare internațională se intensifică participarea României la circuitul economic mondial și crește eficiența acestei participări, datorită valorificării superioare a potențialului uman și material al țării. În prezent, **întreprinderile din România participă la peste 300 acțiuni de cooperare**, volumul exportului realizat pe aceste cale reprezentînd cca. 25% din totalul exportului nostru. De asemenea, prin acțiunile de cooperare, convenite în avantajul reciproc al părților, economia națională este asigurată pe perioade mai lungi cu materii prime și alte produse, se accelerează introducerea în producție a celor mai noi realizări ale tehnicii mondiale.

Comerțul exterior și cooperarea internațională au devenit componente de bază ale întregii vieți economice a țării. Nu există astăzi centrală, întreprindere industrială sau unitate agricolă importantă care să nu fie implicată în activități de export, import sau de cooperare.

Relații economice cu peste 140 de țări ale lumii

CONCOMITENT cu dezvoltarea deosebit de dinamică a comerțului nostru exterior, s-a realizat o diversificare largă a piețelor, **România întreținînd astăzi relații economice cu peste 140 de țări ale lumii**, față de 29 de țări în anul 1950.

Situînd pe primul plan **extinderea relațiilor cu țările socialiste**, acestora le revine în prezent 47% din totalul volumului comerțului nostru exterior. România participă activ la diferite forme de colaborare multilaterală în vederea înfăptuirii „Programului complex“ al C.A.E.R., vizînd accelerarea progresului economic și social al fiecărei țări, egalizarea nivelurilor de dezvoltare economică a statelor socialiste și extinde, în același timp, relații de strînsă colaborare bilaterală cu toate țările socialiste. Schimburile comerciale cu aceste țări se caracterizează prin diversificarea continuă a gamei mărfurilor, în cadrul căroră o pondere importantă revine livrărilor reciproce de mașini și utilaje.

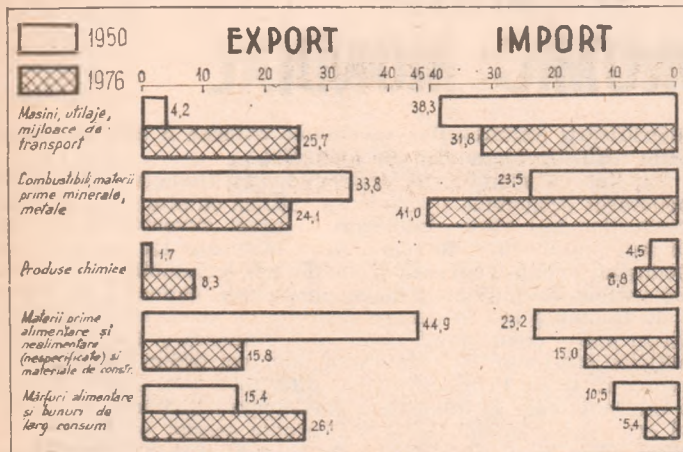
O expresie a acestei orientări statornice în relațiile cu țările socialiste o constituie și numărul mare de acțiuni de cooperare bilaterale sau multilaterale — peste 70, din care marea majoritate o reprezintă construirea, prin investiții comune, a unor obiective industriale și specializarea în producție. De asemenea, România participă la activitatea organizațiilor și uniunilor economice ale țărilor socialiste membre ale C.A.E.R.

Documentele deosebit de importante încheiate în ultimul timp, cu prilejul întîlnirilor și convorbirilor tovarășului **Nicolae Ceaușescu** cu conducători de partid și de stat din țări socialiste, prin care au fost convenite multiple acțiuni de colaborare și identificate noi posibilități de extindere a schimburilor comerciale, deschid perspective largi pentru dezvoltarea și diversificarea comerțului nostru exterior cu aceste țări.

România dezvoltă totodată, pe multiple planuri, **relații economice cu țările în curs de dezvoltare**, prin cele peste 100 de acorduri comerciale și de cooperare încheiate, creîndu-se condiții ca în anul 1980, aceste țări să atingă o pondere de cca. 25% în comerțul nostru exterior. În raporturile cu aceste țări, alături de forma clasică a schimburilor de mărfuri, se extinde rapid, într-o gamă largă de forme, cooperarea în producție și în comercializarea produselor realizate în comun. Acordăm, în același timp, o asistență tehnică permanentă prin cei 16 mii de specialiști români aflați în țările în curs de dezvoltare. **Relațiile economice ale României cu aceste țări — arăta secretarul general al partidului în expunerea la recentul Congres al consilierilor oamenilor muncii — „se afirmă tot mai puternic ca model de conlucrare rodnică, reciproc avantajoasă, între națiuni egale în drepturi și suverane, ele fiind totodată o expresie vie a solidarității noastre cu aceste popoare în lupta împotriva**

ROMÂNIA PE COORDONATELE CIVILIZAȚIEI SOCIALISTE

Graficul nr. 2
Structura exportului și importului României, pe principalele grupe de mărfuri (în % din total) în anii 1950 și 1976.

colonialismului și neocolonialismului, pentru o nouă ordine economică și politică internațională”.

În spiritul coexistenței pașnice, România întreține ample raporturi economice cu țările capitaliste dezvoltate, militând pentru eliminarea restricțiilor și obstacolelor artificiale, corespunzător intereselor economice reciproce și exigențelor destinării și intensificării colaborării internaționale generale, pe bază de egalitate și echitate.

Acționând consecvent în direcția intensificării relațiilor economice cu toate statele lumii, țara noastră aduce o contribuție însemnată la promovarea tendințelor noi de concurență între națiuni, la afirmarea cursului spre destinare în viața internațională, la cauza securității și păcii mondiale. Aceste constante majore ale politicii externe românești își găsesc reflectarea și în activitatea intensă desfășurată de țara noastră în cadrul Organizației Națiunilor Unite și al organismelor sale, ca și în cele cca. 80 de organizații internaționale guvernamentale și peste 600 de organizații internaționale neguvernamentale din care România face parte.

Mutații calitative în structura exporturilor și importurilor

CA URMARE a politicii consecvente a partidului și statului nostru, de dezvoltare multilaterală a economiei naționale pe calea fermă și consecventă a industrializării, au avut loc mutații calitative în structura exporturilor și importurilor țării noastre.

În cadrul exportului românesc s-a înregistrat o creștere puternică a ponderii produselor manufacturate, cu un grad tot mai înalt de prelucrare. Astfel, dacă în 1950 mașinile, utilajele, mijloacele de transport, produsele chimice și mărfurile industriale de larg consum — care răspund dezideratelor de eficiență economică sporită — reprezentau doar 7,2%, în 1976 aceste produse au depășit 50% din totalul exportului. Grupa mașini, utilaje, și mijloace de transport, care — ca rezultat al revoluției tehnico-științifice contemporane — reprezintă sectorul cel mai dinamic al comerțului internațional, a marcat o creștere susținută a ponderii în acest total: de la 4,2% în 1950, la 25,7% în 1976.

În industria constructoare de mașini, ca și în celelalte ramuri ale economiei, s-au depus eforturi susținute pentru înnoirea și modernizarea produselor, pentru promovarea exportului produ-

Acțiuni de cooperare internațională în desfășurare

	1975	1976	1977 I VIII
Total :	254	263	315
societățile mixte de producție în România	6	8	9
societăți mixte de producție în străinătate	24	27	28
societăți de tip comercial și bancar în străinătate	31	35	35
cooperări și specializări în producție cu țările socialiste	27	44	57
realizări de obiective economice în România	22	11	31
realizări de obiective economice în străinătate	127	127	128
cooperări pentru obținerea de materii prime din țările socialiste	8	7	25

selor care încorporează un aport cât mai mare de creație proprie, pentru alinierea la parametrii tehnici și de calitate atinși pe plan extern. Dintre produsele noi introduse la export în ultimul an — și care se bucură de o cerere susținută din partea clienților noștri — menționăm: autoturisme de teren, autobuze, locomotive Diesel de 3 500 CP, tractorul multifuncțional TIH-445 și tractorul pe șenile S-1800 IF, noi tipuri de strunguri automate și freze, centrale telefonice rurale, radioreceptoare cu ceas, televizoare cu circuite integrate, calculatoare de birou, cauciuc poliizoprenic, numeroase modele noi de mobilă, confecții, tricotaje etc.

Aceste mutații structurale ale exportului au permis creșterea valorii pe tonă la produsele exportate și ameliorarea, în acest fel, a raportului de schimb al țării noastre cu străinătatea. Astfel, dacă în 1961 pentru o tonă de mărfuri importate trebuia să dăm în schimb peste 3 tone de produse românești, în 1976 tona importată s-a plătit cu numai 0,7 tone de mărfuri indigene.

Și în următorii ani, diversificarea și înnoirea nomenclaturului nostru de export vor constitui o preocupare permanentă, caracteristică cincinalului revoluției tehnico-științifice. Se va accentua ritmul de reînnoire a produselor, va crește gradul lor de prelucrare și tehnicitate. Astfel, construcția de mașini își va diversifica producția și exportul de turboagregate, excavatoare hidraulice și electrice, mașini-unelte cu comandă numerică, calculatoare electronice de capacitate medie și mare, nave de mare capacitate, utilaj pentru foraj marin etc. În sectorul chimiei se vor produce și oferi pe piața externă noi tipuri de fire și fibre sintetice, mase plastice, înlocuitori ai metalului, lemnului și pieilor naturale, produse de sinteză fină și de mic tonaj. În anul 1980, construcția de mașini și chimia vor deține peste 50% din export. Perspective bune de dezvoltare a exportului vor avea și prelucrarea lemnului, industria ușoară și alimentară.

Structura importurilor țării noastre, caracterizată prin predominanța mașinilor, utilajelor, mijloacelor de transport și combustibililor (în medie 70% din volumul importurilor), reflectă politica consecventă de dezvoltare industrială a țării noastre, în vederea lichidării decalajului economic și tehnologic care ne mai desparte de țările avansate din punct de vedere economic. Totodată, se extinde importul de mărfuri alimentare și bunuri industriale de larg consum, în vederea aprovizionării corespunzătoare a populației, diversificării gamei de produse oferite pe piața internă.

Un criteriu primordial: eficiența economică

PARTICIPAREA tot mai activă a țării noastre la schimburile economice internaționale aduce tot mai pregnant în prim plan problema **eficienței economice a acestei activități**. A devenit obligatoriu să măsurăm din ce în ce mai atent cită cantitate de muncă națională schimbăm pentru munca străină încorporată în mărfurile din import. Rezultatele obținute până în prezent scot în evidență posibilitățile mari existente, ne obligă să depunem noi eforturi în cercetare, în creația proprie, pentru a asigura o creștere continuă a rentabilității fiecărei operațiuni, prin valorificarea superioară a materiilor prime, îmbunătățirea parametrilor tehnico-calitativi și o mai bună prezentare a produselor, pentru creșterea competitivității pe piețele externe.

Pornind de la rezultatele înregistrate în primul semestru din 1977, au fost stabilite de către toate ministerele, centralele și unitățile cu activitate de comerț exterior, programe concrete de măsuri care să asigure îndeplinirea sarcinii trasate de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. privind realizarea și în acest an a unei balanțe active a comerțului nostru exterior. Totodată, au fost inițiate o serie de acțiuni privind pregătirea din timp a realizării planului de comerț exterior și cooperare economică internațională pentru 1978 și anii următori.

Sistemul îmbunătățit de lucru între întreprinderile de comerț exterior și unitățile producătoare, precizarea clară în convențiile anuale și contractele de livrare a mărfurilor la export, generalizarea organizării pe zone geografice a activității în sistemul de comerț exterior asigură soluționarea mai operativă a problemelor ce apar.

Având în vedere amploarea angajării României în diviziunea mondială a muncii și sarcinile de perspectivă trasate de Congresul al XI-lea al P.C.R., **activitatea de comerț exterior va înregistra, în perioada 1976—1980, o dublare a volumului față de realizările din cincinalul trecut**. Întregul aparat de comerț exterior își mobilizează efortul și priceperea pentru asigurarea integrală a fondului de marfă în condițiile calitative și la termenele solicitate de partenerii noștri, pentru realizarea unor forme eficiente de cooperare cu țările socialiste, țările în curs de dezvoltare și celelalte țări ale lumii, astfel încât să se consolideze renumele țării noastre, de partener apreciat în relațiile economice cu străinătatea.

Dumitru BEJAN

ministru secretar de stat la Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale

DEZBATERE „R. E.”

CREȘTEREA PRODUCTIVITĂȚII MUNCII ASIGURĂ MATERIALIZAREA PROGRAMULUI DE ÎMBUNĂȚĂȚIRE A NIVELULUI DE TRAI

OAMENII MUNCII întâmpină ziua de 23 August cu succese remarcabile în toate domeniile de activitate, concretizate în dezvoltarea economico-socială în ritm înalt a întregii țări. Dat fiind că realizarea prevederilor Programului de ridicare mai accelerată a nivelului de trai este direct condiționată nu numai de rezultatele de până acum, ci și de cele ce trebuie obținute în întregul cincinal, în toate întreprinderile se cer amplificate în continuare preocupările pentru îndeplinirea integrală și depășirea sarcinilor de plan. Pentru atingerea acestui obiectiv trebuie să se acorde o atenție mai mare sporirii continue și în ritm înalt a productivității muncii, pe baza căreia sint prevăzute să se obțină principalele creșteri ale producției și venitului național.

Deoarece concomitent cu realizările remarcabile dobândite în primele șapte luni din acest an s-au înregistrat, în

unele întreprinderi, anumite rămăneri în urmă în îndeplinirea prevederilor de sporire a productivității muncii sint necesare acțiuni ferme pentru perfecționarea continuă a organizării și conducerii producției, pentru utilizarea în grad înalt a mașinilor și a timpului de lucru, pentru mecanizarea și automatizarea proceselor de muncă, creșterea calificării cadrelor, întărirea disciplinei în muncă, ș.a. Cu atât mai mult cu cât, în anumite unități economice, realizările obținute în acest domeniu nu sint pe măsura valorosului potențial tehnic și uman disponibil.

În cele ce urmează prezentăm opiniile și sugestiile specialiștilor din unele întreprinderi din județul Bacău referitoare la modalitățile concrete de accelerare a creșterii productivității muncii.

Posibilități nefolosite de organizare superioară a producției chiar în întreprinderile frunțase

PERFECȚIONAREA organizării și conducerii producției și a muncii ocupă, în ansamblul factorilor care contribuie la creșterea în ritm înalt a productivității muncii, un loc deosebit. Prin îmbunătățirea activității desfășurate în acest domeniu, în numeroase întreprinderi băcăuane s-au înregistrat depășiri ale indicatorului productivitatea muncii, materializate în însemnate sporuri fizice de producție necesare beneficiarilor interni și la export. Tot atât de adevărat este însă și faptul că mai există unități economice în care stagnările frecvente accidentale ale utilajelor, neritmicitatea în aprovizionarea locurilor de muncă, nerespectarea disciplinei tehnologice, utilizarea incompletă a timpului de lucru au făcut ca rodnicia muncii să fie scăzută, sub prevederi. Alături de aceste aspecte evidente, pentru varietatea și amploarea rezervelor de creștere a productivității muncii încă nefolosite, sint semnificative și posibilitățile ce au rămas neexploatare chiar în întreprinderile care și-au realizat planul la acest indicator.

UN „MODEL” FUNCȚIONAL ȘI EFICIENT...

În primele șase luni din acest an Combinatul de prelucrare a lemnului din Comănești, desemnat ca întreprindere model de conducere și organizare a producției și-a depășit angajamentul suplimentar la indicatorul productivitatea muncii, la care prevederile au fost realizate în proporție de 113,3%. Care sint elementele cuprinse în „rețeta succesului” ?

Au participat la dezbateri: **Nicolae Croitoru** și **Vasile Popa** de la Întreprinderea metalurgică; **Vasile Talpă**, director și **Paul Ciobanu** de la Întreprinderea de mașini-unelte; **Gheorghe Lungeanu**, director și **Constantin Pintilie** de la Întreprinderea de șuruburi și **Ion Pălăngeanu**, **Vasile Olivschi** și **Dumitru Damian** de la Combinatul petrochimic Borzești; **Nicolae Barbu**, director al Combinatului de celuloză și hîrtie; **Gheorghe Enache**, director și **Titu Stănculescu** de la Combinatul de prelucrare a lemnului; **Dan Pricop**, director al Întreprinderii de piclărie și încălțăminte „Partizanul”; **Ioan Troite**, director și **Maria Hanganu** de la Întreprinderea de postav Buhuși; **Ioan Geru** și **Elefteria Potoroacă** de la Întreprinderea de confecții; **Eugen Lates** de la Trustul de construcții.

Din partea Comitetului județean Bacău al P.C.R. a participat tovarășul **Emil Donici**, vicepreședinte al Consiliului județean de control muncitoresc al activității economice și sociale.

„La obținerea acestor realizări a contribuit, în principal, folosirea în grad mai înalt a mașinilor și utilajelor din dotare. Rezultate deosebite s-au înregistrat la fabrica de plăci aglomerate din lemn, la care utilajele de bază au fost folosite în prima jumătate a anului la indici ridicăți, ceea ce a condus la o productivitate înaltă, de peste 200 tone pe lucrător, prin simplificări ale fluxului tehnologic de pregătire a așchiilor, prin dotarea cu utilaje de manipulare și transport de mare capacitate și aprovizionarea ritmică a locurilor de muncă. Un aport esențial l-a avut modernizarea transporturilor interne, mecanizarea operațiilor de descărcare-încărcare. La secția de mobilă curbată, prin introducerea paletizării, volumul de manoperă s-a redus de 2,9 ori în cazul uscării naturale a materiei prime și de 4,3 ori în cazul uscării artificiale a cherestelei. Pe ansamblul combinatului indicele de utilizare a timpului de lucru a crescut de la 96% în 1976 la 97,2% în acest an.

Pentru a realiza însă în bune condițiuni toate sarcinile complexe ce ne revin ca întreprindere model ar trebui să primim un sprijin sporit din partea centralei industriale în acțiunea pe care o întreprindem pentru modernizarea fabricilor noastre, deoarece în acest an am avut serioase greutăți în acoperirea cu repartiții a necesarului solicitat — și fundamentat — la diverse produse și profile metalice. Este necesară, de asemenea, o mobilitate sporită în utilizarea fondurilor pentru lucrările de modernizare și de mică mecanizare. Dat fiind că în prezent cuantumul și destinația lor sint fixate o dată pe an și uneori trebuie așteptat 360 de zile pentru rezolvarea unor probleme care apar în decursul anului de plan, consider că ar trebui luată în discuția specialiștilor posibilitatea ca astfel de fonduri să poată avea o mobilitate mai mare trimestrială sau chiar lunară, în funcție de necesități.

Ca să ajungem cu adevărat o întreprindere model va trebui să acționăm mai energic pentru întărirea disciplinei tehnologice și a muncii, întrucît mai avem unele sectoare (la fabrica de placaje, de exemplu) unde nu se respectă integral tehnologia de fabricație, sau unde mașinile și utilajele înregistrează încă stagnări accidentale” (**G. Enache**).

...FĂRĂ METODE MODERNE DE ORGANIZARE ?

Fără îndoială, paleta realizărilor obținute în acțiunea de ridicare a productivității muncii este impresionantă. Și totuși se conturează câteva semne de întrebare: care este ponderea metodelor moderne de organizare și conducere a proceselor de producție, (metoda analizei valorii, metoda abaterilor, sistemul cost-oră-producție, etc.), care pot determi-

na economii substanțiale de manoperă încă din faza de concepție a produsului sau prin controlul preventiv al fabricației și al costurilor? Se poate concepe un „model” funcțional și eficient de organizare fără aplicarea pe scară largă a metodelor moderne? Faptul că ele nu au fost menționate printre cele mai importante prghi organizatorice și de conducere a producției este doar o omisiune?

„La Combinatul din Comănești utilizăm cu succes metoda analizei valorii la două tipuri de scaune a căror fabricație reprezintă sub 10% din totalul producției pe care o realizăm. Evidența costurilor este organizată la nivelul fiecărei secții, iar raportările se fac trimestrial, după încheierea perioadei de plan respective. Deși avem o evidență postoperativă, trebuie arătat că există un control riguros al consumului de materii prime, că nici un material nu se ridică de la magazie fără viza contabilului șef.

Tot la capitolul „metode moderne”, trebuie menționat că, de anul acesta, am format o stație de calcul și am trecut evidența retribuției personalului TESA pe calculator, iar pentru viitor am elaborat studii care să permită și evidența stocurilor pe calculator. Sintem conștienți că există în întreprindere serioase rezerve în acest domeniu” (G. Enache).

Intr-adevăr, considerăm că, posibilitățile neexplorate sînt încă numeroase chiar și în această întreprindere model. O însemnată rezervă o constituie gradul scăzut de utilizare a analizei valorii. Extinderea în cel mai scurt timp a analizei valorii ar conduce la însemnate economii de manoperă și material lemnos, realizînd concomitent o creștere de productivitate și reducerea cheltuielilor de producție. Introducerea operativă a metodelor moderne de urmărire preventivă a costurilor reprezintă o acțiune care se desfășoară, în prezent, într-un ritm prea lent pentru o întreprindere model. Ca urmare, ea reprezintă o necesitate evidentă care ar permite o substanțială economie relativă de personal TESA, o informare promptă și selectivă a factorilor de decizie, un spor substanțial de productivitate, o diminuare sensibilă a neajunsurilor pe care le provoacă utilizarea indicatorului producției globale în calculul nivelului productivității. Asupra necesității de a se depăși cu o veritabilă etapă în care calculatorul este folosit doar pentru calculul retribuției cred că nu mai trebuie insistat.

Policalificarea între cerințele întreprinderii și unele dificultăți administrative

MODALITĂȚILE de sporire acceleară a productivității muncii prin ridicarea calificării cadrelor s-au bucurat de un deosebit interes. Specialiștii au subliniat că prin însușirea temeinică a meseriei de către tinerii necalificați,

prin ridicarea calificării și policalificarea muncitorilor, prin reciclările periodice ale maistrilor și inginerilor, în numeroase întreprinderi s-au obținut creșteri însemnate ale productivității, realizarea unor importante producții suplimentare peste plan. A fost subliniat, totodată, faptul că rezultatele obținute ar putea fi cu mult mai consistente dacă ar fi operativ rezolvate unele probleme. Ne-am oprit, în primul rînd, la cele care apar în domeniul policalificării muncitorilor.

„La Combinatul petrochimic din Borzești, pentru creșterea productivității muncii prin reducerea muncitorilor neproductivi, am acționat în vederea extinderii zonelor deservite de un lucrător, pentru asigurarea întreținerii utilajelor de către muncitorii direct productivi, prin policalificarea acestora. Există însă unele dificultăți. Dacă într-o perioadă avem nevoie ca un operator chimist să lucreze în alt domeniu, la aparatele de tehnica măsurătorii de exemplu și îl policalificăm în acest sens, în noua meserie el va fi încadrat într-o categorie inferioară de calificare față de cea pe care o are la locul actual de muncă. Și aceasta deoarece, de obicei, așa cum este și normal, sînt vizați pentru policalificare muncitorii care-și cunosc bine meseria și care au deci o categorie ridicată de calificare și specializare inițială. În aceste condiții operatorul chimist nu este tentat să se policalifice, întrucît în noua meserie el este încadrat într-o categorie de calificare și deci de retribuție mai mică decît cea din care pleacă” (I. Pălăngeanu).

„Și la Întreprinderea de mașini-unelte ne-am lovit de aceste reglementări. Dacă avem un bun lăcătuș, cu categorie de calificare ridicată și trebuie să se califice lucrător pe mașina de alezat și frezat, are rețineri din cauzele arătate. Într-un cuvînt, după ce a învățat o nouă meserie, el nu dorește să o ia de la început cu categoriile de calificare, ci să se situeze măcar la nivelul de la care a plecat” (V. Talpă). „Din experiența Întreprinderii de postav din Buhuși pot să arăt că astfel de probleme apar și în industria ușoară. Ca să se poată trece de la meseria de filator la cea de țesător sau invers, policalificarea este inevitabilă și necesară pentru întreprindere. Lucrătorului însă, în afară de cursul de calificare, îi mai trebuie citeva luni de practică pentru a ajunge la îndemînarea necesară în noua meserie și uneori cîteva ani pentru a ajunge la categoria de calificare de unde a plecat. Din calculele noastre rezultă că o încadrare într-o clasă de calificare mai corespunzătoare în noua meserie și deci stimularea policalificării ar putea conduce la o economie însemnată, mergînd pînă la circa 17-20% din personal” (I. Irofte).

EXISTĂ SOLUȚII...

„Nu pot fi de acord cu aceste puncte de vedere. Fiecare operator trebuie să-și îngrijească mașina, să și-o întrețină corespunzător. Din practica existentă la Combinatul de prelucrare a lemnului din Comănești trebuie să arăt că procesul de policalificare

nu cunoaște asemenea probleme. Muncitorului policalificat, în funcție de ponderea celor două locuri de muncă la care lucrează și se acordă retribuția cea mai mare. Un macaragiu, de exemplu, care întocmește și avizele de expediție poate fi încadrat pînă la categoria V. Deci i s-au îmbunătățit condițiile de retribuție, iar el face în aceeași zi de lucru două operații, ba chiar mai lucrează și pe motostivitor și la ambalaje” (T. Stănculescu).

...ȘI TOTUȘI

„O asemenea rezolvare nu este valabilă pentru combinatul nostru. Exemplul cu macaragiul nu mi se pare edificator, deoarece în unitatea noastră se lucrează cu utilaje de foarte mare complexitate, iar dificultatea noilor meserii care ne sînt necesare nu se compară cu aceea de distribuitor. În aceste condiții nu este vorba de a completa o activitate cu alta, care se poate practica simultan, în aceeași zi de lucru, ci, efectiv, de o schimbare de calificare pe o perioadă mai îndelungată de timp în care noua meserie este practică în exclusivitate” (I. Pălăngeanu). „Greutățile de care ne lovim sînt și mai evidente la întreprinderile în care apar modificări însemnate ale structurii producției de la o perioadă la alta. Într-un anumit trimestru, de exemplu, avem nevoie de mai mulți țesători, în altul de mai mulți filatori. Nu putem realiza operativ schimbarea necesară dacă muncitorul, în noua meserie, este încadrat într-o categorie de calificare inferioară” (I. Irofte).

La opiniile participanților la dezbateri se cer efectuate unele precizări. În nici o întreprindere, sub masca policalificării, nu trebuie să se ascundă un transfer de muncitori direct productivi spre activități auxiliare, de întreținere, ci invers. Prin îmbogățirea cunoștințelor profesionale ale muncitorilor direct productivi cu cele privind întreținerea exemplară a mașinilor și utilajelor la care lucrează, fiecare colectiv din întreprindere trebuie să-și aducă o contribuție sporită la creșterea productivității muncii printr-o policalificare care să facă posibilă renunțarea la personalul auxiliar.

Pe de altă parte, acolo unde nevoile adaptării rapide a producției la cerințele beneficiarilor o fac cu adevărat necesară, trecerea de la o meserie la alta se cere efectuată mai operativ. Pentru aceasta, fiecare muncitor care se policalifică trebuie să-și intensifice eforturile pentru a învăța, în cel mai scurt timp, toate tainele noii meserii, acțiune care se impune a fi sprijinită mai activ și prin modernizarea sistemului de pregătire a cunoștințelor profesionale. Totodată este necesar ca forurile competente să analizeze cu atenție reglementarea acțiunii de policalificare, în așa fel încît muncitorul să poată dobîndi prin aceasta, în cel mai scurt timp, o calificare superioară și în noua meserie.

Bogdan PĂDURE

UN SISTEM GENERALIZAT ȘI UNITAR DE PENSII, ÎN SPIRITUL UMANISMULUI, AL PRINCIPIILOR ETICII ȘI ECHITĂȚII SOCIALISTE

DUPĂ CUM SE ȘTIE de la 1 iulie a.c. au intrat în vigoare prevederile legii privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistența socială, iar de la 1 august se aplică Decretul Consiliului de Stat cu privire la majorarea pensiilor.

Sînt acte de importanță majoră pentru creșterea bunăstării poporului nostru, pentru afirmarea deplină în viață a principiilor eticii și echității socialiste, acte ce dovedesc că în centrul preocupărilor partidului, a politicii sale de dezvoltare în ritmuri înalte a economiei naționale, de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, se află omul, satisfacerea cit mai deplină a trebuințelor sale materiale și spirituale. Desigur, aceste măsuri trebuie puse în legătură și cu hotărîrea de suplimentare considerabilă a majorării retribuițiilor în cursul actualului cincinal, cu alte măsuri privind creșterea unor categorii de venituri sociale — alocația pentru copii, ajutoarele pentru mamele cu mulți copii etc. — toate coroborate evidențiind că în cursul acestor ani asistăm la cea mai amplă și mai generală acțiune de pînă acum — cuprinzînd toate categoriile de cetățeni — de ridicare a nivelului lor de trai material și spiritual.

Practic, prin actualele reglementări cu privire la pensii se instituie un sistem generalizat și unitar de pensii, care constituie o realizare de mare însemnătate socială, avînd menirea ca, în spiritul dreptății sociale și umanismului societății noastre, să asigure fiecărui om al muncii, ajuns la o vîrstă înaintată și care nu mai participă la activitatea productivă, mijloacele necesare de existență în raport cu calitatea, cantitatea și importanța socială a muncii prestate în perioada vieții active. Astfel, pentru prima oară în istoria poporului nostru toate categoriile de cetățeni care au prestat o muncă, inclusiv țărani neocooperativizați, sînt cuprinse în sistemul de pensionare. Conceput cu o grijă profundă față de om, acest sistem asigură tuturor celor ce muncesc o existență demnă, clădită pe muncă și își restrînge efectele pozitive asupra întregii populații a țării. Pentru că, principiul fundamental al legii pensiilor este garantarea dreptului de pensie al fiecărui cetățean care are o anumită vechime în muncă și o anumită vîrstă sau care și-a pierdut total sau parțial capacitatea de muncă datorită unor accidente sau boli, indiferent de naționalitate sau sex, în raport de cantitatea, calitatea și importanța socială a muncii depuse pentru dezvoltarea generală a societății noastre socialiste.

Superioritatea sistemului nostru de pensionare trebuie privită și înțeleasă în întregul context social al orînduirii noastre și nu numai sub diferitele aspecte concrete ale acestei superiorități, cum ar fi de exemplu, principiul neplăfonării pensiei, fixarea acesteia pe baza

unui procent din retribuția tarifară avută, spre deosebire de alte țări, chiar state dezvoltate din punct de vedere economic, în care regimul de pensionare este bazat pe scheme fixe, care plafonează pensiile la anumite limite ce nu pot fi depășite, sistem care, de altfel, a fost practicat în trecut și în țara noastră. Faptul că dreptul la pensie este universal pus în legătura directă cu prestarea efectivă a unei munci, deci este un corolar al exercitării efective a dreptului la muncă constituie un aspect esențial. În acest context, să nu uităm, că și în prezent, ca și în trecut, în numeroase state ale lumii capitaliste, șomajul cronic cuprinde mase din ce în ce mai largi de oa-

mai mare decît în anul 1950 și de circa 2,2 ori mai mare decît în anul 1960. Este de remarcă faptul că în ultima perioadă această dinamică se accentuează. De asemenea, creșterea importantă a numărului de cetățeni care beneficiază de pensie de asigurări sociale și care în anul 1975 era de aproape 5,8 ori mai mare decît în anul 1950. Ca urmare a acestor doi factori în anul 1975 fondul total de pensii de asigurări sociale a fost de peste 35 de ori mai mare decît aceea a anului 1950.

Toate acestea au făcut ca veniturile totale din pensii din fondurile statului (în care nu se includ pensiile membrilor C.A.P.) să înregistreze o dinamică mai rapidă decît veniturile totale nete ale

	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980
1. Pensia medie de asigurări sociale (în lei)	127	206	451	462	644	771	950
2. Dinamica pensiei medii de asigurări sociale	100	162	355	364	507	610	748
3. Dinamica nr. mediu al pensionarilor de asigurări sociale	100	131	204	275	443	574	—
4. Valoarea anuală a pensiilor de asigurări sociale din bugetul de stat (în miliarde lei)	0,38	0,82	2,78	3,84	8,60	13,40	—

meni ai muncii, și în consecință sînt tot mai numeroși cei care, neputînd să își exercite efectiv acest drept, ajunși la o vîrstă la care nu mai pot munci nu se pot bucura nici de o pensie echitabilă. Spre deosebire, în România socialistă unde dreptul la muncă este un drept real, garantat de către stat pentru fiecare cetățean al țării, unde nu se face nici un fel de discriminări în ceea ce privește mărimea retribuției, singurul criteriu de diferențiere fiind cantitatea și calitatea și importanța socială a muncii prestate, înseamnă implicit că și dreptul la pensie este un drept real, de care se bucură efectiv fiecare om al muncii.

Trebuie subliniat, în același timp, că actualul nostru sistem de pensionare, ca și majorarea pensiilor, reflectă progresele înregistrate în dezvoltarea economică a țării noastre. Nivelul lor actual este corespunzător nivelului de dezvoltare al țării. Ca și pînă acum, pensiile se vor îmbunătăți în continuare pe măsura creșterii potențialului economiei naționale, a sporirii resurselor societății noastre. **Pentru a putea aprecia realist eforturile pe care societatea noastră le face din acest punct de vedere trebuie să comparăm actuala situație a pensiilor cu cele din perioadele precedente.** Din datele tabelului reiese cu claritate dinamica susținută a pensiei medii care în anul 1980 va fi de 7,5 ori

populației, astfel încît ponderea veniturilor din pensii în veniturile totale nete ale populației, care și ele, după cum se știe, s-au mărit considerabil, a crescut de la 4,2% în anul 1960 la 6,4% în anul 1975, ceea ce reflectă, indiscutabil, eforturile crescînde și grija pe care statul nostru o poartă tuturor celor ajunși la o vîrstă înaintată.

Dar, ceea ce în mod deosebit caracterizează sistemul actual de pensii este grija pentru afirmarea și în acest domeniu, ca și în întreaga noastră viață economică și socială, a principiilor eticii și echității socialiste, realizarea unui raport echitabil între veniturile provenite din pensii și cele provenite din retribuție, potrivit posibilităților de care dispune în prezent societatea noastră. Pentru că este pe deplin echitabil, și acest lucru se practică de altfel peste tot, ca cel ce muncеște, cel ce contribuie direct la crearea bunurilor materiale și spirituale, la creșterea avuției naționale, deci la însăși dezvoltarea multilaterală a țării și la crearea posibilităților de creștere a standardului de viață al întregii populații, să primească mai mult de la societate. Cu atît mai mult cu cît România, țară socialistă în curs de dezvoltare trebuie să facă în continuare eforturi pentru dezvoltarea sa și înlăturarea rămănelor în urmă moștenite, fiind și din acest punct de

vedere interesată în stimularea atragerii forței de muncă în activitățile productive. De asemenea trebuie să se aibă în vedere că înseși necesitățile fiziologice ale unei persoane care muncește, și cu atât mai mult în condiții mai grele, sînt mai mari decît cele ale unei persoane care și-a încetat activitatea în producție. După cum nu trebuie să se uite că persoanele în vîrstă aptă de muncă au de regulă copii, cărora, desigur, cu tot ajutorul primit din partea statului, trebuie să le consacre o parte din bugetul familiei, după cum același buget este grevat și de o serie de cheltuieli pentru dotarea gospodăriei, cheltuieli care și ele, în general dispar sau se reduc considerabil după ieșirea la pensie.

În același spirit al echității și dreptății sociale **pensia se acordă în raport de vechimea în muncă, de aportul fiecăruia în procesul creării bunurilor materiale și spirituale.** Astfel, prin actualul sistem de pensionare se realizează un raport mai echitabil între ceea ce a realizat o persoană prin munca prestată în timpul activității și ceea ce obține după pensionare precum și o mai bună corelare între pensiile mici și cele mari, urmărindu-se de asemenea și eliminarea unor inechități și a unor greșeli comise în trecut. La aceasta concură atît încadrarea persoanelor, în funcție de greutatea și importanța muncii depuse, în trei categorii, cu procente diferențiate ale pensiilor, cît și scara descrescătoare a procentelor pensiei de la retribuțiile mici la cele mari. Pentru exemplificare menționăm că procentul pensiei variază de la 85% în cazul unei retribuții de 1 200 lei, la 58% în cazul retribuției de peste 4 000 lei pentru grupa I-a de încadrare, de la 80% la 56% în cazul grupei a II-a și de la 75% la 54% în cazul grupei a III-a de încadrare. De asemenea, persoanele care se încadrează în grupele a I-a și a II-a de muncă, deci care au lucrat în domenii hotărîtoare ale producției materiale sau în condiții mai grele de muncă, beneficiază de importante avantaje suplimentare în ce privește stabilirea vechimii în muncă și a vîrstei de pensionare, în afara avantajelor menționate privind baza de calcul a pensiei.

În dorința de a crea avantaje oamenilor muncii, de a particulariza aplicarea legii în funcție de dorințele și de posibilitățile fiecăruia, actualul nostru sistem de pensionare este nu numai deschis, neplafonat, așa cum menționăm, ci și un sistem deosebit de elastic. Cîteva prevederi ale legii pensiilor sînt elocvente din acest punct de vedere. Astfel, legea lasă la libera alegere a pensionarului, pentru calcularea pensiei, stabilirea perioadei de 5 ani din ultimii 10 ani de activitate în care, de regulă, oamenii au și cea mai înaltă competență profesională și, evident, și retribuțiile cele mai mari, culegînd roadele eforturilor anterioare în profesiunea respectivă. Totodată, dacă regula generală, potrivit reglementărilor legale actuale, este că au drept la pensie pentru muncă și limita de vîrstă toți cetățenii cu o vechime minimă în muncă de 30 de ani, bărbații, și 25 de ani, femeile, la împlinirea vîrstei de 62 de ani și respectiv 57 de ani, legea dă dreptul persoanelor, care au vechimea minimă necesară, ca, la cerere, să iasă la pensie cu doi ani mai devreme, la 60 și respectiv 55 de ani. De asemenea, țî-

meroși oameni ai muncii, ca și de realitatea obiectivă, confirmată de ultimul recensămint al populației, și anume creșterea considerabilă a duratei medii de viață care a ajuns la 70 de ani și a longevității profesionale ca urmare a menținerii capacității de muncă, legea prevede posibilitatea ca persoanele care doresc să-și continue activitatea și după împlinirea vîrstei de pensionare să fie menținute în muncă în continuare pe o perioadă de pînă la trei ani fie în unitatea respectivă, fie în altă unitate sau loc de muncă. Evident, în acest fel, persoanele respective beneficiază ulterior, după ieșirea la pensie, atît de măririle de retribuție care pot să intervină în perioada respectivă cît și de sporul de pensie ce se acordă, potrivit legii, pentru vechimea suplimentară în muncă.

În același sens acționează și prevederile legii cu privire la pensia suplimentară care — stabilind că toate persoanele încadrate în muncă contribuie cu cîte 20% din retribuție, ceea ce dă dreptul, în raport cu anii de contribuție, la o pensie suplimentară de pînă la 12 la sută — dă și posibilitatea, pentru cei care doresc, să contribuie cu 4% din retribuție ceea ce le poate asigura o pensie suplimentară de pînă la 18%. Pentru reliefaarea avantajelor pe care le prezintă pensia suplimentară menționăm că la o retribuție de 2 500 lei, în cazul unei contribuții de 40% timp de peste 25 de ani, întreaga contribuție se recuperează în mai puțin de 6 ani de la pensionare, pensia suplimentară ce va fi primită după acest timp nemaiavind și deci sursa în propria contribuție ci în alte fonduri.

În spiritul principiilor umanismului socialist, de care este animată societatea noastră, legea pensiilor manifestă toată sollicitudinea pentru persoanele care la un moment dat au o capacitate de muncă mai redusă ca urmare a stării sănătății lor, creîndu-le posibilitatea și obligînd întreprinderile să le asigure condițiile necesare pentru încadrarea în locuri de muncă mai ușoare, corespunzător capacității lor de muncă. Prin prevederile legii consacrate asistenței sociale se reglementează gratuitatea asistenței medicale în perioadele în care oamenii muncii nu pot lucra, acordarea concediului medical plătit, trimiterea în stațiuni balneo-climaterice, concedii și îndemnizații pentru femei în perioada maternității și pentru îngrijirea copiilor bolnavi, ajutoare pentru invalizi și în caz de deces etc. De asemenea, se asigură pensii de invaliditate pentru cei care și-au pierdut total sau parțial capacitatea de muncă din diferite motive, situațiile diferențindu-se în trei grade, în funcție de măsura pierderii capacității de muncă. Creîndu-se, de asemenea, posibilități alternative care vin în sprijinul oamenilor muncii aflați în asemenea situații, în cazul pensiilor de gradul III, atunci cînd pierderea capacității de muncă este parțială și temporară, legea menține revizuirea lor din 6 în 6 luni, pentru ca, odată cu recîstigarea capacității de muncă, cei care au beneficiat de acest drept să fie reincadrați într-o muncă utilă societății. Este firesc acest lucru deoarece societatea pe care o construim este o societate a muncii, în care fiecare este dator să muncească pentru propria sa bunăstare și pentru cea a întregii societăți și care nu poate accepta ca cei capabili să muncească să trăiască din munca altora. Tocmai de aceea în

concepția legii pensiilor, pensionarea de gradul III are un caracter limitat în timp, pentru refacerea sănătății și a forței de muncă în vederea reîntoarcerii la activitatea deplină. Este, de asemenea, deplin justificată această măsură și prin faptul că s-a ajuns la un număr exagerat de pensionari de gradul III și datorită unor denaturări și încălcări ale legilor.

Iată deci cîteva din elementele cuprinse în legea pensiilor și care dovedesc, ca și întreaga concepție a legii, **consecvența partidului și statului nostru în promovarea cu toată fermitatea a principiilor echității și dreptății sociale. Aceleași principii au călăuzit și măsurile de majorare a pensiilor de asigurări sociale,** adoptate odată cu majorarea retribuțiilor pentru muncă, și care fac parte integrantă din programul general stabilit de conducerea partidului și statului de ridicare a nivelului de trai al poporului, de creștere mai accentuată a veniturilor oamenilor muncii.

După cum se știe, plecînd de la necesitatea îmbunătățirii condițiilor de viață ale oamenilor muncii care lucrează nemijlocit în producție, care asigură astfel progresul multilateral și neînterupt al societății noastre, cea mai mare parte a mijloacelor disponibile a fost îndreptată spre creșterea retribuțiilor, care urmează să sporească în acest cincinal cu 30%, iar în unele ramuri cu condiții grele de muncă, chiar mai mult, deci cu 10% în plus față de ceea ce se stabilise în hotărîrile Congresului al XI-lea. Deși procentul de creștere a pensiilor este comparativ mai mic decît acela al majorării retribuției, totuși el se ridică la o medie de 21—22%, superioară de asemenea prevederilor Congresului al XI-lea. Deosebit de important este faptul că această majorare care se realizează în două etape, prima începînd de la 1 august a.c. și cea de a doua în anul 1979, prevede procente diferențiate de majorare pornind de la 40% pentru pensiile mai mici, pînă la 8% în cazul pensiilor mai mari. În aceasta se reflectă **grija partidului pentru ridicarea accentuată a veniturilor cetățenilor cu pensii mai mici.** De asemenea, de majorarea încă din etapa întia beneficiază atît pensionarii existenți în prezent cît și cei care se pensionează în perioada de după 1 august, evitîndu-se astfel decorelările între nivelurile pensiilor.

Iată deci încă o expresie a grijii pentru bunăstarea poporului nostru, pentru ca fiecare cetățean să beneficieze pe deplin echitabil de roadele muncii sale, de progresul impetuos al întregii noastre societăți. Evident însă că bunăstarea populației, creșterea standardului său de viață, își au izvorul numai în sporirea continuă a avuției naționale, în îndeplinirea politicii de dezvoltare continuă a economiei noastre naționale. De aceea, pentru îndeplinirea prevederilor acestor importante documente, fiecare om al muncii, beneficiar al politicii partidului de creștere necontenită a nivelului de trai material și spiritual, trebuie să acționează cu toată hotărîrea pentru îndeplinirea exemplară și depășirea sarcinilor planului cincinal, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite de Congresul al XI-lea, pentru continua înflorire economică și socială a patriei socialiste.

I. NICOLAE

ORIENTĂRI, CARACTERISTICI ȘI CERINȚE ACTUALE ALE ACTIVITĂȚII DE SISTEMATIZARE

SISTEMATIZAREA teritoriului, a localităților urbane și rurale face parte integrantă din concepția globală a Partidului Comunist Român privind dezvoltarea economică și socială multilaterală a țării noastre. Programul P.C.R., adoptat de Congresul al XI-lea al partidului, precizează rolul politic deosebit de important al activității de sistematizare, ca instrument ce contribuie la „asigurarea unor condiții de viață egale pentru toți cetățenii țării, fără deosebire de naționalitate, în spiritul principiilor echității socialiste, ștergerea treptată a deosebirilor esențiale dintre oraș și sat prin ridicarea satului la nivelul de dezvoltare a orașului“.

Amploarea fără precedent luată în ultimii ani de activitatea de sistematizare se explică prin implicarea unor mari resurse materiale și umane în soluționarea problemelor legate de dezvoltarea armonioasă a tuturor județelor țării, de cooperarea între ramurile economice, de coordonarea în profil teritorial a dezvoltării planificate a economiei naționale. Datorită tuturor acestor caracteristici, activitatea de sistematizare reprezintă o pîrghie importantă în asigurarea realizării cu eficiență maximă a marelui program de progres și bunăstare a poporului nostru.

Analizînd aspectele majore ale activității de sistematizare care se desfășoară în țara noastră, în lumina sarcinilor și indicațiilor cuprinse în hotărârile Congresului al XI-lea, pot fi enumerate cîteva caracteristici importante care reprezintă, în același timp, și domenii prioritare de activitate în generalizarea experienței pozitive.

Deplasarea centrului de greutate în județe

O PRIMĂ OBSERVAȚIE se referă la faptul că centrul de greutate al activității de sistematizare se deplasează treptat și consecvent către județe — unități teritorial-administrative complexe, cu funcțiuni economice și sociale în plină dezvoltare și perfecționare. Această deplasare se referă la procesul de studiere, proiectare și elaborare a documentațiilor de sistematizare, la luarea de decizii privind variantele optime și la tot mai largă participare și consultare democratică a populației atît în adoptarea deciziilor, cît și în transpunerea în viață a principalelor prevederi de sistematizare. O asemenea triplă orientare corespunde întocmai pre-

vederilor legii privind sistematizarea teritoriului, a localităților urbane și rurale, ca și indicațiilor conducerii superioare de partid și de stat.

Activitatea de sistematizare este tot mai mult legată de dezvoltarea economică și socială a fiecărui județ în parte; ca atare, toate tipurile de documentații de sistematizare care se elaborează devin instrumente directe ale activității de planificare, menite să contribuie la soluționarea rațională, eficientă nu numai a problemelor existente, ci și a celor pe care, în mod firesc, le vor pune peste 10—15 și chiar 20 de ani opțiunile pentru care se iau în prezent decizii.

Caracterul previzional al documentațiilor de sistematizare conferă acestora, pe de o parte, un mare grad de utilitate în activitatea de conducere și planificare a tuturor unităților teritorial-administrative, iar pe de altă parte implică obligatoriu adoptarea unor metodologii de evidențiere, urmărire și control care să asigure o abordare științifică a unor probleme care adesea sînt extrem de complexe.

Potrivit prevederilor planului cincinal, o serie de județe în trecut mai puțin industrializate (ca Botoșani, Bistrița-Năsăud, Covasna, Gorj, Ialomița, Sălaj, Tulcea, Vaslui, Vrancea) vor atinge și depăși, în 1980, o producție globală industrială în valoare de 10 miliarde de lei. Totodată, în peste 50 de orașe lipsite total de industrie sau avînd o bază economică mai puțin dezvoltată vor fi amplasate întreprinderi industriale; celor 120 de localități care se transformă în centre urbane li se asigură, de asemenea, dotarea cu activități industriale care vor modifica profilul lor economic. Prin elaborarea de variante comparative de amplasare a obiectivelor, activitatea de sistematizare poate contribui la optimizarea distribuției forțelor de producție în teritoriul județelor, pentru a se obține o eficiență economică și socială maximă a noilor investiții, care să aibă drept urmare o îmbunătățire imediată și a calității vieții populației.

Elementele concrete, practice care pot fi promovate în acest domeniu de activitate se referă la analiza costurilor de creare a noilor locuri de muncă, permanente și sezoniere, de care o zonă teritorială are nevoie pentru a valorifica la maximum resursele naturale existente, forța de muncă și investițiile industriale care sînt stabilite și se realizează.

O corectă apreciere a diferitelor tipuri de locuri de muncă necesare a fi create pe plan local în industrie, în raport cu bilanțul forței de muncă din

agricultură și cu dinamica acestuia, poate contribui la reducerea migrației, la limitarea navetismului în interiorul unor izocrone acceptabile, cu toate urmările economice și sociale binefăcătoare ale acestei orientări. De o mare importanță este, în această privință, urmărirea modului în care se realizează locuri de muncă pentru forța de muncă feminină și pentru tineret, în special în acele zone în care vîrsta medie a populației în general — și vîrsta medie a populației active în special — prezintă abateri de la mediile naționale. În această privință, în unele județe cum ar fi Constanța, Vîlcea, Iași, Prahova s-au depus eforturi considerabile pentru elaborarea unor modele matematice simple, operative, care să poată asigura luarea în considerare a numeroșilor parametri ce intră în corelări multiple în procesul de optimizare a amplasării forțelor productive în teritoriu.

Utilizarea rațională a terenului

CONSECINȚELE unei corecte, științifice abordări a acestei probleme esențiale pentru construcția și amenajarea teritorială a fiecărui județ în parte sînt multiple; ne putem referi la utilizarea rațională a terenului, la punerea în evidență a unor norme exprimate în metri pătrați de teren pe locuitor pentru principalele tipuri de funcțiuni (industrie, agricultură, locuire, dotări, servicii, circulație, spații verzi) în interiorul perimetrelor construibile, pentru localități urbane și rurale, diferențiat pe cîteva tipuri funcționale, număr de locuitori, profil predominant etc.

În prezent există încă disparități între localitățile urbane ale țării în ceea ce privește utilizarea terenului urban. Așa cum reiese din unele studii efectuate la Centrul de sistematizare, la Institutul de arhitectură „Ion Mincu“ și Institutul de construcții București, în anul 1975 procentul de teren, în interiorul perimetrelor construibile, ocupat de zonele de locuit a reprezentat 68% din totalul terenului la Motru, 67% la Focșani, 40% la Cluj-Napoca, 38% la Rîmnicu Vîlcea, 29% în municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej; terenul ocupat în industrie și depozite a reprezentat, în același an, 14% la Alba Iulia, 16% la Cluj-Napoca, 19% la Buzău, 49% la Rîmnicu Vîlcea și 68% în municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Înfăptuirea orientărilor privind evitarea risipei de teren și asigurarea în același timp a condițiilor esențiale pentru o rațională cooperare în teritoriu

a tuturor funcțiilor economice și sociale, creșterea calității vieții populației implică adoptarea unor **indicatori de control al utilizării raționale a terenului**, de două tipuri: **elemente de bilanț teritorial** (procentul de teren ocupat de fiecare funcțiune, procentul de ocupare a terenului cu clădiri, densitatea de locuire — locuitori/ha, densitatea de muncă — locuitori activi/ha); **elemente normative pe locuitor** — suprafața localității și cea aferentă principalelor funcțiuni (mp/locuitor), suprafața aferentă unor funcțiuni economice și sociale majore (muncă, locuire), defalcată pe regim de înălțime sau volum construit (mp sau mc/locuitor).

Problema utilizării raționale a terenului se pune cu deosebită acuitate și în zonele rurale, ținând seama de faptul că numeroase sate au în prezent o densitate extrem de scăzută a populației și locuințelor în interiorul perimetrului constructibil. Dacă se adaugă faptul că forma în teren a acestor localități, deci delimitarea perimetrelor, făcută în mare măsură pe baza situației existente, este adesea alungită excesiv în lungul căilor de comunicație sau a cursului apelor și dacă se adaugă la aceasta reducerea treptată a numărului populației rurale ca efect al industrializării și urbanizării, apare și mai pregnant necesitatea adoptării unor **norme dinamice pentru controlul, evidența și modificarea utilizării terenului localităților rurale** în raport cu interesele majore ale populației și ale dezvoltării generale.

„Compensarea” rețelei de localități urbane

O ALTĂ PROBLEMĂ actuală și importantă a sistematizării, legată deopotrivă de procesul de industrializare, de optimizarea amplasării forțelor de producție și de utilizarea rațională a terenului este cea a **structurii și mărimii rețelei localităților în general și a celor urbane în special**. Așa cum reiese din Comunicatul privind rezultatele preliminare ale recensământului populației și al locuințelor din 5 ianuarie 1977, populația totală a țării a crescut de la ultimul recensământ (1966) cu peste 2,4 milioane de locuitori *). În același interval de timp, populația urbană a crescut cu 2,9 milioane de locuitori; acest spor s-a concentrat în proporție de 2/3 în cele 18 orașe mari ale țării (București, Timișoara, Iași, Cluj-Napoca, Brașov, Constanța, Galați, Craiova, Ploiești, Brăila, Oradea, Arad, Sibiu, Tg. Mureș, Bacău, Pitești, Satu-Mare, Baia Mare), care au toate în prezent peste 100 000 de locuitori. Restul sporului populației urbane se repartizează între cele 53 de localități clasificate orașe în intervalul 1966—1976 și în celelalte 165 orașe mijlocii și mici (sub 100 000 de locuitori).

Se poate afirma că gradul de concentrare al creșterii populației urbane a țării a fost ridicat în perioada de după 1966; acest fapt se explică prin dezvoltarea puternică, în special industrială a unor județe și orașe și, implicit, prin creșterea serviciilor, a populației active lucrând în aceste domenii de ac-

tivitate, cu influență directă asupra calității vieții populației.

Din punctul de vedere al structurii rețelei de localități, această creștere prioritară — cu 1,4 milioane de locuitori — a celor 17 orașe care urmează ca mărime după municipiul București, față de 0,5 milioane, cât a fost creșterea Capitalei (datele includ și populația comunelor suburbane), reprezintă un important pas înainte pentru realizarea a ceea ce se denumește „**compensarea rețelei de localități urbane**”; raportul existent în 1966 între București și Cluj următorul oraș ca mărime, de 7,3 ori, s-a redus în prezent la 6,6 (față de al doilea oraș ca mărime — Constanța). De asemenea, s-a redus decalajul — ca număr de populație — dintre București și totalul celor 17 orașe care îi urmează în ordinea mărimii. Desigur, aceste elemente pozitive reprezintă doar începutul „compensării” rețelei de localități urbane a țării, deoarece în perioada pînă în 1990 **pondera localităților urbane mici și mijlocii va crește simțitor**, evitându-se concentrarea exagerată a populației în relativ puține orașe mari. Încă în cincinalul în curs vor apare pe harta țării cca. 120 de noi localități urbane, provenite din comunele care capătă o dezvoltare economică și socială prioritară; alte cca. 280 de localități vor deveni urbane în următoarele două cincinale. De asemenea, prin politica consecventă de amplasare rațională a forțelor de producție în teritoriu, o serie de orașe ca Belean, Corabia, Huși, Nășăud, Oltenița, Pașcani, Rîmnicu Sărat, Rădăuți, Tg. Neamț și numeroase altele vor cunoaște o puternică dezvoltare industrială și, implicit, o sporire însemnată a numărului populației.

Optimizarea structurii, mărimii și amplasării rețelei de localități urbane și rurale, în curs de realizare în actualul cincinal, continuată bineînțeles și în viitor, va avea cu certitudine efecte din cele mai bune asupra modului în care este controlat și dirijat, în anumite limite, procesul de migrație teritorială a populației. Fenomen complex și de mare importanță economică și socială, migrația populației se datorește mai cu seamă industrializării. El este legat direct și de urbanizare, este obiectiv și corespunde, în linii esențiale, deopotrivă intereselor generale și individuale.

Superioritatea economiei noastre planificate constă tocmai în faptul că, prin măsuri complexe, economice și sociale, concretizate nemijlocit în structura rețelei de localități, se obține o **reducere a volumului migrației și o limitare a distanțelor de migrare**, astfel încît atît sub aspect economic, cît și sub aspect social, la nivel local și național, să se obțină un maximum de economie de muncă și un minimum de dificultăți de adaptare a populației. Se urmărește pe mai multe căi — în legătură cu limitarea cantitativă și ca distanțe a migrației, ca o alternativă compensatorie a acesteia — controlul și organizarea națivismului, desfășurarea acestuia în condiții bune de transport, cu minimă irosire de timp și energie.

O abordare metodologică nouă

INFĂPTUIREA indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, privind perfecționarea activității de sistematizare potrivit

rolului crescînd al acestora face necesară o abordare metodologică nouă, ca formă și conținut, a aportului specific al acestei discipline la soluționarea problemelor tot mai complexe pe care le implică dezvoltarea economică și socială a țării.

Caracterul precumpănitor descriptiv și constatativ ce definea conținutul unor studii de sistematizare trebuie să facă loc unei **abordări pluridisciplinare, matematizate**, care să permită analize mai profunde, cu elemente cantificate precise și care să ducă la **concluzii operaționale în variante comparative**, de care se simte mare nevoie la nivelul județelor, orașelor și municipiilor.

Una din căile cele mai directe pentru realizarea acestei sarcini de mare însemnătate este trecerea la generalizarea utilizării, pentru luarea de decizii în sistematizare, a unor **sisteme informaționale specifice** conținutului și problemei amenajării complexe a teritoriului și localităților. În prezent, după unele începuturi și studii pilot efectuate în municipiul București, județele Prahova, Cluj, Timiș, există o experiență care poate fi extinsă, urmînd ca ulterior să se poată aplica în mod omogen și unitar o structură informațională generalizată pentru sistematizarea teritorială și a localităților.

Utilizînd datele ultimului recensămint și o serie de alte informații existente la nivelul diferitelor unități teritorial-administrative, se poate trece la **elaborarea unui sistem unitar de culegere, circulație și stocare a datelor necesare luării de decizii în probleme legate de sistematizare**.

Se poate preconiza introducerea treptată — pe baza unor studii, testări — a unor **sisteme informaționale la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor și județelor, alcătuite din 3 componente și anume: statică** (documente, filme, planuri, hărți, fotografii, studii monografice, date meteorologice, climatice, seismice și geotehnice), **dinamică** (indici indicatori parametri, grupați pe principalele funcțiuni economico-sociale) și **elemente anexe** (sondaje, anchete, planuri și hărți specializate). O clasificare posibilă a principalelor funcțiuni economico-sociale (structura demografică, activități productive, locuire, transporturi, învățămînt, cultură, ocrotirea sănătății, comerț, servicii, recreație-odihnă-turism, energie, apă, canalizare, colectarea și neutralizarea deșeurilor, protecția mediului și resurse naturale) va permite o grupare a indicilor și indicatorilor, urmărirea evoluției lor în timp și compararea valorilor lor între diferite unități teritorial-administrative, asemănătoare ca mărime și funcționalitate. Stocarea tuturor acestor date în nuclee și unități informaționale și în bănci de date, posibilitatea unei accesibilități rapide poate contribui la o mai bună fundamentare a diferitelor tipuri de documentații de sistematizare și la sporirea impactului acestora asupra eficienței deciziilor care se adoptă.

Există, cu certitudine, în prezent, înfruntate toate condițiile pentru ca sistematizarea teritoriului, a localităților urbane și rurale să-și sporească contribuția la avîntul general, economic și social, al țării noastre.

dr. Virgil IOANID

Institutul de construcții—București

*) Cifrele referitoare la numărul populației sînt rotunjite.

Forme instituționalizate de participare a consumatorilor la alegerea și contractarea fondului de marfă

PREOCUPAREA pentru atragerea oamenilor muncii la conducerea tuturor domeniilor de activitate și-a pus amprenta și asupra concepției de organizare a celei de a 8-a ediții a Tîrgului de mostre de bunuri de consum, recent inaugurată. Tîrgul reprezintă, de fapt, numai o verigă — e drept, cea mai importantă — dintr-un sistem convergent de forme de participare a consumatorilor la reglarea raportului producție-cerere, sistem ce are în centrul său omul, satisfacerea mai bună a necesităților sale.

Actuila ediție a tîrgului de mostre marchează astfel un moment important în perfecționarea relațiilor dintre industrie și comerț, pe linia indicațiilor date, la Congresul consiliilor oamenilor muncii, de secretarul general al partidului, torarășul Nicolae Ceaușescu, care sublinia că perfecționarea continuă a raporturilor între producție și cerere, a sistemului de contractare pentru piață este o problemă esențială, ce nu poate fi lăsată la liberul arbitru al aparatului comercial, ci trebuie rezolvată prin consultarea largă și cu participarea directă a maselor de oameni ai muncii.

Ca etape pregătitoare ale largului dialog producător-comerț-consumator, realizat în cadrul tîrgului — cel mai prominent eveniment comercial al anului — trebuie să amintim, în primul rînd, inițiativa organizării sezoniere în toate județele, de către direcțiile comerciale împreună cu întreprinderile locale producătoare de bunuri de consum, a unor parade ale modei pentru modele de confecții, tricotaaje, încălțăminte, degustări ale unor noi sortimente de produse alimentare etc., ca forme de consultare a opiniei consumatorilor.

De asemenea, încă din perioada pregătitoare tîrgului de mostre și continuînd după deschiderea acestuia în fiecare județ se organizează, cu sprijinul întreprinderilor de stat și unităților cooperatiste producătoare de bunuri de consum de pe teritoriul județului, expoziții cu vînzare ale produselor pe care acestea le prezintă la Tîrgul de mostre de la București, precum și ale altor articole, în vederea testării lor. Astfel, în perioada august-septembrie 1977 au fost programate a se desfășura expoziții cu vînzare, în întreaga țară, de către întreprinderile din 18 sectoare ale producției de bunuri de consum.

Datele obținute, pe aceste căi, privind structura în profil teritorial a cererii vor fi completate cu cele obținute prin amplul sondaj de opinie organizat sub îndrumarea metodologică a Institutului de economie comerțului interior și a turismului, asupra unui eșantion de circa 100 000 de vizitatori ai Tîrgului de mostre de bunuri de consum. Ancheta se desfășoară sub forma unor interviuri structurate, urmărind investigarea opiniilor consumatorilor cu privire la 58 de

grupe de produse. Informațiile obținute pe această cale vor constitui, de asemenea, un important punct de referință în contractări, cu privire la :

- aprecierea caracteristicilor noilor produse și preferințele de cumpărare ;
- opiniile asupra calității produselor similare utilizate în prezent ;
- propuneri privind perfecționarea modalităților de distribuție, pentru a se asigura dezideratul : marfa potrivită — în sortimentul potrivit — la locul potrivit ;
- propuneri privind eventuala modificare a parametrilor tehnico-funcționali ai unor produse din grupele respective.

Funcționarea acestor modalități de studiere a cererii, ca instrumente operative de adaptare a producției la cerințele populației, este asigurată prin participarea organizată a cumpărătorilor la aceste forme. Este vorba de crearea unor forme instituționalizate de participare a consumatorilor la alegerea și contractarea fondului de marfă, intitulate : „Consilii ale reprezentanților consumatorilor”.

Încă în perioada actualului tîrg, aceste organisme consultative funcționează pe lingă direcțiile comerciale județene și consiliile populare municipale și orășenești, pentru coordonarea și îndrumarea activității de aprovizionare și prestare de servicii către populație.

Ca structură, consiliile reprezentanților consumatorilor vor avea la județe 150—200 de membri, la municipii 100—150 (cu excepția municipiului București, — cu 450—500 de membri) și la orașe 50—100 de membri, asigurîndu-li-se caracterul reprezentativ prin cuprinderea de consumatori aparținînd diferitelor categorii socio-profesionale, din mediul urban și rural, din diferite grupe de vîrstă, femei și bărbați, școlari-studenți, tineri din uzine etc.

Aproximativ jumătate din membrii consiliilor vor participa în mod direct, alături de aparatul comercial, la contractările ce se vor desfășura în cadrul Tîrgului de mostre.

Dar trebuie să spunem că acestea nu

epuizează modalitățile de consultare a consumatorilor, organizate în cadrul tîrgului. Astfel, testări ale noilor produse, se vor desfășura și prin punerea în vînzare la magazinele universale (Bucur-Obor, Unirea, Cocor), ca și prin cele 120 de puncte de vînzare din incinta tîrgului, a unor serii scurte din noile produse expuse. În dorința de a lărgi cadrul dezbaterilor, devenite obișnuite în cadrul Tîrgului de mostre, sub denumirea generică „Dialogul industrie-comerț”, alături de specialiștii celor două domenii la actuaia ediție a tîrgului sînt invitați să participe și reprezentanți ai diferitelor grupe de consumatori, care să-și exprime punctul de vedere asupra calității, diversității și funcționalității produselor expuse.

În caseta alăturată prezentăm programul acestor dezbateri, coordonate de Institutul de economie comerțului interior și turismului.

Oprindu-ne în continuare asupra altor câteva caracteristici ale actualei ediții a tîrgului, trebuie să remarcăm structurarea sa după o formulă modernă, mai comodă pentru vizitatori — reunirea diferiților producători ai unei grupe de mărfuri în același pavilion, ceea ce oferă pe de o parte o imagine completă asupra producției, permișind compararea variantelor aceluiași produs realizat de mai mulți producători, iar pe de altă parte contribuie la crearea unei emulații, între aceștia, pentru creșterea parametrilor tehnico-economici și funcționali.

Prin tematica sa, tîrgul a urmărit să evidențieze realizările obținute în îndeplinirea programelor speciale privind : ușurarea muncii în gospodărie, articolele cosmetice, jucăriile etc. Astfel, regăsim grupate tematic : articole de uz casnic pentru prepararea hranei și servitul mesei, din metal, sticlă, porțelan, faianță ; aparate de încălzit și gătit ; articole pentru întreținerea locuințelor și vestimentației ; articole chimice de uz casnic ; articole de toaletă ; scule și unelte de mîină pentru uz gospodăresc ; articole decorative etc.

Ca expresie sintetică a dimensiunilor tîrgului, putem aminti că în standurile industriei ușoare sînt expuse 25 000 de sortimente, construcțiile de mașini expun 1 000 de articole, aproape 700 de modele de corpuri de iluminat cuprinde „Salonul luminii”, iar 2 000 de articole sectorul chimiei, la care, adăugînd colecțiile de mostre pentru contractări se atinge cifra de 200 000 de sortimente, nuanțe și modele ce sînt propuse pentru a se vinde în anul 1978.

Iată, deci, că sarcina de a alege, ce revine consumatorilor și comerțului, nu este din cele mai ușoare.

Ioan GEORGESCU

DIN CALENDARUL MANIFESTĂRIILOR ADIACENTE

● Consfătuiri cu consumatorii

Pe următoarele grupe de produse : articole electronice (17 VIII) ; articole de uz casnic (17 VIII) ; aparate pentru gătit și încălzit (18 VIII) ; articole de sport-turism (18 VIII) ; îmbrăcăminte tricotată de fire de lînă și tip lînă (19 VIII) ; produse cosmetice (19 VIII) ; biscuiți, paste făinoase, alte specialități (25 VIII) ; conserve și semiconserve pește (25 VIII) ; articole electrotehnice — „Salonul luminii” (26 VIII) ; articole culturale (26 VIII) ; articole mărunt de uz gospodăresc (30 VIII) ; conserve de carne (30 VIII) ; produse chimice de uz casnic (31 VIII) ; produse lactate (31 VIII) ; ciorapi-șosete (1 IX) ; jucării (1 IX) ; țesături (2 IX) ; produse zaharoase (2 IX) ; artă populară și artizanat (6 IX) ; țesături pentru decorațiuni interioare (6 IX) ; băuturi răcoritoare, ape minerale (6 IX) ; îmbrăcăminte și alte articole din în și cîneapă (7 IX) ; articole de menaj (7 IX) ; îmbrăcăminte tricotată pentru copii și tineret (7 IX) ; articole de papetărie (8 IX) ; țesături de mătase (8 IX) ; conserve din legume și fructe (8 IX) ; țesături de lînă (9 IX) ; semipreparate și produse culinare (9 IX) ; mobilă (9 IX). Consfătuirile se vor desfășura în incinta tîrgului.

● Schimburi de experiență (industrie, comerț, cercetare-învățămînt)

Mese rotunde : Perfecționarea studierii cererii de mărfuri a populației (19 VIII) ; Cerințe ale tipizării rețelei comerciale în contextul modernizării comerțului românesc (26 VIII) ; Promovarea tehnicilor comerciale moderne — premisă a creșterii eficienței economice a comerțului (2 IX).

CUCERIREA INDEPENDENȚEI DEPLINE ȘI AVÎNTUL ECONOMIC

PROGRESÎND în domeniul economic și în raporturile politice externe, timp de aproape 4 decenii, după cucerirea independenței de stat până la primul război mondial, România se afirmă ca un stat neatârnat, cu suveranitatea sporită. *)

Norii negri pe care îi îngrămădeau deasupra Europei puterile imperialiste, în lupta pentru reîmpărțirea lumii, amenințau la începutul secolului și situația țării noastre, ca și a altor state ale continentului.

România este antrenată în primul război mondial, cu amenințarea — înfăptuită în timpul ocupației germane și a păcii impuse la București — de pierdere a independenței sale naționale. Luptele ostașilor români din primul război mondial pentru apărarea patriei împotriva armatelor cotropitoare — s-au înscris ca o nouă epopee după războiul din 1877, pentru salvarea suveranității și integrității țării.

Către sfârșitul războiului Europa este cuprinsă de mari bătălii sociale: se prăbușese trei imperii, învinge Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, care deschide o eră de lupte revoluționare, de clasă și de eliberare națională, epoca trecerii lumii la socialism.

Numeroase popoare asuprite luptă și dobândesc eliberarea națională, constituirea lor în state independente și unire: în această generală mișcare se încadrează și națiunea română. Unirea Transilvaniei cu România, formarea statului național român unitar, a marcat un stadiu nou și în consolidarea independenței naționale, ea cuprinzând întreaga națiune română, a însemnat totodată reunirea energiilor și capacităților creatoare ale poporului nostru, sporirea forțelor pentru dezvoltarea economiei naționale.

Ca urmare a noilor împrejurări favorabile, în perioada interbelică potențialul economiei naționale s-a mărit, s-a dezvoltat și diversificat industria; procesul industrializării capitaliste, început cu dezvoltarea industriei ușoare, evoluează spre crearea ramurilor de industrie grea. Potențialul industriei se dublează în două decenii, iar industria autohtonă asigură piața internă cu o mai mare varietate de bunuri industriale de consum. Măsuri protecționist-monopoliste de stat duc la crearea unor întreprinderi și subramuri industriale noi: de optică, mecanică, tuburi de foraj și unele instalații de sonde, industria anvelopelor de cauciuc, de aparatură electrotehnică, de cabluri de oțel, de unele tipuri de armament etc.

*) Această perioadă a fost tratată de autor în studiul „Independența națională și dezvoltarea economiei românești” în nr. 31 al revistei

Ele se adaugă industriilor de locomotive și de vagoane, de construcții metalice, cu toate că în ansamblu ramurile alimentare și ușoare rămân predominante. Industria extractivă se remarcă mai ales prin ramura petrolieră.

Concomitent cu evoluția industrializării, agricultura se menținea în general înapoată și rămânea dominantă în viața economică, conferind României un caracter preponderent agrar. Pe de altă parte, societățile străine dețineau, în continuare, capitalul unor ramuri importante de producție și circulație, mențineau controlul pe piața de utilaj și mașini a țării, iar statul român avea datorii de peste 90 mlrd. lei către centrele financiare monopoliste. Nu s-a schimbat poziția României în diviziunea internațională a muncii datorită situației ei încă în stadiul unei țări subdezvoltate; în esență, țara noastră nu dispunea de reală independență economică, deși posibilitățile consolidării independenței naționale s-au lărgit și a crescut importanța politică și economică a României în Europa. Aceasta sublinia decalajul între necesitățile imperiative sporite de independență ce condiționau dezvoltarea economico-socială de o parte și incapacitatea claselor dominante de a le realiza în întregime. În rîndul acestora, cu timpul se înregistrează deplasări politice spre dreapta și extrema dreaptă și se constată, totodată, epuizarea capacității claselor dominante de a răspunde intereselor naționale.

IN PERIOADA ascensiunii hitlerismului, în România se intensifică politica antinațională, reacționară. Cercurile fasciste trădând interesele poporului au aruncat țara sub dominația și exploatarea Germaniei hitleriste: dictatul de la Viena, dezmembrarea României, intrarea trupelor germane și ocuparea de fapt a țării, împingerea ei în războiul antisovietic constituiau lovituri grave date independenței naționale. Concomitent, prin subordonarea economiei românești către monopolurile germane, se agravează dependența economică a României. Războiul, marile distrugerii, jefuirea bogățiilor țării de către hitlerism au dus România în pragul unei catastrofe naționale.

În aceste împrejurări grave pentru țară — Partidul Comunist Român, clasa muncitoare erau singura forță socială capabilă să acționeze cu consecvență pentru mobilizarea maselor în scopul apărării independenței, a suveranității, a integrității țării, pentru ieșirea României din războiul antisovietic și alăturarea ei coaliției antihitleriste.

Evocînd lupta pentru afirmarea idea-

lurilor de independență națională și progres social, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat în expunerea la Congresul consilierilor oamenilor muncii că: „În condițiile interne favorabile și ca urmare a schimbărilor situației internaționale, determinate de marile victorii ale armatei sovietice și celorlalte forțe antifasciste, a fost înfăptuită insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, s-a realizat trecerea României, cu toate resursele sale materiale și umane, alături de glorioasa armată sovietică, de coaliția antihitleristă. Constituind forța dinamică a luptei pentru dobîndirea deplinei libertăți și independențe a țării, pentru salvarea națiunii noastre de la marea catastrofă în care au împins-o forțele reacțiunii în cîrdășie cu militarismul fascist german, pentru preluarea în mîinile proprii, de către popor, a destinului său, clasa muncitoare s-a acoperit de glorie veșnică, și-a cucerit un merit nepieritor în fața patriei, în fața istoriei”.

Insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă din August 1944, eliberarea României de sub dominația fascistă a deschis calea unor profunde transformări revoluționare, naționale și sociale, calea asigurării deplinei independențe și suveranității naționale. Abia acum, după 23 August 1944, începe să se înfăptuiască sincronismul între dezvoltarea economică-socială și afirmarea independenței politice și întărirea celei economice.

Sub conducerea Partidului Comunist Român, s-au desfășurat cu succes marile bătălii revoluționare pentru zădărnicierea sabotajului economic și politic al claselor exploatare, al reacțiunii interne și internaționale, pentru înaintarea fermă a țării pe calea democratizării, a progresului economic și social. Promovarea unei politici energice de apărare a intereselor maselor muncitoare de la sate și în mod special înfăptuirea revoluționară a reformei agrare au cimentat puternic alianța clasei muncitoare cu țărănimii. Astfel, la 6 Martie 1945 a putut să se instaureze puterea revoluționară democratică în fruntea căreia se afla un guvern cu pronunțat caracter muncitoresc-țărănesc. „Cucerirea puterii politice în stat și înfăptuirea naționalizării principalelor mijloace de producție — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — au marcat victoria revoluției socialiste în patria noastră, intrarea într-o epocă istorică nouă — epoca măreată a edificării societății socialiste pe pămîntul României”.

După încheierea tratatului de pace, România intră, prin cucerirea statutului suveranității politice, între țările inde-

pendente și egale ale Europei; politica externă a statului așează pe baze noi relațiile sale internaționale, iar după 30 decembrie 1947, noile acte, tratate cu țările lumii poartă efigia principiilor și demnității statului nou, de tip socialist. Intrând în O.N.U., în alte organisme și organizații internaționale, țara noastră desfășoară o largă și prodigioasă activitate politică internațională de colaborare și prietenie între popoare.

BENEFICIIND de o nouă orînduire, de o independență politică deplină, România a accelerat dezvoltarea sa economică, procesul industrializării. Ca rezultat, după trei decenii de la preluarea puterii politice de către clasa muncitoare, țara noastră s-a schimbat fundamental: socialismul a învins definitiv în societatea românească, s-a dezvoltat puternic economia, în care industria produce de peste 34 ori mai mult ca în 1938; ponderea industriei în formarea venitului național s-a ridicat la circa 56%, ceea ce a imprimat stabilitate și dinamism întregii

economii naționale. Elocvent în acest sens este faptul că față de media ritmului dezvoltării economice mondiale de 6,1 la sută, în perioada 1953—1975 producția industrială a sporit cu 12,2 la sută. Economia românească va căpăta noi dimensiuni și mai ample în cursul acestui cincinal, ajungînd în 1980 la un venit național pe locuitor de peste 27 000 lei; astfel societatea românească a cunoscut și va cunoaște o înălțare continuă în condițiile vieții sale materiale și spirituale. România socialistă participă totodată larg la circuitul valorilor materiale și culturale, ea a devenit un factor activ, cunoscut și recunoscut în politica internațională. Suveranitatea națională este atestată și consolidată și prin relațiile ample ale României — cu toate țările socialiste și cele ce și-au cucerit de curînd independența, cu toate statele lumii — înscrise în tratate și acte internaționale.

Așa după cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu „Milităm cu cea mai mare fermitate pentru respectarea dreptului tinerelor state independente

de a-și făuri viața așa cum o doresc, pentru întărirea independenței lor economice și politice, pentru afirmarea lor nestingherită în viața internațională contemporană. Pornim de la experiența istorică — inclusiv a poporului nostru — care arată că factorul hotărîtor al consolidării independenței naționale este dezvoltarea unei puternice economii naționale proprii”.

În condițiile României socialiste, unitatea social-politică și morală a poporului, prestigiul său internațional au făurit o temelie sigură independenței sale politice și economice. Progresul economic și social accelerat garantează suveranitatea și securitatea țării, prezentă și viitoare. Pe acestea se întemeiază ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, asigurarea unei vieți libere și prospere națiunilor noastre socialiste, înflorirea continuă a țării noastre, creșterea prestigiului ei internațional, situarea ei la loc de cinste în rîndul națiunilor lumii.

prof. dr. Victor AXENCIUC

FINALITATEA CREȘTERII ECONOMICE

(Urmare din pag. 12)

Progresele realizate în direcția unei alimentații raționale a populației vor continua în actualul și în viitoarele cincinale. Se vor avea în vedere atît stabilirea unui echilibru mai bun între diversele grupe de alimente (pondera deținută în prezent de produsele vegetale, în special produsele cerealiere, urmînd să fie și pe mai departe redusă în favoarea produselor de origină ani-

fecții de mătase cu 353%; tricotaie de 15 ori și încălțăminte cu 645%.

A sporit an de an și înzestrarea familiilor cu obiecte de folosință îndelungată și de uz casnic.

Dinamica înaltă a înzestrării populației cu obiecte de folosință îndelungată (la 1 000 de locuitori) în anii 1956—1975 vine să confirme acest lucru. (tabelul nr. 4). O serie de produse ca: mobilă, aparate de radio, televizoare, diferite articole de uz casnic sînt cum-

Tabelul nr. 4

Dinamica înzestrării populației cu bunuri de folosință îndelungată, la 1000 locuitori 1955=100

Obiecte de folosință îndelungată	1960	1965	1970	1975
Aparate de radio	188	331	478	552
Televizoare	100*)	847	24 ori	43 ori
Frigidere	450	53 ori	134 ori	239 ori
Mașini aragaz	260	537	752	11 ori
Mașini de spălat rufe	940	46 ori	92 ori	136 ori
Aspiratoare de praf	200	17 ori	35 ori	49 ori
Autoturisme	100*)	600	32 ori	69 ori

*) 1960 = 100

mală), cît și lichidarea decalajului, variabil de la produs la produs, încă sensibil, care ne mai desparte de țările avansate. Sînt obiective majore ale politicii de ridicare a nivelului de trai promovată cu consecvență de partidul și statul nostru.

Consumul de produse nealimentare a cunoscut, ca și consumul alimentar, ritmuri înalte de creștere. În 1975, volumul vânzării de mărfuri nealimentare către populație a fost de 11 ori mai mare decît în 1950; sporuri mari s-au înregistrat la produsele destinate satisfacerii necesităților de consum de primă importanță din punct de vedere fiziologic, cum ar fi țesături și confecții de bumbac cu 137%; țesături și confecții de lînă cu 206%; țesături și con-

părate tot mai mult de țărănime, care dispunea, în 1976, de 1 350 000 aparate de radio și peste 1 100 000 de televizoare.

Înzestrarea populației cu bunuri de folosință îndelungată va continua și în cincinalul actual, în acest scop fiind prevăzute următoarele creșteri ale volumului desfacerilor, față de cincinalul 1971—1975: 37,1% la aparate de radio; 39,4% la televizoare; 54,6% la frigidere; 57,8% la mașini de spălat rufe; 50,9% la aspiratoare de praf; 34,6% la biciclete; 57,1% la mobilă și 86,0% la autoturisme. O atenție deosebită va fi acordată producției și desfacerilor obiectelor destinate muncii femei: aparate pentru prepararea hranei, ușurarea muncii și reducerea tim-

pului de pregătire a mîncărurilor, aparate destinate asigurării confortului și ușurării muncii în locuințe, frigidere cu temperaturi joase, mașini de spălat rufe cu programare automată etc.

Într-o măsură tot mai mare au fost satisfăcute nevoile populației cu servicii cu plată, efectuate de unitățile profilate, de staț și cooperatiste: servicii de confecționat și reparat îmbrăcăminte, încălțăminte, mobilă și bunuri de folosință îndelungată, obiecte de uz casnic; servicii de întreținere și reparații a autoturismelor; prestări de servicii în construcții, servicii de gospodărie comunală și servicii legate de activitatea turistică. În ansamblu, activitatea tuturor categoriilor de servicii prestate de unitățile socialiste au fost în 1976, cu 80,2% mai mare decît în 1970. În Programul de dezvoltare a prestărilor de servicii către populație în anii 1976—1980 se prevede să crească volumul acestora cu 61—68,6%, punîndu-se un accent deosebit pe lărgirea gamei de servicii, în mod deosebit în mediul rural, pe satisfacerea operativă a solicitărilor populației și îmbunătățirea calității serviciilor prestate.

FĂRĂ ÎNDOIALĂ că relevarea elementelor esențiale ale politicii partidului și statului nostru de creștere a nivelului de viață material și spiritual al oamenilor muncii prinde abordarea și a altor aspecte, cum sînt: asigurarea exercitării dreptului la muncă, îmbunătățirea condițiilor de muncă, de locuit, de asistență medicală și socială, înregistrate în ce privește asigurarea condițiilor pentru dezvoltarea spirituală a oamenilor muncii, pentru afirmarea lor tot mai pleneră în societate, realizarea unei egalități de fapt între toți cetățenii țării prin dezvoltarea economico-socială armonioasă a teritoriului ș.a. Amintindu-le, relevăm și mai pregnant condiția materială și socială tot mai ridicată a oamenilor muncii, din țara noastră, făuritori conștienți, sub conducerea partidului, a unui prezent tot mai prosper, a unui viitor tot mai luminos.

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

DE-A LUNGUL TIMPULUI lupta plină de vitejie și eroism a poporului român pentru cucerirea independenței de stat, pentru libertate și apărarea pământului strămoșesc, a fost firesc, organic legată de lupta pentru cucerirea independenței economice a țării, imperativ ridicat la rangul de deziderat național. Creșterea conștiinței naționale a românilor a condus, treptat, la înțelegerea faptului că **independența economică este o condiție fără de care nu se poate asigura o reală independență națională, înlăturarea jugului dominației străine.** Ilustrativ în acest sens este și faptul că în diferite acte și documente din perioada revoluției condusă de **Tudor Vladimirescu**, revoluție ce a constituit un moment de cotitură în lupta pentru libertate și dreptate socială, pentru afirmarea drepturilor naționale ale poporului român, a fost puternic susținută necesitatea recuceririi vechilor drepturi economice ale principatelor române, dobândirea independenței economice a țării.

În documentul intitulat semnificativ „Cererile norodului românesc”, document transmis de Tudor Vladimirescu divanului Țării Românești înainte de 16 februarie 1821, se subliniază astfel cerința luării unor măsuri vizând cu deosebire reorganizarea fiscală și dezvoltarea comerțului interior și exterior al țării. Referindu-se la comerțul interior, documentul cerea înlăturarea cauzelor care au determinat slaba sa dezvoltare, anume taxele, „havaietul tuturor vitelor și al mărfurilor care de la o vreme încoace s-au obișnuit a se lua cu nume de havaiet al visteriei și al altora”). Trebuie menționat, de asemenea, că documentul introducea în programul revoluției una din cele mai însemnate prevederi pentru dezvoltarea comercială și economică a țării în acea perioadă și anume „...vama du prin orașă și sate, să lipsească cu totul”. Pentru înlăturarea abuzurilor din tranzacțiile interne se susținea, totodată, necesitatea instituirii unui control care urma să se concretizeze mai ales în limitarea ciștigurilor exagerate ale negustorilor de produse de larg consum. Acest con-

O aspirație fundamentală în gândirea economică românească de la începutul secolului al XIX-lea

Independența economică la temelia independenței politice

trol trebuie să se exercite și asupra comerțului exterior al țării, menținind pentru aceasta perceperea vămii „la marginile țării de la toți cei ce intră și iesă cu mărfuri...” Pentru a nu împiedica însă dezvoltarea acestui comerț, documentul cerea ca „vama ce se va lua la margini să fie ușoară...”

Este lesne de înțeles că așezarea între țelurile revoluției lui Tudor a unor asemenea obiective economice urmărea, odată cu zdruncinarea puternică a vechii orânduiri, întărirea puterii economice a statului, autonomizarea economiei acestuia. Și aceasta în scopul reafirmării țării ca stat independent între țările lumii.

Cu alte prilejuri se exprimă mai limpede necesitatea **limitării sau chiar a înlăturării monopolului turcesc asupra comerțului românesc, cerința desfășurării cit mai libere a acestui comerț.** În varianta germană a „Cererilor norodului românesc”⁽²⁾ se susținea astfel libertatea exportului către ținuturile turcești, urmărindu-se ca exportul să fie controlat de țară și nu impus de Poartă. Dorința de înlăturare a monopo-

lului turcesc asupra comerțului nostru zulta și dintr-un memoriu întocmit de țării sub presiunea maselor răsculate și dresat lui Metternich la 27 martie 1821.

Sînt fapte care evidențiază **ardoarea care masele populare așpirau la o viață economică independentă în care să nu găsească loc impunerea unor dorințe și obligații din afară.** Deși norodul ar fi beneficiat mai puțin de roadele acestei vieți se pare că **reprezentanții săi intuiau clarviziune uriașele ei avantaje pentru progresul țării.** Trebuie spus însă că numai masele populare susțineau această revendicare. Dacă în domeniul reorganizării politico-administrative interne apăraseră mari deosebiri între păreriile boierilor de rangul întâi (Barbu Știrbei, Grigore Ghica, I. Sandu, I. și N. Rosetti-Rosnovanu etc.) și ale boierilor de rangul doilea și al treilea (N. Greceanu, Manolache Drăghici, Gh. Cuza, I. Tăutu), în privința economiei, a comerțului în special, păreriile lor se apropiau și chiar se identificau atunci cînd era vorba de înlăturarea monopolului turcesc. Iată de altfel se scrie în acest sens într-unul din memoriile de la sfîrșitul anului 1822 alcătuit de Al. Villara: „Cu acest mijloc (comerțul) să se poată ajuta patria noastră și a veni în stare bună după cum se urmează la toate țările de chivernisesc și se folosesc prin mijlocul slobodului negoț”. Este drept, pornind la interesele de clasă ale boierimii, libera manifestare a comerțului era restrînsă, în accepția lor, la unele prevederi care urmăreau pe de o parte scutirea boierimii de taxe vamale, iar pe de altă parte ca boierimea să fie aceea care să dobîndească dreptul de a-și însuși vămile după înlăturarea vameșilor străini preconizată în memoriu. Dincolo de aceste limite de gândire și acțiune ale boierimii, principala clasă exploatatoare a timpului, se poate conchide însă că **abolirea monopolului turcesc asupra comerțului principatelor înscrisa ca o revendicare națională, fiind îmbrățișată și susținută atît de clase participante la revoluție cit și de o pa-**

FIȘE

George Elian

Suveranitatea permanentă asupra resurselor naționale și implicațiile sale internaționale

Editura politică, București, 1977

● În condițiile actuale, în cadrul revoluției tehnico-științifice, în prezența unei lumi eliberate în cea mai mare parte de plaga colonialismului — spune George

Elian în cartea sa *Suveranitatea permanentă asupra resurselor naționale*, Editura politică, București, 1977, 184 p. — se impune cu necesitate o mai bună gospodărire a resurselor naturale ale lumii. Dezvoltarea — remarcă autorul — nu este incompatibilă cu un consum rațional de materii prime și resurse energetice. De aici, necesitatea respectării avuției statelor și a economisirii resurselor naturale, mai ales a acestora care nu se reînnoiesc. Cooperarea economică, element important al dezvoltării, trebuie înfăptuită pe bază de egalitate, de respectare a suveranității integrale a statelor partenere. În acest context, în carte se analizează: I Aspecte contemporane ale suveranității asupra resurselor naționale; II Modalități integraționiste; III Influența unor organizații interstatuale în exercitarea suveranității asupra resurselor; IV Principiul suveranității permanente asupra resurselor în

lucrările O.N.U.; V Suveranitatea și dezvoltarea schimburilor economice internaționale; VI România și suveranitatea asupra resurselor naționale.

Serviciile materiale și venitul național

● N. Dimitrov semnează în revista bulgară *IKONICESKA MISL* (nr. 5/1977) studiul Problemi na szdavaneto i otcitaneto na nacionalniia dohod. (Probleme ale creării și calculării venitului național). Autorul face mai întîi o delimitare între producția materială și serviciile materiale. După opinia sa producția materială nu cuprinde doar activitățile legate de crearea nemijlocită a valorilor materiale destinate consumului, ci și cele referitoare la căile de acces ale acestora pînă la consumator. Munca de

finisare și întreținere a mărfurilor, după confecționarea lor, a că după trecerea lor în domeniul consumației independente de producție, constituie un serviciu material. Producția materială și serviciile materiale formează împreună sfera materială. Venitul național creat de serviciile materiale este denumit „dijțional”, deoarece valoarea creată aici nu este înglobată în valoarea mărfii — formată în procesul de producție. Serviciile materiale se deosebesc de producția proprie-zisă prin aceea aici nu este creată întotdeauna o valoare nouă. În ce privește serviciile nemateriale, acestea coincid cu sfera nematerială.

A. Burns — indoieli asupra creșterii economice și limitării inflației

● După cum relatează *INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE* (30-31 VII 1977), Arthur Burns

mare a boierimii. Progresul general al na-
unii reclama imperios înlăturarea acestei
iedici de veacuri în dezvoltarea principa-
elor, simţindu-se probabil într-un fel sau
altul nevoia ca acestea să nu rămână în
urma dezvoltării unor ţări europene în as-
endenţă şi, urmindu-le exemplul, să se
ocupe de binefacerile unei dezvoltări eco-
nomice libere.

În gândirea economică şi politică a
mpului necesitatea înlăturării monopolu-
i turcesc asupra comerţului românesc
ste oglindită şi de alte idei, revelaţie
ealtfel pentru registrul destul de larg de
unoştinţe al unor oameni cu preocupări
conomice. Astfel, acreditându-se ideea
mercantilă că bogăţia ţării constă în bani,
se considera că restringerea exportului ro-
mânesc a determinat ieşirea din ţară a
aniilor (Memoriu alcătuit de Gr. Brîncu-
eanu şi Dionisie Fotino⁴), cu alte cuvinte
pariţia unei balanţe a comerţului defa-
vabilă. Gândirea economică prezenta po-
sibilitatea înlăturării acestei stări şi prin
estabilirea către principate a unor vechi
entre româneşti, cetăţile Brăila, Giurgiu,
urnu-Măgurele etc., ocupate de turci şi
ară de care ţara ar fi fost „lipsită de
oziiile ei cele mai bune” pentru dezvoltarea
comerţului. Prin eliberarea acestor
etăţi, ţara ar fi fost pusă în posibilitatea
dezvoltării unui comerţ slobod pentru to-
te produsele „atît pe mare cît şi pe rîuri-
e sale şi la orice loc va voi vinzătorul”.
Se asemena, în gândirea economică ro-
mânească de după 1821 se impune preg-
ant ideea necesităţii unui schimb echiva-
ent în cadrul comerţului ţării cu Poarta,
ltima urmînd să se aprovizioneze de la
egustorii români „cu aceeaşi învoială” cu
prer ar fi cumpărat oricare alt cumpără-
r.

Principalele probleme care frămîntau
societatea românească după revoluţia din
1821 apar şi în memoriile, proiecte, pamfle-
le şi apeluri lansate de boierimea mică şi
mijlocie. În privinţa comerţului, un impor-
tant pamflet din 1821 „Strigarea norodu-
i Moldovei...”⁵ alcătuit de Ionică Tău-
tu, dezvoltă cauza care a determinat

slaba sa dezvoltare – lipsa libertăţii, taxe-
le vamale mari la export, ş.a. În cel mai
important document al boierimii moldove-
ne, cunoscut sub denumirea de „Constitu-
ţia cărbunarilor”⁶, comerţului i se acordă
o deosebită atenţie considerîndu-se că a-
cesta, ca şi „lucrul pămîntului, meşteşu-
gurile, fabricile”, trebuia să se desfăşoare
în deplină libertate fiind „neoprit pe păm-
întul Moldovei” şi fără nici o „îndatori-
re de plată”. Potrivit aceluiaşi document
comerţul extern, înţelegîndu-se prin aceas-
ta cu deosebire exportul, urma să se dez-
volte în deplină libertate „slobode fiind
produsele pămîntului, de orice feliu a
trece peste hotar”.

Apar chiar şi elemente de gândire eco-
nomică progresistă, întemeiate pe teze şti-
inţifice ale economiei politice clasice bur-
gheze. Astfel, într-un memoriu din anii
1828–1829⁷, Ionică Tăutu condiţiona dez-
voltarea economică de libertatea muncii.
Această libertate ar determina dezvoltarea
plugăriei încît cu produsele de prisos „s-ar
statornici schimbării de lucruri de la un
norod la altul, neguţătoria s-ar extinde
şi ar întinde şi iscusinţa oamenilor şi a lor
disfătări” (bunătăţi n.a.).

Trei lucruri considerăm că se impun evi-
denţiate în finalul acestei scurte introspec-
ţii în gândirea românească de la începutul
secolului al XIX-lea. Mai întîi că ideile
susţinute în perioada de care ne-am ocu-
pat privind starea în care se află comer-
ţul ţării, privind necesitatea liberei sale
dezvoltări prin înlăturarea atît a piedici-
lor interne – în special a vămilor interne
– cît şi a piedicilor externe – monopolul
turcesc – vor fi reuate, amplificate şi sus-
ţinute cu noi argumente în deceniul urmă-
tor. Documentele programatice ale revolu-
ţiei de la 1821, memoriile şi proiectele
apărute pînă în anul 1830, privind comer-
ţul, reorganizarea şi modernizarea finan-
telor ţării, dezvoltarea alături de agricul-
tură şi a industriei etc., ne îndreptăţesc
deci să socotim documentele de care am
vorbit ca importante izvoare interne ale li-
teraturii noastre economice.

În al doilea rînd, se impune să subli-

niem faptul că aceste idei, direct sau in-
direct, au influenţat politica de stat,
multe din ele găsindu-şi ecou în
actele de politică economică elabo-
rate în prima jumătate a secolu-
lui al XIX-lea şi mai tîrziu. Astfel, regu-
lamentele organice consacrau abolirea
vămilor interne din fiecare principat, des-
fiinţarea, în virtutea tratatului de la Adria-
nopole, a monopolului turcesc, convenţia
de unificare vamală a celor două princi-
pate din anul 1847, fiind ecoul şi încunu-
narea acestor idei.

În al treilea rînd şi cel mai important
lucru ar fi sublinierea faptului că ideile
privind dezvoltarea comerţului şi urmîrind
dobîndirea independenţei economice a
ţării, idei atît ale maselor populare cît şi
ale unei mari părţi din boierime, intere-
sată în emanciparea comercială a ţării, au
exprimat un punct de vedere naţional.
Toate acestea permit să conchidem că
ideile amintite au contribuit în timp la pre-
gătirea atmosferei necesare eforturilor
pentru cucerirea mai tîrziu a independen-
ţei de stat a României.

Cornel I. SÎRBU

¹) Documente privind istoria României.
Răscoala din 1821. Documente interne,
vol. I Buc. 1959, Ed. Academiei, p. 272–274.

²) Ibidem, p. 414.

³) Emil Virtosu. 1821. Date şi fapte noi.
Buc. 1932, p. 117–140.

⁴) Documente privind istoria României.
Răscoala din 1821. Documente interne.
Vol. III, Buc. 1960. Ed. Academiei R. S.
România, p. 225–235.

⁵) Emil Virtosu. Un pamflet moldovenesc
din vremea Eteriei. Viaţa Românească,
XXII, 1930, nr. 4–5, aprilie–mai, p.
87–100.

⁶) A. D. Xenopol. Primul proiect de
constituţie a Moldovei din 188... Buc. 1898.

⁷) Mémoires et projets de réformes
dans les Principautés Roumaines 1769–
1830. Bucarest 1970, p. 150–164.

şedintele lui Federal Reserve
Board, a declarat că deprecierea
centă a dolarului faţă de va-
tele unor ţări care cunosc o
flaie mai ridicată decît a
U.A. este „limitată, dar îngri-
rătoare”. Referindu-se la „de-
rdinea” de pe piaţa monetară,
B. a afirmat că nu există doi
onomişti care să fie de acord
upra a ceea ce se poate numi
piaţă în dezordine”; „cînd vîd
i dolarul se depreciază faţă de
onede intrinsec mai slabe, sint
it să mă întreb dacă piaţa este
ordine”. În ciuda măsurilor
ate pentru a încetini creşterea
întîtăţii de bani, evoluţia a fost
abă şi, în condiţiile ritmului
şinut „ar trebui probabil un
sceniu pentru a obţine rate de
eştere compatibile cu stabilita-
a preţurilor” – a opinat pre-
dintele lui Federal Reserve
oard.

● În cartea sa La Futurologie
(Viitorologia), apărută în colec-
ţia „Cleps” a Editurii Seghers,
1976, 212 p., Alain Gras conside-
ră că obiectul disciplinei în cau-
ză este „de a contempla prezen-
tul şi a proiecta pe baza lui u-
nele aspecte ale viitorului pen-
tru a descoperi în ele imaginile
posibile ale societăţii de mîine”.
Acest punct de vedere ar fi fost
bine exprimat de conceptul
„futuribles” (viitori posibili), că-
ruia pentru prima oară Bertrand
de Jouvenel i-a dat un sens în
domeniul prospectivei. A.G. ara-
tă, pe bună dreptate, că noţiu-

nea în cauză nu implică o înfi-
nitate de posibilităţi, căci o mul-
titudine dintre acestea sînt excluse
de certitudinile structurale ale
dezvoltării. Autorul îşi propune,
în consecinţă, să cerceteze în
prealabil „regularităţile istorice”
pe care s-ar baza certitudinile
structurale. În ce priveşte prevî-
ziunile, acestea s-ar distinge de
„viitorii posibili” prin faptul că
sînt direct legaţi de acţiune,
prin caracterul lor normativ. La
întrebarea dacă viitorologia nu
este o expresie a ideologiei bur-
gheze dominante, avînd drept
obiect respingerea întrebării
fundamentale asupra sensului isto-
riei, A.G. promite – fără să
reuşească intrutotul – să nu se
lase furat de aceasta şi să pre-
zinte în cartea sa o analiză cri-
tică şi obiectivă a metodelor şi
rezultatelor viitorologiei.

**Calitatea producţiei şi efi-
cienţa ei economică**

● Lucrarea Înnoirea produse-
lor şi îmbunătăţirea calităţii a-

FIŞE

cestora – obiective centrale ale
activităţii întreprinderilor indus-
triale, de Dumitru Mareş şi Vic-
tor Crăciunescu, apărută de cur-
rînd în Editura Politică, anali-
zează o temă de stringentă ac-
tualitate pentru progresul indus-
triei şi al economiei noastre în
general. Referindu-se la necesi-
tatea îmbunătăţirii calităţii şi
înnoirii produselor industriale, a-
utorii consacră cea mai mare
parte a cercetării evidenţierii
unor căi şi posibilităţi concrete
de îmbunătăţire a calităţii, anali-
zînd parametrii de alegere a
variantelor de produse noi, opor-
tunitatea unor indicatori de cali-
tate, îmbunătăţirea pregătirii fa-
bricaţiei în scopul asigurării u-
nei calităţi superioare a produc-
ţiei ş.a.

COLABORAREA CU ȚĂRILE SOCIALISTE — PE PRIMUL PLAN AL POLITICII ECONOMICE EXTERNE A ROMÂNIEI

TRANSFORMĂRILE REVOLUȚIONARE pe care le-a cunoscut țara noastră în perioada postbelică, profundele mutații structurale intervenite în economia națională a României — ca efect, înainte de toate, al promovării neabătute de către partid și stat a politicii de industrializare socialistă —, apariția unor ramuri industriale complet noi și modernizarea celor existente au constituit un puternic potențial dinamizator al participării sale la circuitul mondial de valori materiale și spirituale.

Dimensiunile cantitative ale saltului înregistrat pe planul relațiilor economice externe sînt ilustrate în mod grăitor de creșterea de 22 ori a volumului comerțului exterior al României în 1976 față de 1950; în ceea ce privește progresul calitativ, acesta este reliefat, de pildă de majorarea — în aceeași perioadă — de peste șase ori a ponderii mașinilor, utilajelor și mijloacelor de transport în volumul total al exportului românesc, concomitent cu reducerea de două-trei ori a locului ocupat în export de materiile prime minerale și agricole (alimentare și nealimentare), precum și de semifabricatele obținute din acestea.

Un factor dinamizator, atît sub raport cantitativ cît și calitativ, îl constituie extinderea teritorială continuă a relațiilor noastre economice externe, ceea ce reflectă aplicarea consecventă și în acest domeniu a principiilor fundamentale ale politicii externe a României — deplina egalitate în drepturi, respectarea independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc. Promovarea riguroasă a acestor principii a permis României să dezvolte an de an, în poziția diverselor piedici sau bariere menținute în calea expansiunii libere a comerțului internațional, legăturile sale economice cu toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor social-economică.

Temelia comună a unei colaborări fertile

IN ACEST CONTEXT GENERAL, România situează pe primul plan extinderea și intensificarea relațiilor sale cu toate țările socialiste frățești, de care se simte legată prin comunitatea orînduirii sociale și a obiectivului fundamental urmărit — construirea societății comuniste. Orientare, oglindită de ponderea înaltă a țărilor socialiste în comerțul exterior al României (de peste 45% în 1976), de creșterea de aproape două ori a schimburilor sale cu acest grup de țări, prevăzut pentru cincinalul 1976—1980, precum și de caracterul complex al colaborării și cooperării economice cu ele. „**În cadrul politicii sale externe, arăta recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, România acordă o atenție deosebită întăririi prieteniei și colaborării multilaterale cu toate țările socialiste, extinderii relațiilor politice, economice, tehnico-științifice și culturale cu toate popoarele care edifică noua orînduire socială.**” Este vorba aici de reafirmarea poziției tradiționale a României, avînd ca obiectiv lărgirea colaborării și cooperării reciproc avantajoase și întrajutorării cu celelalte state socialiste, a schimbului de experiență privind construirea noii orînduirii, edificarea socialismului și comunismului.

De-a lungul timpului relațiile de colaborare și cooperare economică ale României cu celelalte țări socialiste au căpătat un cadru juridic și organizatoric tot mai adecvat desfășurării lor plenare. Dezvoltate în cazul unei serii de parteneri — Uniunea Sovietică, Bulgaria, Cehoslovacia, Ungaria, R.D. Germană sau R.P.D. Coreeană — pe fundalul unor tratate pe termen lung de prietenie, colaborare și asistență mutuală, relațiile respective au primit perspectiva acordurilor comerciale de lungă durată, a acordurilor de colaborare economică și tehnico-științifică (sau numai științifică) pe termen lung etc.

Au fost elaborate în comun și transpuse în viață forme superioare, moderne, mai eficiente de colaborare economică, cum sînt specializarea și cooperarea în producție într-o serie de ramuri de vîrf (ca metalurgia, construcțiile de mașini, electronica și electrotehnica ș.a.), realizarea în comun a unor obiective economice (complexe energetice, unități industriale ș.a.), fabricarea — de asemenea în comun — a unor produse industriale

sau cooperarea pe terțe piețe. Un rol important în adîncirea colaborării bilaterale a României cu celelalte țări socialiste, în multiplicarea formelor de cooperare reciproc avantajoase, revine comisiilor mixte guvernamentale de colaborare economică și tehnico-științifică, care — pe baza evaluării și reevaluării permanente a potențialului și a cerințelor economiilor naționale în continuă dezvoltare — identifică mereu noi posibilități de lărgire a schimburilor.

Materializări pe planul relațiilor reciproc avantajoase

IN ACELAȘI TIMP, ca membră fondatoare a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc (C.A.E.R.). România desfășoară o participare activă la această organizație a unor țări socialiste, menită să promoveze — pe plan internațional — principiile unor relații noi între state și popoare, fundamental opuse relațiilor de dominație și asuprire, proprii orînduirii capitaliste.

În concepția României, adîncirea și diversificarea colaborării (inclusiv extinderea cooperării în producție), convenite în cadrul înțelirilor bilaterale la nivel înalt, generează posibilități sporite de participare la cooperarea în cadrul C.A.E.R. pentru realizarea prevederilor „Programului complex” care să ducă la dezvoltarea economiilor naționale ale țărilor membre, la înlăturarea egalizării treptate a nivelurilor de dezvoltare, la creșterea implicită a forței economice a fiecărei țări socialiste, la ridicarea nivelului de trai, material și spiritual, al fiecărui popor. Totodată, pe această cale se creează condițiile pentru extinderea relațiilor de colaborare cu toate țările socialiste, cu alte state din lume și îndeosebi cu țările în curs de dezvoltare, pentru participarea sporită la diviziunea internațională a muncii, pentru afirmarea crescîndă pe plan mondial a schimburilor economice bazate pe egalitate și avantaj reciproc.

Nu mai departe decît în cursul acestui an colaborarea și cooperarea bilaterală cu o serie de țări socialiste frățești au căpătat un nou impuls, prin așordurile și înțelgerile perfectate în cursul vizitelor de prietenie efectuate de delegații române de partid și de stat, în frunte cu tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, în Polonia și R.D. Germană, al convorbirilor la nivel înalt româno-ungare (purtate la Debrețin și Oradea), precum și al vizitelor efectuate în țara noastră de delegația de partid și de stat cehoslovacă, condusă de tovarășul Gustav Husak, secretar general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, președintele R.S. Cehoslovacei.

Concomitent cu extinderea colaborării bilaterale sau multilaterale cu toate țările socialiste — tendință care s-a concretizat pînă în prezent într-un număr de peste șaptezeci de acțiuni comune, în marea lor majoritate acțiuni de cooperare și specializare în producție, România își dezvoltă legăturile economice cu țările nesocialiste în curs de dezvoltare, precum și cu țările capitaliste industrializate.

Coordonatele politicii externe a României pe plan economic se înscriu pregnant în orientarea majoră a contemporaneității către realizarea unei noi ordini economice mondiale, care să așeze colaborarea și cooperarea între țări și popoare, pe principii înaintate, democratice.

Participînd activ la dezbaterile forurilor internaționale — atît pe scară planetară, cît și în perimetrul continentului nostru (de pildă, la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa) — țara noastră își aduce contribuția la soluționarea, în interesul tuturor națiunilor, a unor probleme actuale acute, cum sînt subdezvoltarea economică a unei mari părți a globului, asigurarea gospodăririi raționale a resurselor energetice mondiale, protejarea mediului înconjurător ș.a. Și nu poate fi o confirmare mai elocventă a justetei politicii menționate decît recunoașterea tot mai largă a aportului constructiv al României la rezolvarea problemelor cheie ale progresului omenirii, creșterea neîncetată a prestigiului de care se bucură țara noastră ea însăși țară în curs de dezvoltare.

Nicolae POPO

TENDINȚE - CONIUNCTURI

Explicațiile unui deficit

UNA DIN CAUZELE recentei depreciări a dolarului (la nivelul record de 2,25 mărci vest-germane pentru 1 dolar) ce a pus în stare de alertă cercurile comerciale și financiare din afara S.U.A. este creșterea sensibilă a deficitului comercial american de la începutul acestui an. De-

mai departe că adevărata explicație a acestui deficit, la reducerea căruia țările vest-europene și Japonia erau invitate să contribuie, stimulându-și economia și deci majorându-și importurile, nu sînt dezechilibrele în schimburile cu principalii parteneri comerciali occidentali, ci „apetitul S.U.A. pentru petrolul importat”. Ei relevă că S.U.A. ar fi putut înregistra un excedenț comercial masiv,

un număr de 16 țări în curs de dezvoltare 80% din exportul și 75% din importul din această grupă de țări.

Importul Ungariei din țările în curs de dezvoltare s-a situat în 1976 la 11,8 miliarde forinți, sub nivelul din 1975, datorită reducerii achizițiilor de materii prime, combustibili și piese de schimb. A crescut în schimb cu 38% importul produselor industriale și în aceleași proporții importul de produse agro-alimentare.

Producția și consumul de zahăr în lume

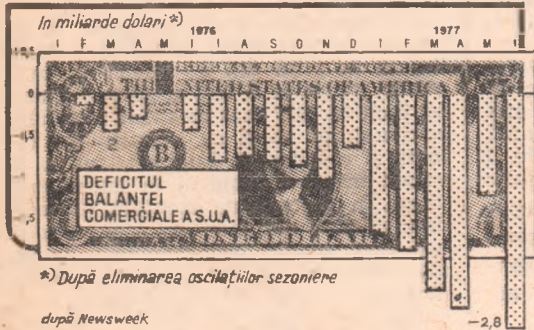
Conform unei evaluări recente a specialiștilor din cadrul Departamentului Agriculturii al S.U.A., producția mondială de zahăr din 1976/77 (de 53 mil. tone din trestie de zahăr și de 33,6 mil. tone din sfeclă de zahăr), depășește cu aproximativ 2,8 mil. tone nivelul consumului preliminar. ceea ce va determina sporirea stocurilor — la sfîrșitul sezonului — la 20 mil. tone, respectiv circa un sfert din consumul mondial. Prognoza aceluiași experți pentru 1977/78 prevede o sporire a producției mondiale de zahăr cu 3—6 mil. tone, depășirea față de consumul estimat fiind de 0,5—2 mil. tone. Aceste evaluări întăresc opinia specialiștilor că în lunile următoare nu este de așteptat o modificare sensibilă a prețurilor la zahăr pe piața mondială, cu excepția cazului unor condiții climatice nefavorabile.

Orientări în dezvoltarea economică

Algeria: industria extractivă, 1977 — 1981

CEL DE-AL TREILEA plan cvadrienal (1977 — 1981) al Algeriei pune un accent deosebit pe creșterea extracției de minereu de fier, principala bogăție naturală a Algeriei, după petrol și gaze naturale. Vor fi continuate în acest scop lucrările pentru darea în exploatare a zăcămintului de minereu de fier de la Gara Djebilet, din regiunea Tindouf, din sud-vestul țării, ale cărui rezerve sînt evaluate la 3 miliarde tone, cu un conținut de 50—60%. Pentru valorificarea minereului de fier, pe lângă cele două mari complexe siderurgice existente în țară, urmează să fie dată în funcțiune (la Jigal, în regiunea Skikda) o unitate de reducere directă a acestei materii prime. Prelucrarea completă în țară a minereului de fier este un obiectiv care va fi atins în 1980, odată cu intrarea în funcțiune la întreaga capacitate a celui de-al doilea mare furnal de la El Hadjar. Pentru anul 1980 se prevede și darea în funcțiune a patru zăcăminte de minereu de zinc, astfel încît producția să fie de 53,8 mii tone conținut zinc. Cererea crescîndă de îngrășăminte fosfatice va fi acoperită prin construirea la Tebessa a unei unități integrate de superfosfat triplu și prin dublarea capacității de producție a complexului de îngrășăminte fosfatice de la Annaba. Se intenționează crearea, pînă în 1980, a unei industrii naționale de semi-produse fosfatice, printre care și acidul fosforic, în vederea eliminării exportului de fosfat brut.

Pentru viitorii ani se preconizează dezvoltarea în continuare a minelor de mercur, Algeria fiind în prezent una din principalele țări exportatoare de mercur și a treia țară producătoare din lume. Pentru creșterea producției de mangan va fi dat în exploatare în acest an zăcămintul situat la 200 km de Bechar. Societatea națională algeriană de siderurgie va construi o fabrică de feroaloi, ce va fi dată în folosință în anul 1980. Deși în prezent importă tungsten, Algeria va putea deveni în curînd exportatoare, ca urmare a dării în exploatare a zăcămintelor descoperite la Hoggar, în sudul țării. Zăcămintele de minereu de uraniu existente la Tingaouike și Abankor (din masivul muntos Hoggar) sînt apreciate a fi de importanță mondială. Se prevede că în 1980 ele să asigure o producție anuală de 12 mii tone uraniu metal. O sporire rapidă va cunoaște producția de caolin pentru industria ceramică, în care vor fi date în funcțiune mai multe unități. O dezvoltare va cunoaște și producția de bentonită, barită, diatomită și marmură. Unele zăcăminte de marmură figurează printre cele mai importante din lume.

* După eliminarea oscilațiilor sezoniere

după Newsweek

ficitul a ajuns în iunie a.c. la un nivel lunar record (vezi graficul), iar pe primele șase luni ale anului însumează 12,6 miliarde dolari. Unii analiști vest-europeni relevă însă

de circa 20 miliarde dolari pe întregul an, dacă valoarea importului de petrol în 1977 nu ar amenința să se ridice la 45 miliarde dolari față de circa 30 miliarde în 1976.

Comerț Ungaria - țări în dezvoltare

În perioada ianuarie-mai 1977 valoarea exportului Ungariei în țările în curs de dezvoltare s-a ridicat la 5,730 miliarde forinți, cu 44% mai mult decît în perioada corespunzătoare a anului trecut. În aceeași perioadă, importul din aceste țări a sporit cu 62%, de la 4,245

miliarde la 6,885 miliarde forinți.

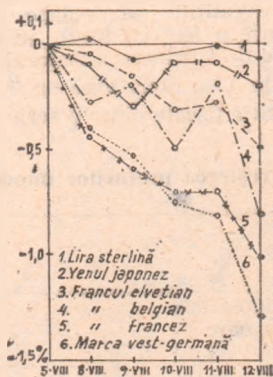
În 1976 valoarea exportului ungar în țările în curs de dezvoltare (8,2% din totalul exportului) s-a cifrat la 16,1 miliarde forinți, cu 8% mai mult decît în 1975. A crescut cu peste 15% exportul de strunguri și utilaje, cu peste 12% exportul de articole industriale, cu aproape 9% cel de produse agro-alimentare.

Ungaria realizează cu

EVOLUȚII MONETARE

CONTINUAREA politicii de facilitare a creșterii cursului dolarului duse de autoritățile monetare ale S.U.A., concretizată în creșterea dobînzilor la depozitele în fonduri federale la 6%, a permis redresarea dolarului în raport cu restul valurilor occidentale în săptămîna 8—12 august 1977. Francul elvețian, după ce a deschis la un nivel apropiat închiderii precedente (2.4075 franci pentru un dolar), a cedat teren terminînd la circa 2.4180 franci pentru un dolar (depreciere de circa 0,5%). Marca vest-germană a evoluat pe o curbă marcată descendentă în raport cu restul valurilor, atîngînd un nivel minim de 2.3310 mărci pentru un dolar. La finele săptămîinii marca a cotat circa 2.3265 mărci pentru un dolar (depreciere de peste 1,3% în raport cu închiderea precedentă). În cadrul „șarpelui valutar” vest-european se remarcă o inversare a tendinței mărcii vest-germane, care a încetat să se situeze la un nivel superior în raport cu cvasitotalitatea monedelor participante. Acestea înregistrează acum o depreciere mai lentă în raport cu dolarul decît moneda vest-germană. Francul belgian a cedat și el teren în fața dolarului, nivelul maxim de depreciere, corespunzător cursului de 35,66 franci pentru un dolar, fiind de numai 0,8%.

Francul francez a evoluat în tonul general, atîngînd la închidere un curs de circa

Evoluția cursului principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 8—12 VIII 1977, luîndu-se ca bază cursurile din ziua de 5 VIII 1977

4,9060 (depreciere de 1% față de perioada anterioară). Lira italiană a avut o evoluție lineară în jurul nivelului de 881,60 lire

pentru un dolar. Yenul japonez a înregistrat un recul ușor, de circa 0,2%, cotînd la închidere 266,30 yeni pentru un dolar, față de 265,80 la 5 august.

Lira sterlină a făcut excepție de la mișcarea generală de depreciere a valurilor față de dolar. Continuînd politica de menținere a cursului lirei în jurul plafonului de 1,74 dolari pentru o liră, Banca Angliei a intervenit cumpărînd dolari pentru a frîna tendința de depreciere a monedei sale. De remarcat că, începînd din 15 august, Banca Angliei a decis reducerea cu 0,5% a dobînzii minime de împrumut la 7%.

Ca urmare a continuării tendinței de creștere a dobînzilor pe piața internă a S.U.A., pe piața eurodepozitelor s-a resimțit o creștere a dobînzilor la depozitele în eurodolari, care au atins un nivel de circa 6,6875%. Dobînzile la eurodepozitele în franci elvețieni și mărci vest-germane au fost în ușoară creștere, situîndu-se la 3,1875% și, respectiv, 4%.

Prețul aurului, pe o piață caracterizată ca „liniștită”, a înregistrat un declin ușor, situîndu-se la 12 august la Londra la 145,50 dolari/uncie.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

STRUCTURILE ECONOMICE OCCIDENTALE SUB IMPACTUL CRIZEI

PE MĂSURĂ ce trece timpul, este tot mai larg împărțită în Occident aprecierea că dificultățile pe care le cunoaște economia țărilor capitaliste nu sînt numai de natură ciclică, ci au importante aspecte structurale. Legătura dintre laturile propriu-zis conjuncturale și cele structurale ale situației economice din țările occidentale nu sînt simple, ușor de sesizat, mai ales că materialul statistic încă nu oferă suficiente elemente pentru evaluarea modificărilor de mai mare adîncime. Și totuși, studiile succesive ale unor organisme internaționale specializate nu lasă nici o îndoială, prin concluziile la care ajung, în privința faptului că impactul structural al crizei este cît se poate de real.

Eufemisme

ANALIZELE efectuate recent în Occident ajung la o serie de aprecieri

convergente cu privire la caracteristicile economice ale anului 1977. Astfel, în materialele pregătitoare ale Fondului Monetar Internațional pentru sesiunea anuală a acestuia din septembrie a.c., se relevă că după criza din 1973—1975 situația a prezentat unele semne de îmbunătățire. Aceste semne au fost însă puse în umbră de o realitate puțin aptă să provoace sentimente de satisfacție și anume de ceea ce materialele amintite numesc, cu un vizibil efort de a nu spune direct lucrurilor pe nume, „continuarea, în marea majoritate a țărilor membre, a încercărilor de restabilire a ordinii în economiile lor“.

Prin această frază trebuie înțeles, în concret, că creșterea economică semnalată în țările occidentale este încă slabă, ea nereușind să redreseze gradul de utilizare a capacităților de producție, să absoarbă măcar în parte șomajul și să dezmoștească activitatea din sectorul investițiilor.

te industriale, care a fost mai puțin stimulativă decît se așteptau cercurile interesate.

S-a mai afirmat că, îndeosebi în ce privește marile state industriale, încetinirea de ritm din a doua parte a anului trecut ar fi fost accidentală, astfel încît în 1977 faza de avînt a ciclului conjunctural va fi cu certitudine reluată și continuată. Lucrurile nu au evoluat însă pretutindeni în sensul prevăzut. În Japonia, de exemplu, ultimele date oficiale din acest an oferă imaginea unei mișcări descendente a activității economice, a unei evoluții nesatisfăcătoare a producției industriale, a reducerii volumului investițiilor de capital în utilaj industrial nou. Ca urmare, aprecierile cele mai optimiste contează pe o reducere a ritmului anual de creștere al P.N.B. de la circa 5,5 la sută în 1976, la circa 4,5 la sută în 1977.

Țările în curs de dezvoltare nepetroliere au resimțit consecințele crizei sub forma scăderii ritmului dezvoltării producției de la 6,5 la sută în 1973, la 3,4 la sută în 1975, scădere recuperată în parte în 1976, cînd s-a înregistrat o creștere de circa 5 la sută. Scăderea ritmului dezvoltării a constituit o grea lovitură pentru aspirațiile popoarelor din aceste țări.

Tabelul nr. 1
Evoluția produsului național brut (modificări procentuale față de anul precedent)

	1962—1972		
	medie anuală	1975	1976
Tările industriale din care :	4,6	-1,1	5,4
S.U.A.	3,9	-1,8	6,1
Japonia	10,3	2,4	6,3
R.F.G.	4,6	-2,5	5,7
Franța	6,0	0,1	5,2
Anglia	2,4	-1,6	1,5
Italia	4,6	-3,5	5,6
Principalele țări exportatoare de petrol	9,0*)	3,0	11,7
Alte țări în curs de dezvoltare neeuropene	6,1*)	3,4	5,1

*) 1967—1972

Din datele tabelului nr. 1, furnizate de F.M.I., rezultă că, după fenomenul deosebit de semnificativ al scăderii produsului național brut al țărilor industriale în 1975 față de 1974, anul 1976 a adus pe ansamblu o redresare, majoritatea acestor țări obținînd o creștere de 5—6 la sută, cu excepția Marii Britanii (numai 1,5 la sută).

Este însă de menționat că media pe 1976 camuflează o netă încetinire de ritm în cel de al doilea semestru al anului — interpretată ulterior, printr-o turnură eufemistică similară cu cea menționată mai înainte, ca fiind un efect întîrziat al forțelor ciclice — astfel încît creșterea P.N.B. în acel semestru n-a mai fost decît de 3 la sută în medie pentru ansamblul țărilor industriale, insuficient pentru o redresare reală a economiilor respective.

Căutîndu-se o explicație pentru acest „efect întîrziat“, apărut atunci cînd lumea occidentală se aștepta cel mai pu-

țin, s-a afirmat că o vină capitală ar fi avut-o investițiile particulare, a căror comportare a fost cu totul ineficientă ca mijloc de susținere a redresării conjuncturale. O a doua vină ar fi aparținut politicii fiscale dintr-o serie de sta-

Dezechilibrele — de la „ciclic“ la „structural“

PE PLAN VALUTAR-FINANCIAR, țările occidentale sînt puse în fața unor mari dificultăți provocate de inflație, de dezechilibrul acut al balanțelor de plăți, de situația valutară instabilă. Atît în țările industriale, cît și în multe alte țări, pe prima linie a obiectivelor urmărite se află reducerea inflației și a șomajului și întărirea poziției externe, obiective care, așa cum o dovedesc faptele recente, sînt deosebit de dificil de atins.

Tabelul nr. 2
Creșterea prețurilor (modificări procentuale față de anul precedent)

	1962—1972			
	medie anuală	1974	1975	1976
Tările industriale din care :	4,1	12,0	10,8	7,2
S.U.A.	3,5	10,0	9,3	5,1
Japonia	4,9	20,7	7,4	6,4
R.F.G.	4,0	6,9	7,1	3,1
Franța	4,4	11,6	12,9	9,7
Anglia	5,7	13,6	28,3	15,1
Italia	5,0	17,7	17,3	17,8
Principalele țări exportatoare de petrol	8,0	16,0	17,5	14,5
Alte țări în curs de dezvoltare neeuropene	10,1	30,3	30,2	31,3

Rezultatele înregistrate în domeniul combaterii inflației din țările industriale sînt departe de a fi liniștitoare. Moderarea ritmului de depreciere inflaționistă de la 13,5 la sută anual în semestrul al doilea al anului 1974, la 6,5—7 la sută în primul semestru al anului 1977 este interesantă în sine, însă comparativ cu creșterea medie anuală a prețurilor de 4,1 la sută în perioada 1962—1972 și de 2,5 la sută în prima jumătate a deceniului 1960, actualul ritm al deprecierei este considerat ca fiind mult prea ridicat.

Ca întotdeauna, mediile ascund un larg evantai al ritmurilor deprecierei monetare. Astfel, în primul semestru 1977, față de o creștere a prețurilor (la nivelul unui an) de 3,5 la sută în R.F.G., în Marea Britanie s-a înregistrat o creștere de 13,5 la sută, iar în Italia de 21 la sută. Experiența cea mai severă au avut-o țările latino-americane care, în fața perspectivei de a-și vedea activitatea paralizată de influența crizei din țările occidentale, au căutat să-și salveze situația adoptînd o politică monetară și fiscală expansionistă. Rezultatele au fost pozitive din punctul de vedere al producției care, după o creștere de numai 2 la sută înregistrată în 1975, a trecut la 4,5 la sută în 1976 și va progresa și în 1977. Prețul plătit a fost însă scump pentru masele populare: o inflație rapidă, încă nestăvilită. În țările Africii creșterea prețurilor s-a menținut la niveluri ridicate, în medie 20 la sută, însă se așteaptă ca unele măsuri aplicate recent să ducă în 1977 la o scădere a ritmului.

Aceeași situație nesatisfăcătoare o prezintă al doilea indicator de bază al conjuncturii economice occidentale și anume insuficiența utilizare a forței de muncă.

Față de o rată de șomaj „normală” în jur de 3—3,5 la sută în deceniul 1960, în primul semestru al acestui an a fost înregistrată în țările industriale o rată medie de 5,3 la sută, cu foarte puțin sub rata maximă atinsă în perioada de vîrf

a crizei economice din 1973—1975. Caracterul îndărătnic al nivelului ridicat al șomajului este deosebit de greu de acceptat, avînd în vedere că faza de criză a fost depășită. Fapt este că producția, progresînd prea lent, de-abia poate absorbi plusul de forță de muncă creat pe de o parte de creșterea naturală a forței de muncă, iar pe de altă parte de creșterea productivității muncii. În felul acesta, pe șomajul „ciclic” s-a grefat un șomaj „structural”.

Din această cauză, problema combaterii șomajului apare ca fiind deosebit de spinoasă în condițiile actuale. Dacă ținem seama de caracterul ciclic al fenomenului, ar fi de așteptat ca rezolvarea să vină de la creșterea cererii. Aceasta însă nu poate fi stimulată suficient prin măsuri de politică economică, deoarece asemenea măsuri ar stimula în același timp inflația, iar primul obiectiv al politicii economice, așa cum s-a văzut, este tocmai combaterea inflației. Iar dacă ținem seama și de caracterul structural al șomajului, vom ajunge la concluzia că fenomenul nici nu poate fi combătut printr-o expansiune a cererii.

Modificări în procesul de ajustare

ANALIZELE asupra situației economice, efectuate de către specialiștii occidentali, afirmă că principala cauză a dificultăților actuale o constituie caracterul foarte limitat al posibilităților de intervenție ale politicii economice a statelor capitaliste. El apare nu numai în legătură cu eforturile pentru combaterea inflației, nu numai în acelea consacrate combaterii șomajului, dar și în domeniul echilibrării balanțelor de plăți.

Tabelul nr. 3

Structura globală a dezechilibrului balanțelor de plăți curente (miliarde dolari S.U.A.)

	1967—1972				
	medie anuală	1974	1975	1976	1977 (estim.)
Principalele țări exportatoare de petrol	0,7	67	35	41	39
Țările industriale occidentale	10,2	—10	19	—1	—1
Alte țări neexportatoare de petrol:					
— mai dezvoltate	—1,7	—14	—15	—14	—13
— mai puțin dezvoltate	—3,1	—30	—38	—26	—25

Datele din materialele amintite ale F.M.I., reunite în tabelul nr. 3, subliniază două caracteristici dominante ale domeniului plăților internaționale în perioada 1973—1976. O primă caracteristică ar fi ascensiunea excedentului balanței de plăți curente a principalelor țări exportatoare de petrol: de la 6 la peste 40 miliarde de dolari. Este adevărat că ultima cifră este cu circa 25 miliarde sub cifra record din 1974, ca urmare îndeosebi a creșterii rapide a importului în aceste țări.

A doua caracteristică se referă la cele mai mari țări membre ale F.M.I. —

S.U.A., R.F.G., Japonia — care au dus o politică hotărîtă de combatere a presiunilor inflaționiste începînd din 1974. Politică ale cărei urmări n-au putut ocoli situația balanței de plăți. În aceste trei țări, deficitul datorat urcării prețului petrolului a fost repede supra-compensat prin alte elemente ale balanței. Bineînțeles, o asemenea evoluție a contribuit la creșterea dezechilibrului balanței de plăți a altor țări importatoare de petrol. Aceasta a trecut de la un deficit de 8 miliarde de dolari în 1973, la unul de 55 miliarde în 1976. În fața acestui dezechilibru uriaș, țările respective n-au luat totuși nici o mă-

sură de îndreptare, de teama unor efecte deflaționiste.

În lunile din urmă, F.M.I. a procedat la o analiză a procesului de ajustare, atît pe planul general al dezechilibrelor balanței de plăți, cît și pe acela al experienței individuale a cîtorva țări. Din analiză a rezultat că țările exportatoare de petrol au format în anii recenți principalul grup deținător de excedente, în timp ce marile excedente care caracterizau altădată țările industriale au dispărut îndeosebi ca urmare a creșterii prețurilor la petrol. În același timp, țările în curs de dezvoltare neexportatoare de petrol au avut de făcut față unor mari și continue deficite, care au menținut caracteristica țărilor respective de mari primitoare (mai ales însă potențial) de capital și ajutoare externe.

Deși țările industriale, ca grup, nu mai sînt în măsură să aprovizioneze cu resurse financiare țările în curs de dezvoltare neproducătoare de petrol, au rămas totuși furnizorul direct al celei mai mari părți a sumelor necesitate de acoperirea deficitelor balanței de plăți curente a acestora din urmă. Cu o deosebire: împrumutătorii nu mai obțin fondurile în chestiune din economiile realizate în cadrul grupului de țări industriale, ca în trecut, ci direct sau indirect din plasamentele de fonduri excedentare provenite de la principalele țări exportatoare de petrol. Aceasta, deoarece țările industriale și-au redus acumulările bănești, în scopul plății petrolului importat, iar acumulările bănești ale țărilor exportatoare de petrol au luat locul acelorale ale țărilor industriale — îndeosebi pe calea procesului de „reciclare” pe piețele financiare internaționale — ca ultimă sursă netă a fondurilor care se îndreaptă sub diferite forme spre țările neproducătoare de petrol, furnizoare de materii prime.

Din tabelul nr. 3 se desprinde importanța sursei autonome de circa 40 miliarde dolari anual pe care o constituie un mic număr de țări exportatoare de petrol datorită excedentului balanței lor de plăți curente, mai ales în condițiile dispariției acumulărilor bănești din țările industriale. După părerea analiștilor de la F.M.I., situația nesatisfăcătoare a economiei mondiale începînd din 1974 n-ar putea fi atribuită unui volum excesiv de economisire pe plan internațional, ci se datorează — așa cum s-a mai arătat — politicii restrictive pe care o aplică autoritățile naționale din țările occidentale în domeniul monetar și fiscal, în legătură cu caracterul acut al problemei inflației.

Impactul structural al crizei în economia țărilor occidentale prezintă și alte aspecte demne de atenție în domeniul plăților externe. Împreună cu efectele crizei asupra comerțului internațional și în sfera cursurilor valutare, aceste aspecte merită să formeze obiectul unei analize aparte.

dr. Costin KIRIȚESCU

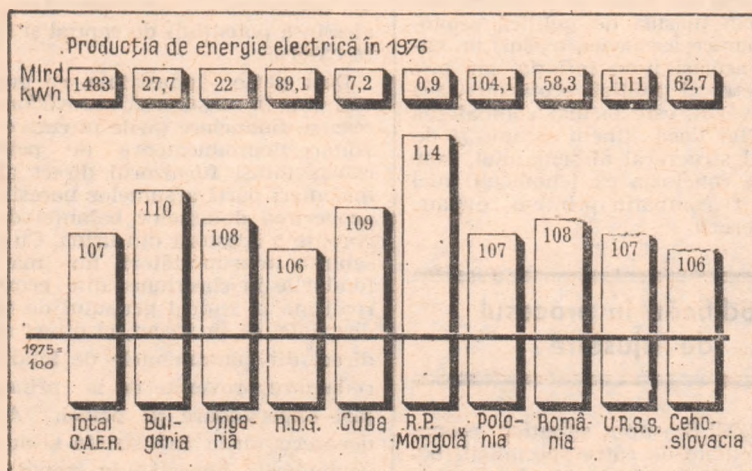
Dinamismul energiei electrice

ANUL TRECUT ritmul de creștere a producției de energie electrică a țărilor membre ale C.A.E.R. a depășit dinamica ramurii pe plan mondial. Indicii respectivi fiind de 7% și 4,7%, ponderea acestor țări în producția mondială de energie electrică a ajuns la 21,6%. La volumul total de 1 483 mlrd kWh produse în 1976 (respectiv o creștere de circa 50% față de nivelul anului 1970),

Uniunea Sovietică a contribuit cu 1 111 mlrd kWh (+50% față de 1970), Polonia — cu 104,1 mlrd (+61%), R.D. Germană — cu 89,1 mlrd (+28%), Cehoslovacia — cu 62,7 mlrd (+39%), România — cu 58,3 mlrd. (+66%), Bulgaria — cu 27,7 mlrd. kWh (+42%) etc.

Totodată, din grafic se vede că — în cadrul politicii generale de dezvoltare a bazei energetice a economiei naționale — țările mai puțin dezvoltate din punct de vedere industrial realizează ritmuri superioare de creștere a producției de energie electrică, și anume (în 1976, față de 1975): R.P. Mongolă — 14%, Bulgaria — 10%, Cuba — 9%, România — 8,4%, Ungaria — 8%,

deosebindu-se — în raport cu calculul — doar prin amplitudine. După opinia specialiștilor în materie, tendința de scădere sensibilă a indicelui, începând din martie a.c., se datorează nivelului redus al cererii pe piața mondială, aceasta fiind — la rîndul ei — consecința conjuncturii economice incerte din majoritatea țărilor capitaliste dezvoltate. Și se apreciază că situația va persista atîta timp cît va întîrzia mult așteptatul reviriment de durată în domeniul activității de investiții.

Export de capital comparat

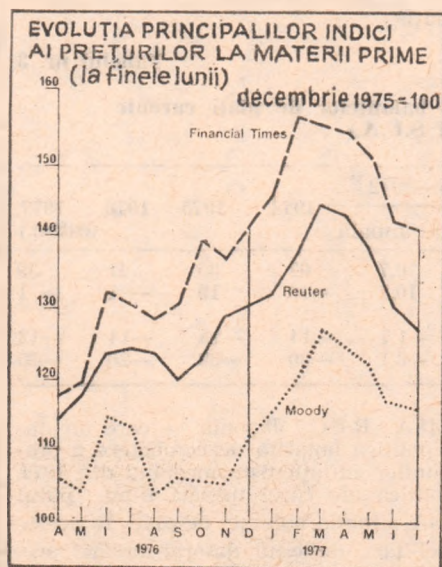
UN RAPORT COMUN al Ministerului de Finanțe și al Băncii Japoniei evidențiază că în anul financiar 1976/77 (încheiat la 1 martie a.c.) afluxul de capitaluri străine în economia țării s-a accentuat aproape sub toate formele, depășind nivelul atins în anul care a precedat recesiunea economică (1972/73). Capitalul companiilor străine care activează în Japonia a crescut în exercițiul menționat cu 28,5 miliarde yeni (92,6 mil. dolari).

Se apreciază că în 1976 activele japoneze nete în străinătate echivalau cu 1,8% din produsul național brut, față de 9,9% în cazul R.F.G. (la mijlocul anului), 6,2% în cel al S.U.A. sau 1,7% în cazul Angliei (ambele calculate la finele anului 1975). Raportat la populația țării, exportul de capital al Japoniei a reprezentat 84,5 dolari/loc., 676 dolari/loc. în R.F.G. și 438 dolari/loc. în S.U.A.

Materii prime: instabilitatea prețurilor

PIAȚA MONDIALĂ CAPITALISTĂ a materiilor prime s-a caracterizat în

ultima perioadă, între altele, printr-o instabilitate pronunțată a prețurilor, în pofda eforturilor depuse de diverse organisme (grupînd pe principalii producători și consumatori ai unei sau altei

materii prime) pentru stabilizarea lor, la un nivel remunerator pentru țările exportatoare de materii prime. Din graficul de mai sus se vede că, potrivit câtorva dintre indicii prețurilor folosiți în Occident — Moody, Reuter, Financial Times — curba acestora înregistrează, în perioada aprilie 1976—iulie 1977 aceleași sușuri și coborișuri, ele

Diferențieri în traficul aerian

UNA dintre cele mai dinamice activități pe plan mondial, transporturile aeriene, a înregistrat în decurs de un sfert de veac (1950—1975) o creștere de circa 20 de ori a traficului de călători (la 573 miliarde pasageri-km) și de 22 ori a celui de mărfuri (la 17,1 miliarde tone-km). Datele statistice (care nu includ Uniunea Sovietică și R.P. Chineză), publicate de Organizația Internațională a Aviației Civile (O.I.A.C.), evidențiază totodată că în țările capitaliste au avut loc — în perioada menționată — patru intervale de criză, în cursul cărora ritmul de creștere a traficului aerian s-a redus de câteva ori sau a fost chiar nul.

Transporturile aeriene de persoane ale țărilor membre ale O.I.A.C. (1975)

Regiunea	Trafic total (miliarde)	Din care internațional (pasageri — km)
Africa	16,6	12,8
Asia și zona Pacificului	86,0	50,9
America Latină și zona Mării Caraibilor	34,4	19,1
America de Nord	287,0	54,5
Europa	136,1	114,0
Oriental Mijlociu	12,5	10,6
Total	572,6	261,9

Sursa: B.I.K.I. nr. 84/1977.

Repartitia geografică a traficului de pasageri — sectorul de bază al transporturilor aeriene — rămîne însă extrem de inegală. Defalcarea regională efectuată de specialiștii O.I.A.C. (vezi tabelul) arată că, în 1975, jumătate din volumul global al transporturilor aeriene de pasageri a fost realizat de societățile nord-americane, față de numai 2,2% cît au realizat cele din Orientul Mijlociu, 2,9% cele din Africa sau 6% cele din America Latină și regiunea Caraibilor. În ceea ce privește, însă, traficul internațional de pasageri pe primul loc se situează transporturile aeriene din Europa. De remarcat că, în actualul deceniu, cel mai rapid ritm de creștere a traficului aerian de pasageri au înregistrat țările din Asia și zona Pacificului.

GLOSAR

Obligațiuni externe

AMPLOAREA CREȘCÎNDA a activității pe piețele internaționale de capital face să crească în același timp interesul pentru hirtile de valoare negociate pe aceste piețe și, deosebi, pentru obligațiunile externe.

Obligațiunile sînt instrumente de credit care cuprind o promisiune de plată a unei sume specificate de bani la o dată fixă, precum și de plată periodică la anumite date, a dobînzii. Obligațiunile sînt în general emise în sume standard și sînt negociabile. Ele fac obiectul unei **emisiuni publice** în cazul în care sînt oferite spre vânzare investitorilor sau în cazul în care prospectul de emisiune precizează că obligațiunile vor fi cotate la o bursă. Emisiunea mai poate face obiectul unui **plasament particular** în cazul în care ea este preluată în întregime de anumiți investitori, sau în care obligațiunile respective nu vor fi cotate la bursă.

Obligațiunile externe sînt de două feluri: obligațiuni **străine** și obligațiuni **internaționale**. Ambele categorii sînt definite ca fiind obligațiuni emise de imprumutat care este de o altă naționalitate decît aceea a țării unde funcționează piața capitalului și unde se emit titlurile. Obligațiunile străine sînt definite ca fiind cele emise pe o singură piață. Asemenea emisiuni sînt de obicei subscrise și vîndute de un grup de bănci de investiții care funcționează pe aceeași piață și sînt exprimate în moneda țării pe teritoriul căreia se află piața. Obligațiunile internaționale mai sînt denumite și euro-obligațiuni. Ele sînt subscrise și vîndute pe mai multe piețe în mod simultan, de obicei prin syndicate internaționale de bănci de investiții.

Obligațiunile externe sînt clasificate după naționalitatea imprumutatului. Naționalitatea întreprinderilor (de stat sau particulare) se stabilește după locul înregistrării. Împrumutătorii la rîndul lor sînt clasificați după activitatea lor economică și obiectul lor. Se disting astfel: guverne centrale și locale, întreprinderi publice fără profil financiar, întreprinderi particulare fără profil financiar, bănci de depozite, instituții monetare centrale, alte instituții publice cu caracter financiar, alte instituții financiare particulare, organisme internaționale etc. Obiectul pe care îl poate urmări imprumutatul ar fi: organizație internațională, bancă și finanțe, transport, servicii publice, petrol și gaze naturale, resurse naturale, industrie, gospodărie comunală, scopuri generale etc.

Termenul de la care începe să conteze împrumutul este în general cel al datei la care se publică oferta de subscriere. Termenul obligației poate fi: scurt (pînă la 3 ani), mijlociu (între 3 și 5 ani) și lung (peste 5 ani).

Dobînda se achită anual sau semestrial. Venitul oferit de o obligațiune este în funcție de dobînda, prețul de ofertă al obligațiunii și scadență. Dobînzile la creditele în eurovalute se stabilesc în funcție de dobînda interbancară de pe piața Londrei pentru valuta respectivă și se ajustează periodic, în general la intervale semestriale.

C. K.

Clasamentul celor 500

Petre Clipici, București — Revista americană **Fortune** publică în fiecare an în luna august un clasament al celor mai mari 500 firme în lumea capitalistă, inclusiv S.U.A., și al celor mai mari 500 firme din afara S.U.A. Primul dintre ele cuprinde în acest an firme din 11 țări, față de 10 anul trecut (prin includerea în listă a so-

cietății Petroleos de Venezuela). Pentru prima dată în listă figurează și firmele franceze Peugeot-Citroën și Saint-Gobain - Pont-à-Mousson. Nouă din cele 50 de firme aparțin industriei automobilului; în vreme ce vânzările lor au crescut anul trecut cu 23%, profiturile s-au triplat. Sub raportul profiturilor nete, cele mai mari au fost raportate de societatea iraniană „National Iranian Oil” (17,2 miliarde dolari în 1976), urmată de compania americană „General Motors” (cu 2,9 miliarde dolari), care deține însă primul

loc sub raportul cifrei de afaceri.

În clasamentul celor mai mari 500 firme din afara S.U.A., 318 firme aparțin următoarelor patru țări: Japonia (117), Anglia (89), R.F.G. (66), Franța (46).

Anul internațional al copilului

Francisc Sebe, Sibiu — Proclamarea anului 1979 ca An internațional al copilului, în baza unei rezoluții din 1976 a Adunării Generale a O.N.U., pornește de la faptul că un număr foarte mare, de circa 350 milioane de copii, mai ales din țările în curs de dezvoltare, dar și din alte țări, sînt încă subalimentați, lipsiți de o asistență medicală corespunzătoare și de pregătirea școlară indispensabilă unei dezvoltări normale fizice și intelectuale. Anul internațional va constitui un prilej pentru țările lumii de a-și intensifica eforturile în direcția realizării programelor lor în favoarea copiilor, concepute ca parte integrantă a planurilor lor de dezvoltare economică și socială. O atenție specială se cere acordată, în concepția inițiatorilor, unor categorii mai vulnerabile cum sînt tinerele fete, care nu beneficiază de aceeași avantaje ca băieții, copiii din cartierele de cocioabe, copiii refugiați, orfanii, copiii naturali, copiii din zonele rurale sărace, copiii din medii corupte, deficienții fizici și mintali, copiii care suferă de malnutriție.

Așa cum ați sesizat, spre deosebire de alți „Ani internaționali” organizați pînă acum (al mediului inconjurător, al populației, al alimentației, al femeii etc.) Anul internațional al copilului 1979 nu va culmina printr-o mare conferință mondială.

Dolar

Victor Mihalea, Baia Sprie — 1) Deprecierea dolarului înregistrată în această vară a fost urmată de o atît mai mult interes pe piața internațională cu cît dolarul rămîne principalul mijloc de rezervă internațional, principalul mijloc de intervenție al băncilor centrale pe piețele valutare, ca și principalul mijloc de plată pe piețele occidentale, așa cum se vede din tabelul de mai jos.

2) Slăbiciunea cursului dolarului are efecte diferențiate chiar pentru una și aceeași țară. Astfel, în cazul Franței o depreciere

cu 10% a monedei americane este însoțită de o economică de 500 milioane franci la importul său de petrol, al cărui preț se exprimă în dolari. În schimb, încasările din export se vor diminua corespunzător reprecierii monedei naționale. În cazul R.F.G., de pildă, potrivit unor calcule citate de un buletin al Oficiului de presă și informații al guvernului (din 23 iulie), pierderile la export s-ar putea cifra la 10 miliarde mărci, dat fiind că prin reprecierea mărcii, importatorii de mărfuri vest-germane trebuie să le plătească acum, în moneda lor națională, cu circa 18% mai scump decît cu un an și jumătate în urmă.

Ponderea dolarului (în %)	1970	1973	1976
— în rezervele oficiale mondiale	35,8	49,5	44,2*
— pe piața eurovalutelor	81	72	79
— în obligațiunile internaționale	70,4	47,4	63,4

*) 1975

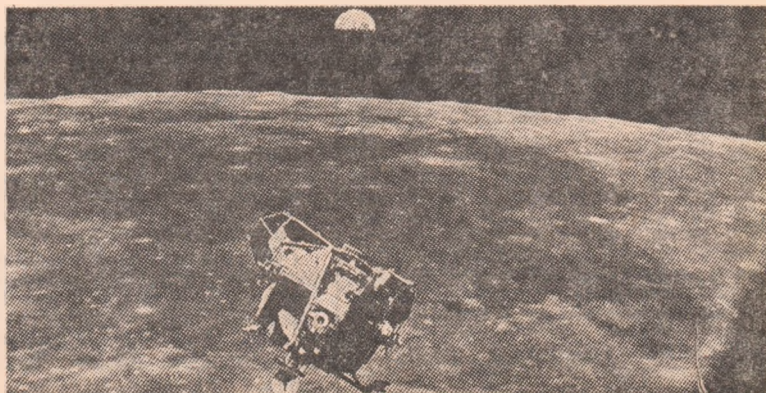
Sursa: Le Monde, 26 iulie 1977.

Spațiu cosmic

Victor Ionescu, București — 1) Rezoluția adoptată la 20 decembrie 1961 de Adunarea Generală a O.N.U. la inițiativa Comitetului pentru spațiul cosmic stipulează că „exploatarea și utilizarea spațiului cosmic trebuie să se facă în folosul tuturor statelor indiferent de nivelul lor de dezvoltare economică și a științei. Subliniind actualitatea în continuă creștere a acestor prevederi, președintele comitetului menționat, austriacul Peter Jankowitsch, releva anul trecut: „Studiile sugerează că activitatea umană în spațiul cosmic, ca și utilizările tehnologiei spațiale vor continua să

crească (...) Activitățile umane din spațiul cosmic cu utilizare pe Pământ par a fi dintre acelea cu cea mai mare șansă de a se dezvolta substanțial, atît calitativ, cît și cantitativ. Efectul lor, de exemplu asupra explorării, obținerii și gospodăririi resurselor, inclusiv de energie, asupra protecției mediului și dezvoltării telecomunicațiilor este probabil să rămînă de o însemnătate vitală”.

2) În baza Convenției privind înregistrarea obiectelor lansate în spațiul cosmic, intrată în vigoare în 1976, statele care lansează asemenea obiecte urmează să informeze pe secretarul general al O.N.U. cînd și de unde le-au lansat, care sînt funcțiile lor generale și amănunte despre orbitele lor.

La orizont: Pămîntul

O AGRICULTURĂ MODERNĂ, INTENSIVĂ

(Urmare din pag. 8)

seamnă, pe lângă o condiție a creșterii nivelului de civilizație, și o importantă economie de teren agricol. Odată cu cele câteva sate de comune ce vor deveni în perspectivă centre orașenești agro-industriale, trebuie să se dezvolte și comunele care sînt centre ale consiliilor intercooperatiste, astfel ca și acestea să devină, într-o etapă ulterioară, orașe agro-industriale. În conformitate cu prevederile programului elaborat de Congresul al XI-lea, și restul comunelor și satelor se vor dezvolta, în așa fel ca în fiecare an și în fiecare cincinal să se asigure ridicarea nivelului localităților rurale. Astăzi, prin toate pirghile, se acționează pentru ridicarea nivelului vieții locuitorilor de la sate, asigurînd apropierea treptată a acestuia de nivelul vieții orașelor. În Expunerea la Congresul consiliilor populare, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată: „Pînă la sfîrșitul actualului cincinal, circa 700 de localități vor dispune de unități industriale de subordonare republicană, cu activitate permanentă și o producție de

peste 10 000 000 de lei; se vor crea, de asemenea, noi unități ale industriei de stat locale și cooperatiste, ajungîndu-se ca astfel de unități să existe în peste 2 900 de localități ale țării.”

Agriculturii și unităților agricole le revin sarcini directe în realizarea sistematizării rurale; locuitorii din mediul rural sînt beneficiarii direcți ai condițiilor create de acest proces. Îndeosebi cooperativele agricole le revine rolul de a asigura ridicarea noilor construcții — sociale și economice — de către formațiile specializate. Secretarul general al partidului arăta că sînt cooperative care ar putea realiza fabrici în valoare și de 100 milioane lei, că acest potențial de construcție trebuie folosit deplin. Deci, evoluția așezărilor rurale, ridicarea gradului de civilizație în mediul rural depind direct de eforturile proprii ale unităților agricole și consiliilor populare comunale, de felul în care se aduc la îndeplinire sarcinile de plan și de dezvoltare social-edilitară a fiecărei comune, de modul cum se asigură utilizarea fondurilor alocate și a resurselor materiale și umane.

IMPLICAȚII SOCIALE ALE DEZVOLTĂRII ECONOMICE

(Urmare din pag. 10)

pentru producția de filtre din azbociment;

● La Bilteni și Turburea se va dezvolta producția extractivă.

Pînă în 1980, în sectorul de stat al agriculturii se vor organiza noi unități: ferme zootehnice pentru ovine la Prigoria, Bărăscu și Godinești, o fermă agrozotehnică la Aninoasa, ferme viticole la Telești și Turceni. De asemenea, se prevede transformarea fermelor vegetale de la Turburea și Săulești în ferme de vaci. În sectorul agriculturii cooperatiste, se preconizează înființarea unei asociații pentru îngrășarea tineretului taurin, la Scoarța. În perspectivă urmează a fi dezvoltate unități zootehnice de tip industrial de creștere a vacilor pentru lapte în zonele de producție Fărcășești, Tg. Jiu, Cărbunești, Aninoasa, Hurezeni, Turceni, Mușești și Telești; pentru creșterea tineretului taurin în zonele: Tg. Jiu, Cărbunești, Hurezeni, Turceni și Fărcășești; pentru îngrășarea mieilor în zonele: Mușești, Tg. Jiu, Cărbunești, Aninoasa și Fărcășești.

Pentru sporirea producției agricole și asigurarea unor venituri permanente, pe terenurile de pe lângă întreprinderile și centralele electrice, care produc sau folosesc energie termică, se pot construi sere legumicole.

În domeniul social-cultural, în actualul cincinal vor fi date în folosință în mediul rural 281 săli de clasă, ateliere școlare cu 712 locuri, 2 creșe cu cîte 100 de locuri, grădinițe cu un total de 2 790 locuri, 22 dispensare umane, un spital, internate școlare cu 544 locuri, 15 cămine culturale, 14 băi comunale. Rețeaua de alimentare cu apă va crește cu 30 km. Se vor construi 1 300 de apartamente, 8 cămine de nefamilisti și altele. Se va crea astfel o rețea economico-socială modernă, eficientă sub raportul valorificării superioare a resurselor locale.

Rezultă deci, că se continuă energie, de data aceasta la nivelul județului, politica de repartizare echilibrată a forțelor de producție în teritoriu, fiecare nouă realizare întregind imaginea unui județ prosper, în continuă transformare.

INTREBĂRI — RĂSPUNSURI

NICOLAE LUPU, Mediaș — Funcționarul tehnic principal este considerat că îndeplinește o funcție administrativă, astfel că timpul lucrat în această funcție nu se ia în considerare la stabilirea vechimii minime necesare pentru promovarea în funcția de tehnician principal.

S.T., Bistrița — Problema ridicată de dv. poate fi rezolvată potrivit prevederilor pct. 1, din Nota la anexa 2 la Legea nr. 12/1971, potrivit căreia funcțiile pentru care se cer studii de o anumită specialitate pot fi ocupate și de cadre cu studii într-o specialitate înrudită. Lista specialităților înrudite se stabilește de organul central de resort.

IRISTACHE PESCEANU, Brăila — Față de reglementările în vigoare, unitatea n-are posibilitatea legală să vă acopere plata abonamentului de transport.

GHEORGHE BORA, Suplacu de Barcău, județul Bihor — Intrucît înainte de absolvirea, cu diplomă de stat, a învățămîntului mediu economic, ați lucrat peste 12 luni în producție (indiferent de funcția avută), la încadrarea dv. ca economist trebuia să fiți retribuit cu retribuația prevăzută pentru anul II de activitate, iar după un an la nivelul de bază al retribuiției. Funcția de calculator este o funcție administrativă.

CORNEL JIMBOREAN, Lupeni — Nici în răspuns publicat în Revista Economică nr. 21/1977 și nici în cel din „Gazeta finanțelor” nu se precizează posibilitatea actualizării retribuițiilor tarifare prevăzute în plafoanele stabilite de H.C.M. nr. 880/1965. Aceste plafoane au rămas, deci, neschimbate.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 33 din 19 august 1977

23 AUGUST 1944-1977

- România pe coordonatele civilizației socialiste (prof. dr. Titu Georgescu) 1
- Dinamism și clarviziune în politica internațională a României socialiste (Nicoară Ionescu) 3
- Baza progresului și bunăstării. Dezvoltarea dinamică a economiei naționale (prof. dr. Gheorghe Crețoiu) 5
- O agricultură modernă, intensivă (conf. dr. Petru Constantin) 7
- Gorj — un județ în plin proces de industrializare. Implicații sociale ale dezvoltării economice (dr. Ion Nicula, dr. Comelia Dinescu) 9
- Finalitatea creșterii economice: ridicarea standardului de viață al poporului (Vergiliu Iordache) 11
- Participarea României la circuitul economic mondial (Dulmitru Bejan) 13

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Dezbateri „R.E.” Creșterea productivității muncii asigură materializarea Programului de îmbunătățire a nivelului de trai 15
- Un sistem generalizat și unitar de pensii, în spiritul umanismului, al principiilor eticii și echității socialiste (I. Nicolae) 17
- Orientări, caracteristici și cerințe actuale ale activității de sistematizare (dr. Virgil Ioanid) 19
- Forme instituționalizate de participare a consumatorilor la alegerea și contractarea fondului de marfă (Ioan Georgescu) 21

TEORII — IDEI

- Cucerirea independenței depline și avîntul economic (prof. dr. Victor Axenciuc) 22
- Școli ● curente ● economiști. Independența economică la temelia independenței politice (Cornel I. Sirbu) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

- Colaborarea cu țările socialiste, pe primul plan al politicii economice externe a României (Nicolae Popov) 26
- Tendințe — conjuncturi 27
- Structurile economice occidentale sub impactul crizei (dr. Costin Kirjescu) 28
- Mondorama 30
- Curier 31

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11-25. 71.131 București, telefon 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București
Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Școlii”.

ADAS vă recomandă

La Administrația Asigurărilor de Stat puteți contracta, în condiții avantajoase, diferite feluri de asigurări facultative auto, care acoperă eventualele pagube ce se pot întâmpla autoturismelor dv.:

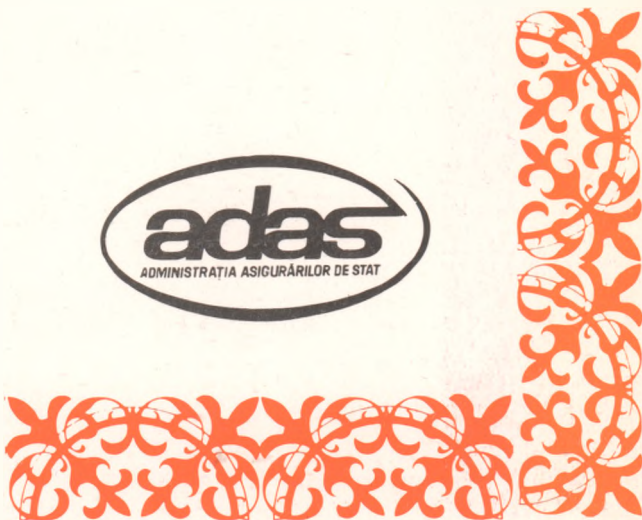
- asigurarea pentru avarii (casco) ;
- asigurarea suplimentară pentru dispariția autoturismului de la locul de parcare ;
- asigurarea suplimentară pentru cazurile în care autovehiculul este condus de alte persoane decât asiguratul sau rudele acestuia ;
- asigurarea autoturismelor pentru cazurile de incendiu și calamități ;
- asigurarea autovehiculelor în legătură cu utilizarea acestora la concursuri, întreceri sau antrenamente pentru acestea.

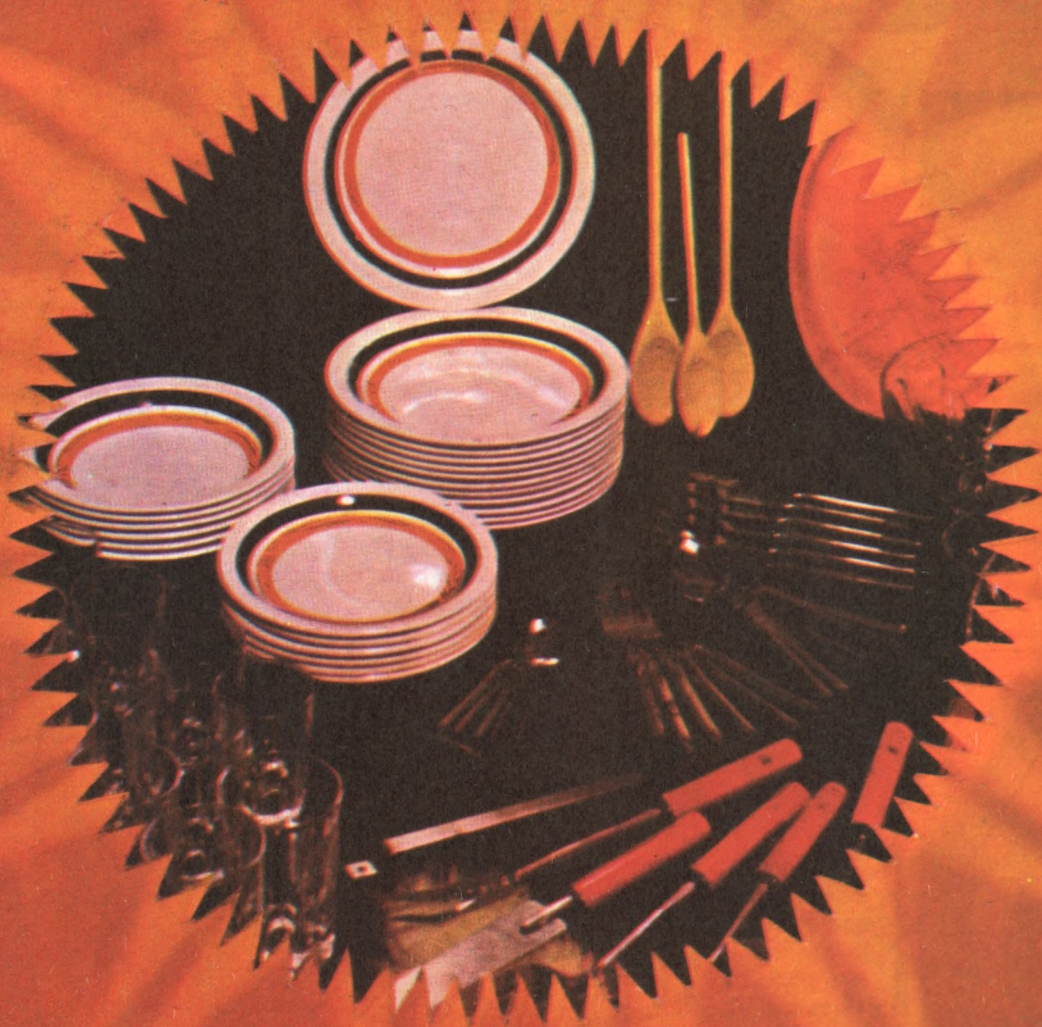
De asemenea, puteți contracta și asigurarea de accidente a conducătorilor de autoturisme și a altor persoane aflate în autoturisme.

Costul asigurărilor pentru avarii, respectiv al celor de incendiu și calamități și al asigurărilor pentru dispariție a fost recent redus cu 10⁰/₀, respectiv cu cîte 33⁰/₀.

La asigurările pentru avarii (inclusiv la cele de incendiu și pentru dispariție) încheiate la sediile ADAS se acordă o reducere de 10⁰/₀ a primelor de asigurare, iar dacă nu s-au plătit ori nu se datorează despăgubiri în baza asigurărilor respective, se acordă - în fiecare an -, în funcție de vechimea în asigurare, reduceri de prime, de la 15 pînă la 35⁰/₀.

Pentru relații suplimentare și încheierea asigurărilor vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare, filialelor A.C.R. sau, direct, oricărei unități ADAS.

**PENTRU SĂNĂTATE, PENTRU CURĂȚENIE, PENTRU FRUMOS,
PENTRU UTILITATE,**

**procurați-vă din unitățile specializate ale comerțului de stat, patru produse
extrem de necesare :**

- „L U X” – 140 g. pastă în tub – 4,90 lei
- „L U C E X” – 60 g. pastă în tub – 1,95 lei
- „D E V A L – V” flacon 500 g. – 7,50 lei
- „P O L I – B” flacon 450 g. – 4,30 lei

ÎNTREPRINDEREA DE DETERGENȚI din Timișoara

**a lansat pe piață aceste produse în ideea de îmbunătățire și ușurare a
muncii dv. în gospodărie. Deci folosiți-le cu toată încrederea !**

